DIE NUWE STEM VIR 'N NUWE SUID-AFRIKA

VRYE **Weekblad**

12 Mei 1989 Tel: (011) 836-7236/836-2151 Prys R1,20 (R1,06 + 14c AVB)

REGSES MOET BUITE-PARLEMENTÊRE AKTIVISTE WORD

KP moet uit, sê AWB

DIE AWB druk nou die Konserwatiewe Party om uit die Parlement weg te breek en buite-parlementêre aktiviste te word as hulle goed vaar in die komende algemene verkiesing.

Fanie Olivier

Dié strategie het reeds met die begin van die verkiesingsveldtog spanning in die ver-regse kamp veroorsaak. Die KP kan egter nie bekostig om die AWB aanstoot te gee nie, omdat dit hulle heelwat setels sou kon kos. Intussen word die AWB al meer militant.

Die taktiek, wat sterk herinner aan dié van swart versetbewegings uit die vyftiger- en sestigerjare, word nou op openbare vergaderings in die platteland deur die leier van die AWB, Eugene Terre'Blanche, bepleit.

Terre'Blanche het die AWB Woensdag op 'n perskonferensie ná sy ontslag in die Krugersdorpse landdroshof vierkant en onomwonde agter die KP se verkiesingstryd geskaar, hoewel hy self nog steeds ligloop vir 'n vuurdoop in die aktiewe partypolitiek. "Die AWB sal steeds julle grootste nuusmaker wees," het hy aan persmanne gesê. "Maar tree asseblief verantwoordelik op want daar sal 'n tyd kom dat ons nie meer julle publisiteit nodig sal hê nie."

Volgens Terre'Blanche bestaan daar min twyfel daaroor dat die KP die grootste deel van Transvaal, die Vrystaat, Noord-Natal en Noord-Kaapland se kiesafdelings gaan inpalm. Met dié mandaat van blanke Suid-Afrika kan daar daadwerklik mee opgetree word.

Na bladsy 2

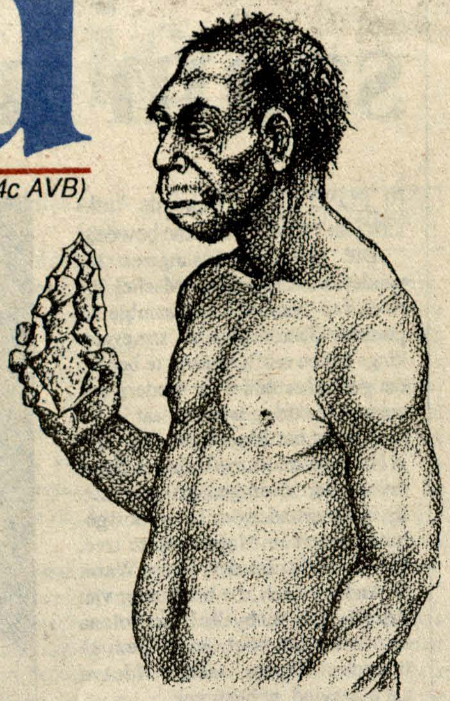

SA: wieg van die mensdom — 8 & 9

Wie het Kerkorrel se Mike geVries?

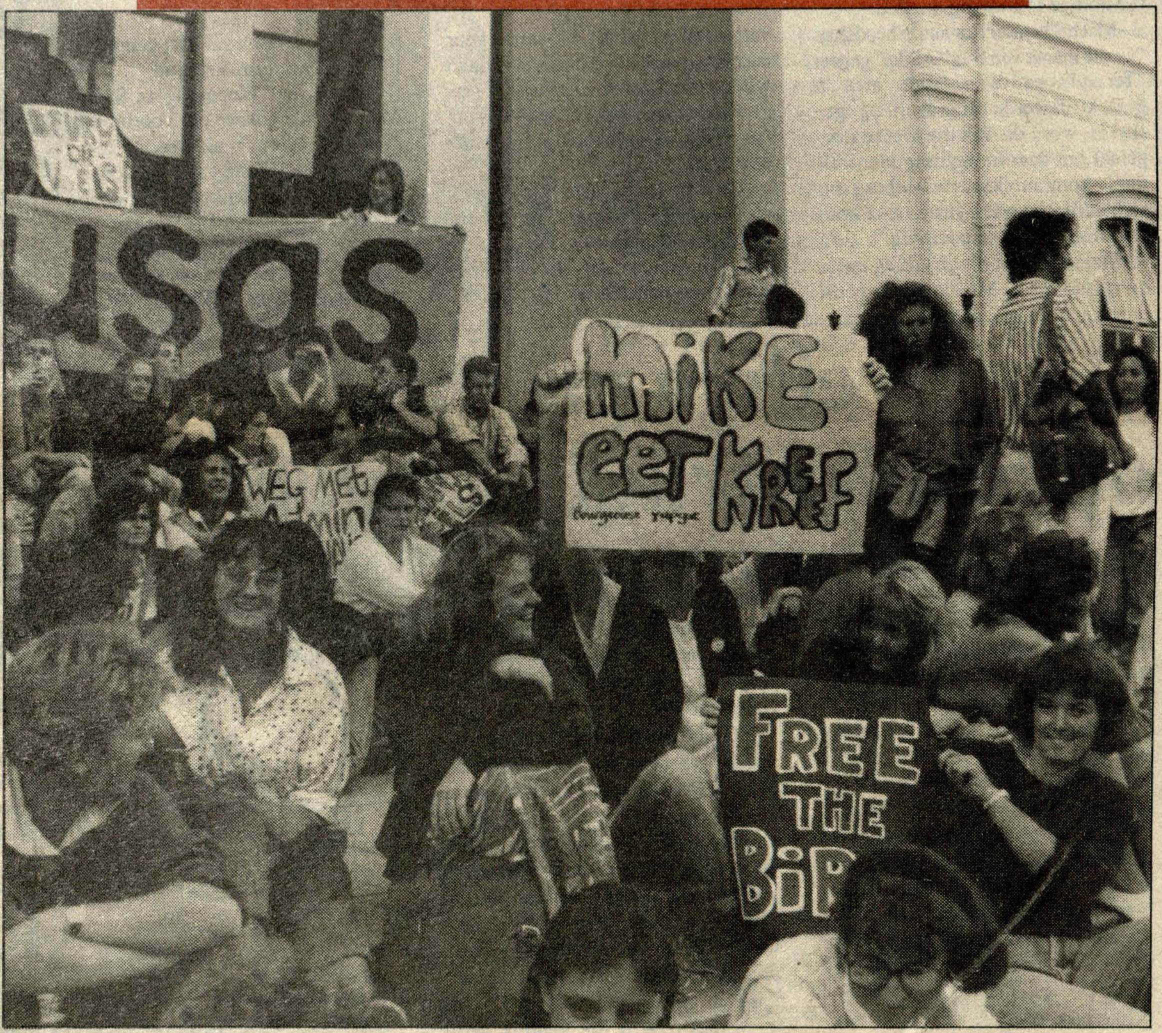

Maties betoog op die trappe van die administrasiegebou teen die rektor, Mike de Vries, se verbod op die Voëlvry-konsert. Berig op bladsy 5.

Blowpipe-skandaal se Seychelle-konneksie — 3

Kindermolestering — 'n nagmerrie vir SA — 7

Geheimsinnigheid omhul skip se vreemde verdwyning

GEHEIMSINNIGHEID omhul die verdwyning van vragskip Sevasti wat aan die einde van verlede maand op vreemde wyse langs die Namibiaanse kus vergaan het. Die eienaars en huurders sê hulle het streng opdrag om niks oor die skip of die voorval bekend te maak nie.

Daar word nou allerweë bespiegel dat die skip 'n waardevolle vrag aan boord gehad het waarvan die inhoud nie bekend gemaak mag word nie. Dit herinner in sekere opsigte aan die Salem-olieskandaal van 'n aantal jaar gelede.

Na 'n noodsein ontvang is, is al 22 bemanningslede in die see opgepik en in Luderitz aan wal gebring. Hulle is kort daarna landuit per vliegtuig, waarskynlik na Griekeland.

Geen berigte oor die sinking van dié aansienlike vragskip - gewoonlik 'n heel nuuswaardige gebeurtenis - het in die pers verskyn nie. Agente in Kaapstad vir die eienaars en huurders van die Bahamas-geregistreerde skip het dié week aan Vrye Weekblad bevestig dat hulle streng opdrag het om niks oor die skip of voorval bekend te maak nie.

Al wat openbaar gemaak is, is 'n skeepswaarskuwing twee dae na die sinking deur die hawemeester van Walvisbaai wat die skeepsverkeer in

Na bladsy 2

Dié week in die nuus 14
Menings en rubrieke .... 10 & 11
Afrika 15

Wat skort met WP-rugby? — 16

PJ en Slow Hand saam in Maputo?

PJ POWERS se bekende "tekkies van vrede" is aan die beweeg!

Dié gewilde popsangeres het vandeesweek met Graca Machel, die weduwee van die Mosambiekse president Samora Machel, samesprekings gehou om 'n konsert te beplan om geld in te samel vir kinders wat weens die oorlog wees gelaat is.

Powers het Machel verlede jaar in Harare ontmoet toe Unicef 'n frontliniekonsert daar georganiseer het. Sy is toe genader om by 'n soortgelyke konsert in Maputo op te tree. Powers se bestuurder, Jenny Ward, en Andrew Zach, die bestuurder van Eric Clapton, het by die Hotel Polana in Maputo ontmoet om Clapton se optrede in Maputo, wat dieselfde tyd sal plaasvind, te bespreek.

PJ Powers

Boodskap

Clapton sal "met graagte so 'n konsert oorweeg, as sy program dit toelaat," het Zack gesê. Hy sal ook die nodige toerusting verskaf.

Machel het aan Powers 'n boodskap "vir die mense van Suid-Afrika" gegee: "Terwyl ons twee lande met 'n geëlektrifiseerde draadheining geskei is, word dit aan die mense oorgelaat om daardie heining met kulturele kommunikasie te oorbrug om sodoende in vrede bymekaar te kom en om apartheid te beëindig."

Machel is self die dryfkrag agter die konsert in Maputo en as dit suksesvol is, sal dit die eerste keer sedert Mosambiek se onafhanklikheid wees dat 'n Suid-Afrikaanse kunstenaar daar optree. Machel meen Powers "sal verwelkom word in Mosambiek".

Powers se "tekkies van vrede" was 'n treffer in Mosambiek en baie mense in Maputo se strate dra nou een swart en een wit tekkie na haar verskyning op televisie daar. Powers het gesê die tekkies is haar persoonlike simbool teen apartheid.

Powers het Woensdag na Suid-Afrika terug gekeer om voorbereidings te tref vir 'n uitgebreide toer deur Suid-Afrika. Sy sal ook vertonings in die buurlande gee voor sy op 6 Augustus na die VSA vertrek.

Haar eerste optrede buite Suid-Afrika is in Julie by Koning Mswati se verjaardagkonsert in Swaziland.

R80 000 en dié horing is joune

Jacques Pauw

TE koop: 'n wêreldrekord. Die bedrag: sowat R80 000. Die trofee: 'n hele veertig duim!

In dié dae waarin renosters se horings afgesaag word om hul van uitwissing te red, word die wêreld se gesogste renoster nou in Suid-Afrika te koop aangebied aan 'n jagter met die regte soort geld.

Die renoster is die eiendom van Pelham Jones, 'n Nasionale Partystadsraadslid vir Roodepoort. Die gedierte staan in 'n kampie op sy Transvaalse bosveldplaas.

Jones het reeds verlede jaar foto's van sy renoster na die buiteland gestuur om 'n koper te probeer kry. 'n Amerikaanse jagter het glo die dier vir R80 000 gekoop, maar sy jagtog is op die laaste nippertjie uitgestel.

Die neushoring van die renoster is langer as drie voet. Vir die koper en uiteindelike skut beteken dit 'n wêreldrekord.

Jones het glo toestemming gekry om sy renoster te laat skiet nadat mediese toetse bewys het die dier is steriel. Hy kan nie voortplant nie, en mag dus gejag word.

Jones het geweier om enige verdere besonderhede oor sy renoster aan Vrye Weekblad te gee. Hy wou ook nie sê wanneer die dier geskiet gaan word nie.

Die renoster word tans baie goed opgepas en staan in 'n kleinerige kampie op die plaas. Die jagter sal tot baie naby aan die renoster kan stap en selfs met 'n rewolwer kan omklits.

Dit sal nog verdere status aan die skut verleen.

KP moet uit, sê AWB

Die strategie waarvoor hy op openbare vergaderings - soos die onlangse een op Louis Trichardt - voorbrand maak, is dat dié magsgroep by die eerste sitting van die nuwe volksraad eis dat die driekamerparlement ontbind moet word en dat blanke Suid-Afrika homself weer moet regeer.

Indien dit nie gebeur nie, sal die verkose volksraadslede hulle eenvoudig aan die parlementêre toneel onttrek.

Alternatief

"Ons sal nie langer deel hê aan hierdie bedeling nie," het Terre'Blanche op Louis Trichardt gesê.

Die aanduiding is dat die groep dan iewers 'n alternatiewe regeringsliggaam oprig wat die gedagte van 'n blanke christelike staat nastreef. Dié benadering sluit direk aan by die beleid van "non-participation" wat meer as 'n kwart eeu gelede 'n uiters suksesvolle strategie in die swart politiek was en wat gedeeltelik bygedra het tot die mislukking van die verteenwoordigende Kleurlingraad.

Van bladsy 1

Die onder-leier van die KP, Ferdi Hartzenberg, het gister aan Vrye Weekblad gesê Terre'Blanche is nie 'n lid van die koukus van die KP nie.

"Uit die aard van die saak praat hy namens homself. Die KP het nog nooit oorweeg om deelname te onttrek nie. Ons beleid is om die verkiesing te wen. Die KP oorweeg dus oorname, nie onttrekking uit die Parlement nie."

Rondom die kwessie van taal was dit interessant dat Terre'Blanche hom in die openbaar uitlaat dat dit in die nuwe boerestaat lank nie meer oor Afrikaans gaan nie, maar oor "wit christen-mense".

Nog 'n teruggryp na swart politieke strategie is 'n bedekte dreigement dat die lede van die KP sal weier om langer belasting te betaal.

Hoe hulle egter beoog om dit te doen, is nie duidelik gemaak nie - die meeste belasting word of indirek gehef of deur werkgewers afgetrek.

Osoonveilige produkte nou op Suid-Afrika se rakke

Anton Steenkamp

DIE Natuurlewevereniging van Suid-Afrika wil verbruikers help om die gat in die osoonlaag heel te maak.

Die kool-fluoor-koolstofverbindings (CFC's) wat die osoonlaag vernietig, kom veral voor in die aandryfmeganismes van spuitkannetjies en in polistireenverpakkings.

Die Natuurlewevereniging het nou 'n osoonveilige simbool vrygestel wat op CFC-vrye spuitkannetjies, houers en ander osoon-vriendelike produkte vertoon sal word. Sodoende kan mense wat inkopies doen, kies tussen die "gewone" en osoon-vriendelike produkte.

Sodoende word druk ook op vervaardigers geplaas om alternatiewe vir CFC's te gebruik, sê Judi Robinson van die Natuurlewevereniging se Durbanse tak. Produkte wat die nuwe simbool vertoon, is reeds in Natal verkrygbaar.

"Groeiende kommer wêreldwyd oor die osoonkwessie het tot heelwat publisiteit gelei, en die publiek word al hoe meer bewus van die gevaar van kanker en genetiese skade aan die lewe op aarde as die osoonlaag - wat ons van skadelike ultra-violetstrale beskerm - nog verder deur CFC's weggevreet sou word," sê die president van die Natuurlewevereniging, dr Nolly Zaloumis.

In die VSA is die gebruik van CFC's al tien jaar gelede verbied.

OZONE-SAFE OSOONVEILIG

Die Natuurlewevereniging se simbool wat op osoonvriendelike produkte aangebring word

Raaisel om skip

die omgewing gewaarsku het teen drywende houtstompe. Na verneem word, het die Sevasti se vrag hoofsaaklik uit hout bestaan.

Die skip van 8 300 ton sou op 30 April net vir enkele ure in die Kaapstadse hawe vasgemeer het om brandstof in te neem, het die hawemeester aan VW bevestig. Al wat hy weet, is dat die skip nooit opgedaag het nie.

Die agente in Kaapstad, Phoenix Maritime, sê hulle het streng opdrag

Van bladsy 1

om niks te sê nie. Hulle meen die eienaars is Grieks, maar is ook nie seker nie. Dieselfde houding is ingeneem deur die huurder se agente, John T Rennie.

"Nie een wil sê waar die skip vandaan gekom het, waarheen dit op pad was, aan wie die vrag behoort het en hoeveel dit werd was nie.

Biefstuk vir arme Vader Flahive se honde

PALM SPRINGS, Kalifornië - Vader Thomas Flahive se gemeente was maar al te gelukkig om jaarliks vir hom geld te gee om klere mee te koop en met vakansie na sy vaderland, Ierland terug te keer.

Maar dieselfde gemeente was geskok om te hoor dat terwyl hulle elke maand duisende dollar aan hom gegee het om net 'n basiese lewenspeil te handhaaf, het hy elke maand honderde dollar op sy windhonde bestee sodat hulle 'n lekker lewe kon hê.

Flahive is in 1985 aan bloeding op die brein oorlede en het 283 094 dollar aan die Rooms-Katolieke kerk nagelaat.

Sy boedel is toe deur sy huisbediende Virginia Betz, wat intussen ook oorlede is, gedagvaar. Haar erfgename dink nou daaraan om met die eis voort te gaan.

Betz het beweer dat sy geld in Flahive se sake-onderneming - 'n trans-atlantiese windhondresies-saak - belê het, en dat sy vergoeding daarvoor in sy testament moes ontvang het.

Volgens Betz se eis het Flaherty, as hy nie in Ierland was om na sy honde om te sien nie, sy honde in die VSA met biefstuk en hoender gevoer terwyl sy gemeente hom van ou klere voorsien het.

Hy het ook 'n lugverkoelde huis in die woestyn gekoop en in 'n weelderige hondehuis omskep.

Een van die gemeentelede, Eileen Miguel, het gesê sy is geskok oor die onthullings en dat "alles in die pastorie maar ou goed was. Enigiets wat hy nodig gehad het, het ons vir hom gekoop. Ons het gedink hy was baie arm."

Maar die biskop van San Bernardino, wat uit Flahive se testament voordeel gaan put, stem nie saam nie. Die biskop het in 'n brief aan Miguel gesê dat "hulle geen bewys kon vind wat 'n skadu kon werp oor die integriteit van Flahive nie." - AFP

Vrye Weekblad se telefoonnommer verander binnekort van 836-7236 na 836-2151

Opposisieblad in Pole

WARSKOU - 'n Nuwe opposisie-dagblad het hier die lig gesien met 'n voorbladfoto van Lech Walesa met die opskrif "Geen vryheid sonder Solidariteit".

Die Gazeta Wyborcza is die eerste onafhanklike dagblad om in die Oosblok te verskyn.

Die koerant bestaan uit agt bladsye en die eerste uitgawe se oplaag is 150 000 kopieë. Volgens die koerant se redaksie is dit "'n normale koerant" en die doel is om hulle lesers in te lig op 'n "vinnige, universele en objektiewe" manier. - AFP

Alle politieke kommentaar in hierdie uitgawe van Vrye Weekblad is deur Max du Preez, en opskrifte deur Koos Coetzee. Albei is van Breëstraat 153, Newtown, Johannesburg.

Die 'Blowpipe'-skandaal se Seychelle-konneksie

Laat dit Beeld koud?

BEELD, Nasionale Pers se oggendkoerant in Transvaal, weier om 'n advertensie van Vrye Weekblad te plaas.

Die koerant se advertensiebestuurder, Jan Jacobs, het Donderdagoggend laat weet die redakteur, Willem Wepener, is nie bereid om die advertensie te plaas nie, en is ook nie bereid om redes te verskaf nie.

Die bewoording van die advertensie, wat wel in ander koerante geplaas word en deur Vrye Weekblad se personeel self betaal word, lees: "Die personeel van Vrye Weekblad betreur die sluipmoord op David Webster en bring hulde aan sy bydrae tot die strewe vir 'n regverdiger Suid-Afrika."

Jammer

Die redaksie van Vrye Weekblad het gister hul teleurstelling in Beeld se weiering uitgespreek.

"Dit is jammer dat 'n groot en belangrike Afrikaanse koerant soos Beeld selfs nie eens bereid is om vryheid van spraak te ondersteun wanneer daarvoor betaal word nie," het die redaksie gesê.

"Dit is moeilik om Beeld se beswaar te begryp. Sou dit wees omdat Webster se dood Beeld koud laat, of het die koerant beswaar teen die begrip van 'n regverdiger Suid-Afrika?"

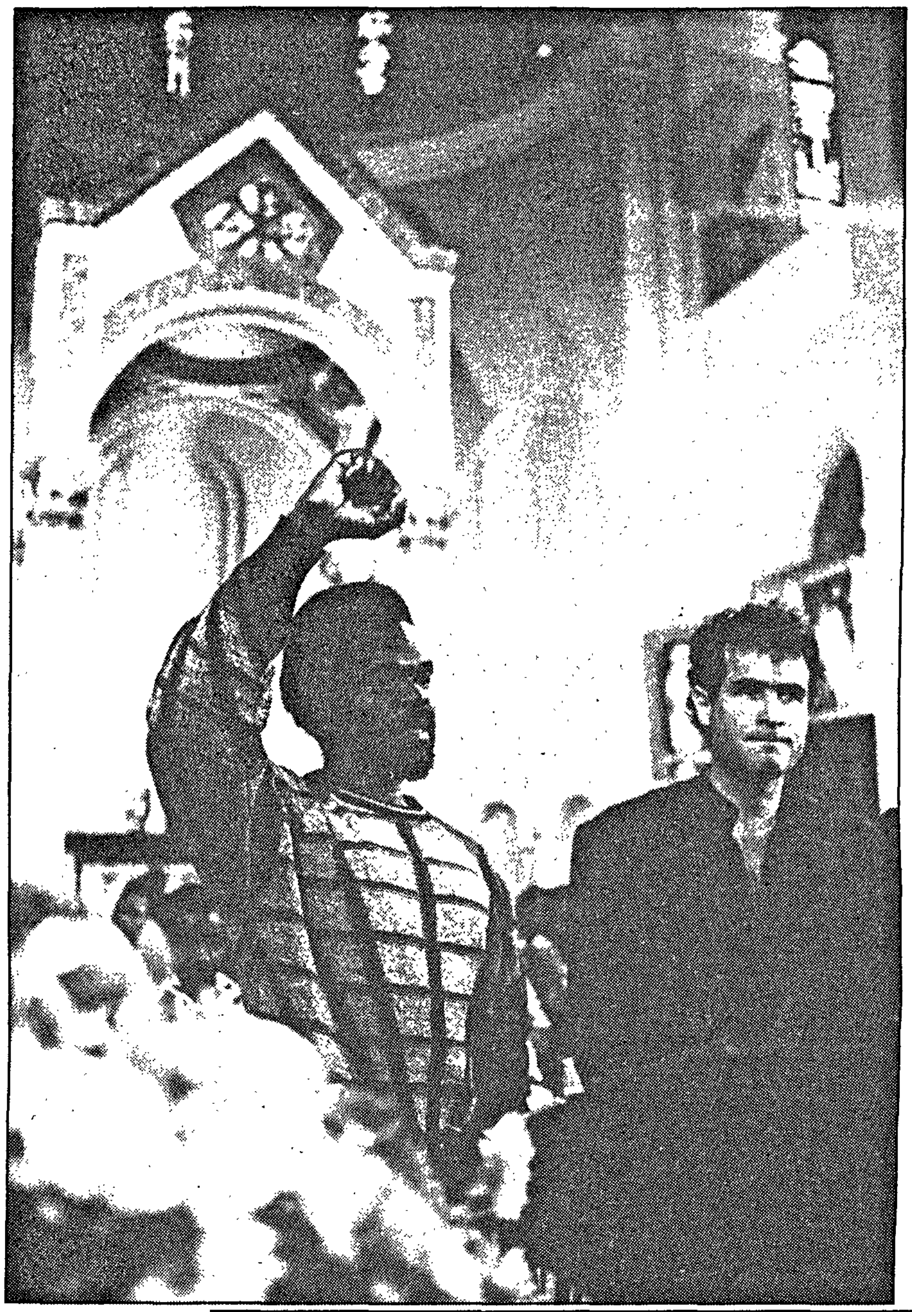

Amos Ngubane, 'n vriend van David Webster uit Kosibaai, en die sanger Johnny Clegg by Webster se begrafnis. *Foto: Gisele Wulfson (Afrapix)*

DIE Franse en Britse intelligensiedienste was klaarblyklik ten volle bewus van die rol wat sekere Suid-Afrikaanse "diplomate" in ambassades daar gespeel het. Dit het nou byvoorbeeld aan die lig gekom dat een van die diplomate wat uit Parys geskop is, verbind was met die destydse mislukte staatsgreep in die Seychelles.

Louis Steyn, 'n eerste sekretaris in die politieke afdeling in Parys, was jare gelede reeds in die nuus toe die Rand Daily Mail en Rapport berigte oor sy bande met een van die huursoldate en die Nasionale Intelligensiediens (NID) geplaas het.

Die owerhede in die Seychelles het in 1982 vir Steyn as NID-agent ontmasker. Hy was 'n goeie vriend en kollega van NID-agent Martin Dolinchek wat tot lewenslange tronkstraf gevonnis is vir sy aandeel in dié mislukte staatsgreep. Daar was 'n moontlikheid dat Steyn self die eiland kon besoek het om sy vriend se vrylating te probeer bewerkstellig.

Die Financial Mail berig dat Steyn met 'n Kreoolse vrou van een van die eilande getroud is. Sy pa was 'n brigadier in die SA Polisie.

Rapport is weens sy beriggewing oor Steyn skuldig bevind ingevolge die Wet op Amptelike Geheime. Agente mag nie geïdentifiseer word nie.

Die Financial Mail berig vandeesweek dat Daniel Storm, wat in 'n Paryse hotel in hegtenis geneem is terwyl hy

Jacques Pauw

'n onderdeel van 'n Blowpipe-missiel bestudeer het, nie op die amptelike diplomatieke lys verskyn nie.

Die FM berig dat 'n amptenaar van die Departement van Buitelandse Sake sou gesê het dat hy nie geregtig was op diplomatieke immuniteit ná sy inhegtenisneming nie. Hy het glo dieselfde status gehad as plaaslik gewerfde personeel.

Die drie Suid-Afrikaanse diplomate wat verlede week gelas is om Suid-Afrika-Huis in Londen te ontruim, sal na verwagting vandag of in die naweek terug wees in Suid-Afrika.

Onder hulle is Tinie Fourie, 'n ou bekende in joernalistieke kringe nadat hy vir baie jare vir onder meer Beeld en Rapport gewerk het.

Fourie was in die sewentigerjare 'n senior offisier in die SA Weermag voordat hy teruggekeer het na die koerantwêreld.

Hy was ook vir 'n ruk die skakelbeampte van die minister van Binnelandse Sake, Stoffel Botha, voordat hy in 1986 by die Suid-Afrikaanse ambassade in Londen begin werk het.

Fourie was glo 'n "rolvertolker" by die ambassade. 'n Diplomaat het aan Vrye Weekblad gesê dis 'n benaming vir personeel - gewoonlik onopgeleide diplomate - wat grotendeels uit die private sektor aangestel word "as spesialiste oor sekere onderwerpe".

Dissipline nodig binne ANC — Boesak

LUS...

aangespr... ANC-vegters moet gedissiplineer en die beweging ... om skietvoorvalle en moorde binne deesweek hier gesê. ...op, het dr Alan Boesak van-

"Gebeure die afgelope ... is onwelkom, en wat nodig is, is ... die beweging self sy lede," het Boesak na 'n kort besoek ...issipline onder

Die afgelope weke is 'n ANC-vegter ...nka gesê. geneem omdat hy twee ander vegters doodgeski...is 'n Ander het selfmoord gepleeg nadat hy sy minnares vermoor het.

Boesak het ook in Lusaka na die dood van David Webster verwys en gesê: "Daar gaan 'n toename in die getal aktiviste wees wat vermoor word.

"Die Suid-Afrikaanse regering is vasbeslote om dit te doen.

"Sy dood is net nog 'n voorbeeld van hoe ver die apartheidsregering sal gaan om sy onregtigheid teen die verdrukte mense in Suid-Afrika te verskerp," het Boesak gesê. - AFP

Met 'n keuse tussen vooraanstaande handelsname soos: Snowflake meelblom, Iwisa en Impala mielieprodukte, Epic olie, Blossom margarien, Kraft margarien en slaaisouse, Epol troeteldierkos en veevoer, Peck's Anchovette en Redro Vissmeer, Mama's pasteie, Nice 'n Easy geriefskos en Blue Ribbon brood, sal u winkelmandjie beslis propvol prima-gehalte Premier-produkte gelaai wees.

Nogtans is dit vir ons hier by Premier nie genoeg om bloot die hoogste standaarde te handhaaf nie. Deur middel van verskeie vindingryke programme, streef ons voortdurend daarna om hierdie standaarde te verhoog, sodat ons u selfs beter waarde kan bied.

En selfs dít is nie vir ons voldoende nie. Ons verbintenis tot die verhoging van standaarde strek verder as ons produkte. By Premier is ons toegewy aan die verbetering van die lewensgehalte van ons personeel en die gemeenskap as 'n geheel.

Want slegs een ding is vir ons so belangrik soos voedselgehalte – en dit is lewensgehalte.

Premier Food Industries

HUNT LASCARIS TBWA

Hoeveel mense moet nog sterf voor daar vrede kom?

Ons berou die dood van

David Webster,

asook die dood van al diegene wat gesterf het in die stryd vir vrede en vryheid.

Toetssaak vir persvryheid

Jacques Pauw

'n VERBOD op die bespreking van die standpunte van gelyste persone kan tot so 'n absurde situasie lei dat indien Oliver Tambo van die ANC môre met 'n vredesaanbod kom, niemand dit sal weet nie, want niemand sal dit mag publiseer nie.

Dít was deel van adv Eberhard Bertelsmann, SC, se betoog Woensdag in die hofsaak waarin Max du Preez, redakteur van Vrye Weekblad, tereg staan op aanklagte ingevolge artikel 56 van die Wet op Binnelandse Veiligheid. Hy ontken skuld.

Bertelsmann en adv Karel Tip het in opdrag van Bell, Dewar en Hall vir du Preez en die eienaar van Vrye Weekblad, Wending Publikasies Beperk, opgetree.

Dit is die eerste keer sedert 1985 dat 'n koerantredakteur aangekla word omdat hy 'n verklaring of aanhaling van 'n gelyste persoon, in dié geval die sekretaris-generaal van die SA Kommunistiese Party, Joe Slovo, sou gepubliseer het.

Die hofsaak word allerweë beskou as 'n toetssaak vir persvryheid in Suid-Afrika waarin die leserspubliek se reg om oor alle standpunte ingelig te word, deur die Staat aangeval word.

Die kernvraag in die saak is: in watter mate, indien enige, mag die argumente en sienswyses van gelyste persone in koerante weergegee word?

Die Staat het vandeesweek toegegee dat die gewraakte artikel Slovo nie direk aanhaal nie en betwis nie dat die artikel in die woorde van prof Nina Overton, hoof van die departement kommunikasiekunde by RAU, "akademies, krities, verwerkend en distillerend" is nie.

Bertelsmann het minstens vyftien ander berigte uit publikasies soos Beeld, Rapport, Sunday Times, Leadership en die Financial Mail as bewysstukke ingedien wat soos Vrye Weekblad argumente van gelyste persone weergegee het.

In net een geval is 'n redakteur aangekla: Tony Heard van die Cape Times nadat hy 'n onderhoud met ANC-leier Oliver Tambo gevoer en woordeliks gepubliseer het.

Die hofsaak draai rondom 'n uitgawe van Vrye Weekblad van 11 November verlede jaar waarin 'n navorser by die Instituut vir Beleidstudies aan Wits, Mark Swilling, die beraad tussen SA akademici, Sowjet-spesialiste en amptenare in Wes-Duitsland wetenskaplik ontleed het.

Overton, die enigste getuie in die verhoor dié week, het getuig dat byna dertig persent van alle wit Afrikaanssprekendes nou ten gunste is van onderhandelings met die ANC om 'n nuwe bedeling tot stand te bring.

Van hulle is steeds lede van die Nasionale Party en Broederbond, maar is bekommerd oor die verval van die demokrasie in Suid-Afrika.

Adv Karel Tip, prof Nina Overton, adv Eberhard Bertelsmann en Max du Preez

Foto: Gavin Sinclair

'Twyfelaars'

Overton het gesê dat Vrye Weekblad saam met publikasies soos Die Suid-Afrikaan, De Kat en Insig voorsien in die behoeftes van die sogenaamde "22 Persenters" of "Twyfelaars" - wit Afrikaanssprekendes wat die Regering se vermoë bevraagteken om werklike politieke verandering aan te bring.

Volgens Overton is dié mense denkend, patrioties, intelligent, opreg bekommerd oor die toekoms van Suid-Afrika en streef hulle rasseharmonie na. Hulle besef die belangrikheid van onderhandeling met die ANC en ander buite-parlementêre groepe.

Volgens Overton se navorsing behoort 27 persent van wit Afrikaanssprekendes tot die groep. Sy het ook van navorsing van die RGN en meningsopnames gebruik gemaak om haar bevindings te staaf.

Overton het gesê dat daar niks nuuts vir die ingeligte in Slovo se argumente sou wees nie en dat dit die klassieke en ortodokse Kommunistiese standpunt is wat in talle ander publikasies gelees kan word.

Senior Staatsaanklaer Arno van Wyk het betoog dat die wetgewer die betrokke artikel so wyd as moontlik geformuleer het om gelyste persone heeltemal stil te maak. Die artikel verbied indirekte en direkte aanhalings.

Bertelsmann het in 'n betoog van meer as 'n uur gesê die Staat se submissie is verregaande, want indien dit waar sou wees, sou alle inligting oor alle gelyste persone en verbode organisasies onwettig wees.

Bertelsmann het gesê: "Dit kon tog nie die bedoeling van die wetgewer gewees het dat die gemiddelde Suid-Afrikaner nie van die bestaan van Joe Slovo kennis moet neem nie.

Plig

"Hoe moet 'n Suid-Afrikaner sy eie politieke denke ontwikkel as hy nie weet wat die vyand dink of waar die gevaar vandaan kom nie? Die pers het nie net 'n reg om verslag oor aktuele sake te doen nie, maar inderdaad 'n plig," het Bertelsman gesê.

Wat die wet wel verhoed, is dat 'n gelyste persoon self aan die woord gestel word en opruiende boodskappe oorgedra word. 'n Publikasie mag nie die spreekbuis van 'n gelyste persoon wees nie, maar moet die inligting analities, opsommend en evaluerend oordra, het hy gesê.

"Die gewraakte artikel in Vrye Weekblad is mak. Dit is 'n opsomming sonder enige propaganda. Dit was nooit die skrywer se oogmerk om die Kommunistiese standpunt te bevorder nie," het Bertelsmann gesê.

Landdros Pieter Bredenkamp het die saak tot 19 Junie vir uitspraak uitgestel.

Rektor steek outoritêre stok in Voëlvry-wiel

Madeleine Barnard

BROEDERS, wie het Kerkorrel se Mike gevries?

Só het die graffiti dié week op die Rooi Plein op Stellenbosch gelees nadat die Vrye Weekblad/Shifty Records Voëlvry-konsert deur die rektor, prof Mike de Vries, op die Matie-kampus verbied is.

Ondanks 'n mosie van die Studenteraad wat hom vra om die besluit te heroorweeg en 'n protesvergadering deur die studente, hou De Vries voet by stuk.

'n Groot groep studente het Dinsdagmiddag ná 'n protesvergadering, wat deur sowat 1 500 studente bygewoon is, na die administrasiegebou gemarsjeer, ondanks 'n verbod op protesoptogte op die kampus wat in 1986 deur die rektor ingestel is nadat sowat 300 studente in 'n optog teen apartheid saam gemarsjeer het.

Die studente het op die trappe van die gebou gewag vir die rektor se versekering dat 'n mosie teen die verbod wat op die vergadering aangeneem is, oorweeg moet word.

Hy het egter Woensdag in 'n verklaring die verbod herbevestig.

Die basiese strewe van die universiteit is om 'n kultuur op die kampus te vestig wat bevorderlik sal wees vir die handhawing en uitbouing van beskawingswaardes wat met 'n akademiese ingesteldheid versoenbaar is, sê De Vries in die verklaring.

Die protesvergadering, wat gereël is deur Studenteraadslid Mark Behr en sy SPOG-komitee (Stellenbosse Ondersoek- en Gesprekskomitee), is toegespreek deur prof Gerhard Lubbe, 'n dosent in Privaatreg aan die universiteit.

Lubbe het gesê vryheid van spraak is fundamenteel tot die intellektuele gesondheid en groei van individue. Hy het die studente gevra om "van bo af na Stellenbosch se Afrikanergemeenskap en die heilige koeie wat op die Akker rondloop" te kyk.

Solidariteit

Estelle van Reenen van die Demokratiese Party, Leslee Durr van Nusas en Danie Kriel van die Populêre Studente-Alliansie het hulle solidariteit met die protesvergadering uitgespreek.

Dr Arnold Blumer van die Duitse departement het namens Udusa (Unie vir demokratiese universiteitspersoneelverenigings in Suid-Afrika) 'n boodskap aan die vergadering voorgelees.

Boodskappe ter ondersteuning van die vergadering is ontvang van die studenterade van Wits, Kaapstad, Rhodes, Pietermaritzburg en Durban. Twintig studente-organisasies en 60 dosente op die Stellenbosse kampus het hulle ook teen die verbod uitgespreek.

Die mosie op die vergadering is ingedien deur Daniël Malan, voorsitter van SAAK (Stellenbosse Aktuele Aangeleentheidskring) en doen 'n ernstige beroep op die US administrasie om die konsert op die kampus te laat voortgaan, en dit dus terug te verskuif van die hotel net buite Stellenbosch, waar die konsert nou sal plaasvind.

Elf persone het teen die mosie gestem, vier het buite stemming gebly en die res het daarvoor gestem.

In 'n onderhoud met die studentekoerant, Die Matie, het De Vries vroeër gesê dat die Voëlvry-kwessie bloot gaan om 'n "kruheid" wat hy dink nie tuis hoort op die kampus nie.

Volgens hom is daar geen politieke oorweging betrokke nie, dit gaan bloot oor "goeie sedes".

Behr het gesê die organiseerders, Spog en Radio Matie, het geen inspraak in die besluit gehad nie. "Dit is dié tipe outoritêre optrede deur die administrasie wat toenemend uitgedaag behoort te word deur studente."

Volgens hom lê die groot ironie van die besluit in die feit dat beide Johannes Kerkorrel en André Letoit al voor gehore op die kampus opgetree het, en nou besluit die administrasie namens die studente, ongeag die groot steun wat die kunstenaars geniet.

Een Gereformeerde Kerk 'n werklikheid

Elsabé Wessels

DIE riglyne vir een Gereformeerde Kerk in Suidelike en Sentraal-Afrika is vandeesweek deur kerkleiers van die NGK in Afrika en die NG Sendingkerk aanvaar, en met dié stap het die swart kerke die inisiatief geneem om die wit NGK te dwing om apartheid in al sy vorme ondubbelsinnig te verwerp.

Kerkleiers drr Allan Boesak, Beyers Naudé, Nico Smith, ds Sam Buti en ander moderatuurslede van die twee swart kerke het verlede week 'n konsep-kerkorde, waarin apartheid in sy geheel verwerp word, in beginsel aanvaar.

Die stigting van die Verenigde Gereformeerde Kerk van Suidelike en Sentraal-Afrika is reeds so ver gevorder dat eenwording binne 18 maande - wanneer die sinodes van die NGK in Afrika en die NG Sendingkerk ná ontbinding saam in Kaapstad sal vergader - afgehandel sal wees, het Smith dié week gesê.

Verset

Groeiende verset onder die swart kerke binne die NGK-familie teen die NGK se voortgesette apartheidsgrondslag het tot dié stap aanleiding gegee.

Die riglyne vir kerkeenheid fokus op een kerkorde, een belydenis, een teologiese opleiding en een finansiële bestuur, wat fundamentele verskille met die NGK aandui.

Dit beteken dat geloof in Christus die enigste voorwaarde vir lidmaatskap word.

Die NGK hou steeds aparte teologiese opleidingsentrums in stand vir verskillende rasse. Hoewel die NGK wel bydraes maak tot die swart kerke, deel dié kerke nie een begroting nie en geniet predikante van gemeentes binne die NGK groter geldelike voordele.

Die stap tot eenwording is deur Naudé in die Idasa-blad Democracy in Action beskryf as "'n verbintenis wat verreikende politieke gevolge gaan hê vir sowel die NGK as vir die gebied van Suider- en Sentraal-Afrika.

"Daar lê vir die swart NG Kerke geen ander weg oop nie as om so gou as moontlik een, verenigde kerk te word, om sy volle gewig in te gooi om so sterk as moontlik apartheid te bly beveg en om sy kragte saam te snoer met alle ander kerke en sekulêre organisasies wat dieselfde doel nastrewe. Ons kan nie langer wag vir die NGK nie, ons gaan voort."

Dié stap sal die deure oopmaak vir die ander swart kerke binne die NGK-familie in die res van Afrika, wat hul reeds in Maart by Vereeniging ten gunste van eenwording uitgespreek het, het Smith gesê. Hul standpunt is verlede week op 'n vergadering van lidkerke van die Wêreldbond van Gereformeerde Kerke (WBGK) in Blantyre in Malawi bevestig.

DAVID WEBSTER

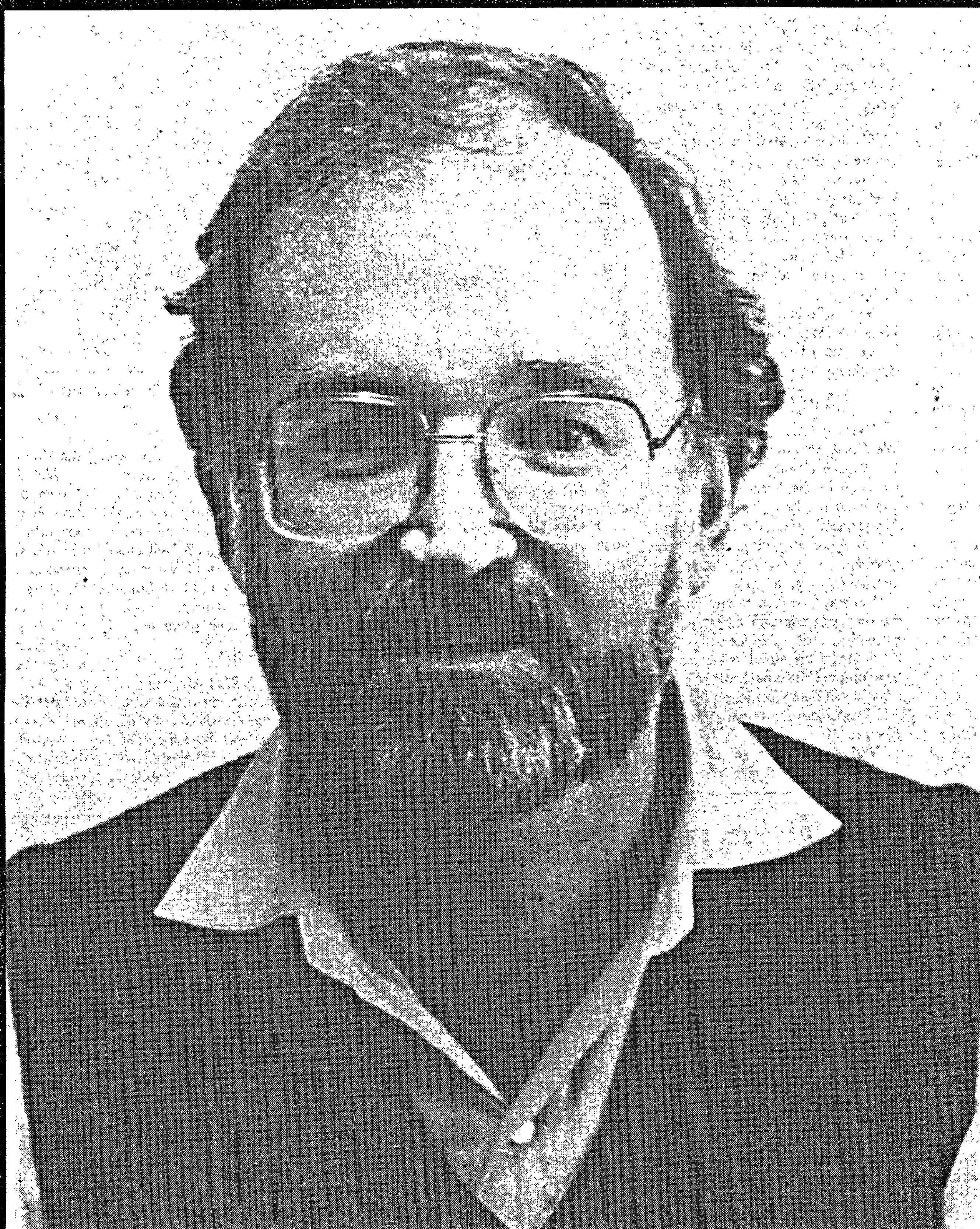

gestry vir demokrasie vermoor deur apartheid

Uitgereik deur die David Webster Funeral Committee, Posbus 32723, Braamfontein 2017

SA se nagmerrie het begin . . .

Adjudant-offisier Grant Robertson, die bevelvoerder van die Suid-Afrikaanse Polisie se Kindermolesteringseenheid, het pas die eerste boek oor die omvang van kindermolestering in Suid-Afrika voltooi. Dié boek, Sexual Abuse of Children in South Africa, skets 'n skrikwekkende prentjie van miljoene kinders in Suid-Afrika wat deur hul ouers, familielede en vriende gemolesteer word. JACQUES PAUW doen verslag

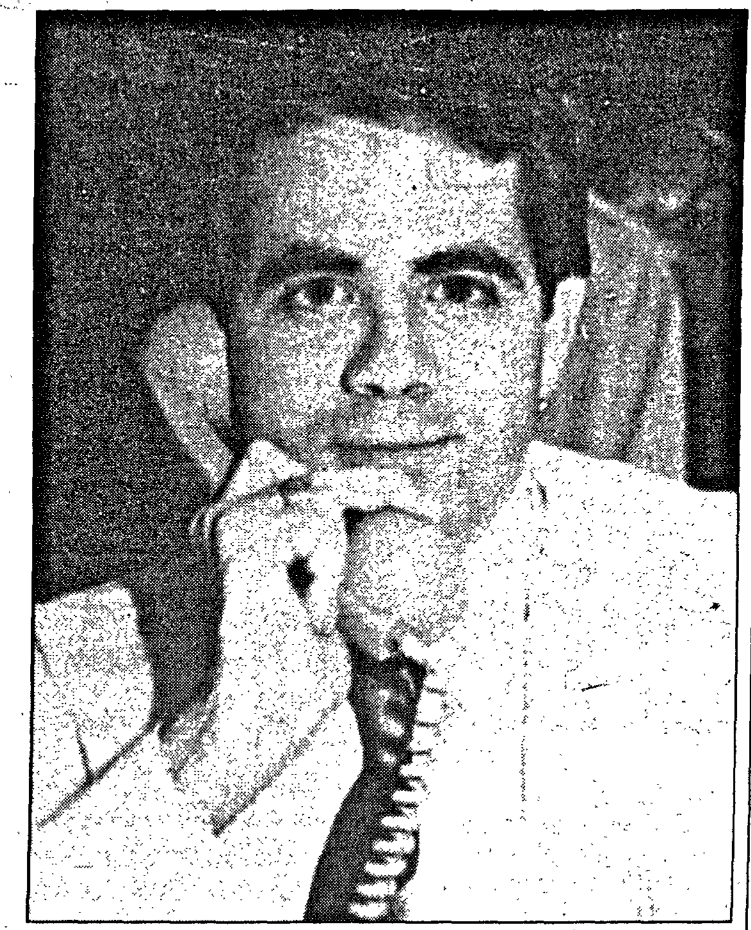

Grant Robertson

"STAN was 'n welgestelde professionele persoon met 'n goeie werk en op die oog af gelukkige familie. Die gesin se huisdokter het een dag hul driejarige seuntjie ondersoek en gevind dat hy vir baie lank al wreed deur sy pa seksueel misbruik word.

"Dieselfde het met sy ouer boetie gebeur, wat toe twaalf jaar oud was. Dit het begin toe hy tien en die boetie net een jaar oud was. Die pa het gereeld met beide sodomie gepleeg. Hy het hulle ook gedwing om seksuele dade met mekaar en 'n hond te verrig.

"Die twaalfjarige seun was reeds 'n alkoholis om sy verskriklike lot te probeer ontsnap. Die gesin was vernietig en beide kinders het onherstelbare sielkundige skade opgedoen.

"Dit was die ergste vorm van seksuele misbruik denkbaar. Die pa is tot vier jaar tronkstraf gevonnis, maar het die land verlaat terwyl hy op borg uit was hangende appèl."

Dié insident het nie in Amerika of Europa gebeur nie, maar hier op eie bodem en is 'n werklike geval uit die dossiere van die Kinderbeskermingseenheid van die SA Polisie.

Vir baie jare het Suid-Afrikaners gekyk hoe veral Britse en Amerikaanse statistiek oor die seksuele misbruik van kinders toegeneem het. Veral jong meisies, is gesê, word toenemend misbruik.

Styg

Eers was dit een uit 'n honderd. Daarna het dit gestyg tot een uit vyftig, toe twintig, daarna tien en ses. Nou meen kenners een uit elke vier kinders gaan seksueel misbruik word voor hulle volwassedom bereik.

Ouers met seuns het veilig gevoel. Hulle het gedink hul klein seuntjies is minstens gevrywaar teen sulke verskriklike dinge. Maar toe begin al meer gevalle van seksuele aanranding van seuns ook kop uitsteek. Nou word bereken dat ook een uit elke vier seuns misbruik word.

Terwyl ons hier in Suid-Afrika soms met genoegdoening gekyk het hoe die "dekadente" Weste se syfers styg, was dieselfde ding ook besig om met ons kinders te gebeur. Min gevalle is egter aangemeld.

Aan die begin van die tagtigerjare het dokters begin agterkom dat al meer meisies seksueel gemolesteer word, veral deur hul eie familielede.

Suid-Afrika se nagmerrie het begin.

En skielik was die woord pedofiel op almal se lippe en die land in 'n toestand van skok toe die polisie aankondig dat sy nuutgestigte Kinderbeskermingstak in Junie en Julie 1988 byna 70 kindermolesteerders vasgetrek of geïdentifiseer het.

Sowat 120 polisiedossiere is geopen na aanleiding van 43 seuns se getuienis oor hul molestering.

Hul vertellings van kinderseksgroepe (sex rings), selfgemaakte "kiddie-porn"-video's en seksuele aanrandings was net so erg soos die verhale wat ons van oorsee gekry het.

Kort hierna is die akteur Don Lampbrecht in hegtenis geneem en die polisie het aankondig dat hul nou 'n lys van 120 name van kindermolesteerders het. Onder hulle was gesiene sakemanne, regsgeleerders en bekende akteurs en rolprentmense. Talle van hulle is ondervra, maar daar was nie altyd genoeg getuienis om hul aan te kla nie.

In een week het die Kinderbeskermingseenheid 750 oproepe ontvang oor gevalle van kindermolestering. Aan die einde van Oktober verlede jaar is nog 50 mense in hegtenis geneem.

Die inhegtenisnemings duur voort. Verlede week is nog dertien mans in Kaapstad vasgetrek wat deel gevorm het van die grootste seksgroep in die land. Die beskuldigdes se ouderdomme wissel tussen 30 en 67. Hulle het glo minstens 25 seuns tussen die ouderdomme van 12 en 17 jaar met mekaar "gedeel".

Een van die mans het minstens 300 klagtes teen hom van beweerde seksmisdade gepleeg oor 'n tydperk van tien jaar.

Uit dié web is 'n nuwe held gebore: adjudant-offisier Grant Robertson, eerste bevelvoerder van die Kinderbeskermingseenheid.

Hy is dié man wat ons kinders teen al hierdie naarhede moet beskerm en die molesteerders aan die pen moet laat ry.

Robertson, wat in die sielkunde gekwalifiseer is, het pas die eerste boek oor die omvang van kindermolestering in Suid-Afrika voltooi - Sexual Abuse of Children in South Africa.

Die boek skets 'n skrikwekkende prentjie van miljoene kinders in Suid-Afrika wat deur hul ouers, broers en susters, ooms en tannies en vriende en vreemdelinge seksueel gemolesteer word.

Dit vertel die verhaal van 'n onsimpatieke gemeenskap wat slagoffers dikwels nie wil glo nie, die slagoffers wat nooit van die gevolge van kindermolestering kan herstel nie en molesteerders wat haas ongeneesbaar is.

Robertson sê 'n bisarre verskynsel het die afgelope ruk in Suid-Afrika na vore gekom: die slagoffers van seksuele molestering vermink hulself.

"Hulle wond hulself met messe of ander skerp voorwerpe. Hulle bring selfs afskuwelike tatoeëermerke aan om hulself vir ander lelik te maak. Hulle probeer bewys dat hulle in beheer van hul eie liggame is en daarmee kan doen wat hulle wil," skryf Robertson.

Hy haal talle gevallestudies aan van wreedhede wat die afgelope jare teenoor kinders gepleeg is.

"In een geval van 'n baie versteurde familie is 'n jong meisie herhaaldelik deur haar pa verkrag. Terwyl hy dit gedoen het, het die ma langs die kind gelê en haar hand vasgehou. Beide die ouers is tronk toe gestuur."

"'n Groep van vyf mans het gereeld bymekaar gekom om jong seuns uit te ruil. David was 'n veertigjarige sakeman en 'n kroniese pedofiel. As hy 'n seun klaar misbruik het, het hom aangegee vir die res van die groep. Peter en Paul, twee lede van die groep, het in 'n groot huis gewoon met 'n swembad en snoekertafel. David het altyd sy nuwe vriendjie en dié se vriende na die huis gebring waar hulle met kos en drank oorlaai is. Ander mans het ook die huis besoek en die seuns misbruik.

"Slagoffers het agterna vertel hoe hulle verskeie kere gesien het hoe die mans die seuns in die slaapkamers molesteer. Nie een van die seuns het egter ooit by hul ouers gekla nie, omdat hulle voordeel uit die situasie kon trek."

Aangerand

"Allan, 'n jong man van 22, het skuldig gepleit op aanklagte dat hy verskeie kinders tussen vier en twaalf jaar seksueel aangerand het. Terwyl hy op borgtog uit was, het hy bevriend geraak met verskeie egpare met jong kinders. Hy het homself as dokter voorgedoen en aangebied om die kinders vir kindersiektes te ondersoek. Die meeste ouers het hom niksvermoedend toegelaat. Dit was eers nadat een van die kinders gekla het, dat 'n ondersoek getoon het dat hy al die kinders seksueel gemolesteer het."

"In een geval waar byna 'n honderd seuns tussen tien en vyftien jaar gemolesteer is, is agtien volwassenes daarvan vertel voordat een uiteindelik iets daaraan gedoen het. Die beskuldigde is skuldig bevind en vier jaar tronk toe gestuur.

"In nog 'n geval het 'n meisie van agt jaar aan nege verskillende mense vertel sy word gemolesteer voor iemand haar uiteindelik geglo het."

Robertson sê dat die kanse op rehabilitasie vir pedofiele, veral die wat nooit enige normale liefdesverhouding ervaar het nie, uiters skraal is. Inteendeel, 'n studie onder pedofiele het getoon dat die helfte nie wil verander nie.

Selfs onder diegene wat tronk toe gestuur word, begaan 75 persent weer dieselfde oortreding.

'n Pedofiel is soos 'n alkoholis: hy kan nooit genees word nie, maar bloot geleer word om dit te vermy.

Die moontlikheid van tronkstraf is dus nie afskrikking nie. Die enigste waarde wat tronkstraf het, is dat dit kinders teen die pedofiel beveilig.

In oorsese lande is pedofiele al met die middel Depo-provera behandel in 'n poging om hul seksdrang te probeer onderdruk. In sommige gevalle het pedofiele hierna in gewelddadige seks-moordenaars ontaard.

Robertson sê daar is selfs in Suid-Afrika kommersiële seksgroepe waar pedofiele "hul seuns" aan ander verkoop.

Pedofiele maak dikwels van drank, dagga en selfs gom gebruik om die kind te bedwelm voor hy gemolesteer word. Talle kinders het vertel dat hulle die volgende oggend in die pedofiel se bed wakker geword het en nie seker was wat met hulle gebeur het nie.

Robertson sê die tragiesste gevolg van seksuele molestering is die moontlikheid dat die kinderslagoffer self eendag 'n pedofiel mag word. Die meeste pedofiele met wie hy in aanraking gekom het, is self as kinders misbruik.

IDASA PRETORIA
bied aan

PRETORIA FORUM: NAMIBIA

Donderdag 18 Mei: Mnr Dirk Mudge (Demokratiese Turnhalle Alliansie) - "DIE DTA SE ALTERNATIEF VIR NAMIBIA"

Woensdag 24 Mei: Mnr Daniel Tjongarero (Swapo) - "SWAPO SE ALTERNATIEF VIR NAMIBIA"

Maandag 29 Mei: Dr F van Zyl Slabbert (Idasa) - "NAMIBIA: DIE IMPLIKASIES VIR SUID-AFRIKA"

Plek: St Albans Katedraal Kerksaal, Schoemanstraat 237, Pretoria

Tyd: 19h30

Reg van toegang voorbehou

NUWE AANKOPE: TSONGA/SHANGAAN

kralewerk, gevlegde mandjies, tapyte, beeldhouwerke en hout kunsprodukte

ons koop van die oorspronklike bronne en kan bewys dat alle stukke outentiek is

african magic

spesialiste in Suider-Afrikaanse stamkunsvoorwerpe en volkskuns
rockeystraat 20, bellevue, johannesburg 011 648-4548
9a milkwoodsentrum, plettenbergbaai 04457 32-908

Suid-Afrika - die wieg van die mensdom

Die swart stamme en die wit setlaars het min of meer op dieselfde tyd in die binneland van Suid-Afrika aangekom. Van "beskawing" onder die vroeë swartmense was daar min sprake - dit was 'n klomp primitiewe barbare. Behalwe vir die San (Boesmans) en die Khoikhoi het Suid-Afrika eintlik maar 'n baie "kort" geskiedenis vergeleke met dié van Europa, Asië en China. Altans, dít is wat ons kinders in die skole geleer word en die meeste Suid-Afrikaners glo.
MAX DU PREEZ ondersoek dié populêre mites.

Die tekeninge en foto's is geneem uit Revil Mason se Origins of the African People of the Johannesburg Area, (Skotaville Educational Division, 1987)

TOE Christus in Bethlehem in die Midde-Ooste gebore is, het die eerste Nguni-mense al langs die Natalse kus af begin beweeg. Hulle was Suid-Afrika se eerste graan- en veeboere.

Kort daarna het nog 'n groep deur Zimbabwe na Oos-Transvaal geïmmigreer. In die jaar 100 was 'n dorpie naby Tzaneen al goed gevestig. Teen die jaar 300 was daar al gevestigde gemeenskappe in die Magaliesberge, en nog driehonderd jaar later was die huidige Transkei en Ciskei reeds bewoon.

Eers sowat 1 500 jaar later, in 1823, het die eerste witmense - sendelinge - in Wes-Transvaal aangekom.

Niemand het toe geweet nie - en min besef dit vandag nog - dat dít nie 'n eerste ontmoeting was nie. Want, sê argeoloë en antropoloë vandag ná onlangse vondse, dit was hiér in Suid-Afrika waar die mens sy ontstaan gehad het.

Die eerste wesens wat taal as kommunikasiemiddel gebruik en kos en gebruiksgoedere self geproduseer het - eienskappe wat die mens van die aap onderskei - het uit Suidelike Afrika gekom. Nié uit Europa of die Midde-Ooste of Noord- of Oos-Afrika nie.

Dié eerste mense se beendere is later gevind in die grotte van Taung in Noord-Kaapland, by Sterkfontein, Swartkrans en by Makapansgrot.

Swerwers

Die mense wat ons vandag ken as die San en die latere Khoikhoi het nooit padgegee nie, en het vir miljoene jare oor die vlaktes en berge van die suidpunt van Afrika geswerf en van veldkos en jag gelewe.

Ander groepe het noord getrek en uiteindelik die ander vastelande bewoon. Minder as 'n miljoen jaar gelede was die huidige Wes-Europa nog geheel en al onbewoon deur mense.

Suid-Afrika se huidige swart inwoners het hulle 6 000 tot 8 000 jaar gelede in die omgewing van die Sahara-woestyn gevestig en eers toe die mere en riviere begin opdroog en die grasvelde in sand verander het, na ander gebiede begin trek.

Die klimaatsveranderings het waarskynlik daartoe bygedra dat dié mense die eerste keer wilde diere makgemaak en aangehou het. Argeoloë is dit nou eens dat dié revolusionêre proses onafhanklik in Afrika plaasgevind het, hoewel dit waarskynlik ook in min of meer dieselfde tyd in die Ooste gebeur het.

Die beendere van mak, korthoring-beeste wat uit die periode 3000 vC dateer, toon dat veeboerdery reeds tóé al in noord-westelike Afrika gevestig was.

Dit was 'n uiters belangrike verwikkeling in die evolusie van die mens. Daar is van jag en versamel gevorder tot 'n meer gevestigde lewenstyl. Dit het daartoe gelei dat die mense ook wilde graan- en grassoorte "makgemaak" en by hul behoeftes laat aanpas het. Dit het weer gelei tot 'n behoefte om die grond beter te bewerk, en dié behoefte het metaalontginning - smelting en verwerking - tot gevolg gehad. Dit het tot revolusionêre veranderinge in die ontwikkeling van die mens gelei.

Dít is die storie van die menslike evolusie: eerder 'n reeks suksesvolle revolusies as 'n stadige, geleidelike evolusie. Miljoene jare lank het die primate die aarde bewoon en bitter stadig ontwikkel. Maar toe dié wesens later regopper begin loop en die kakebeen gevolglik gesak het, het spraak en dus taal moontlik geword.

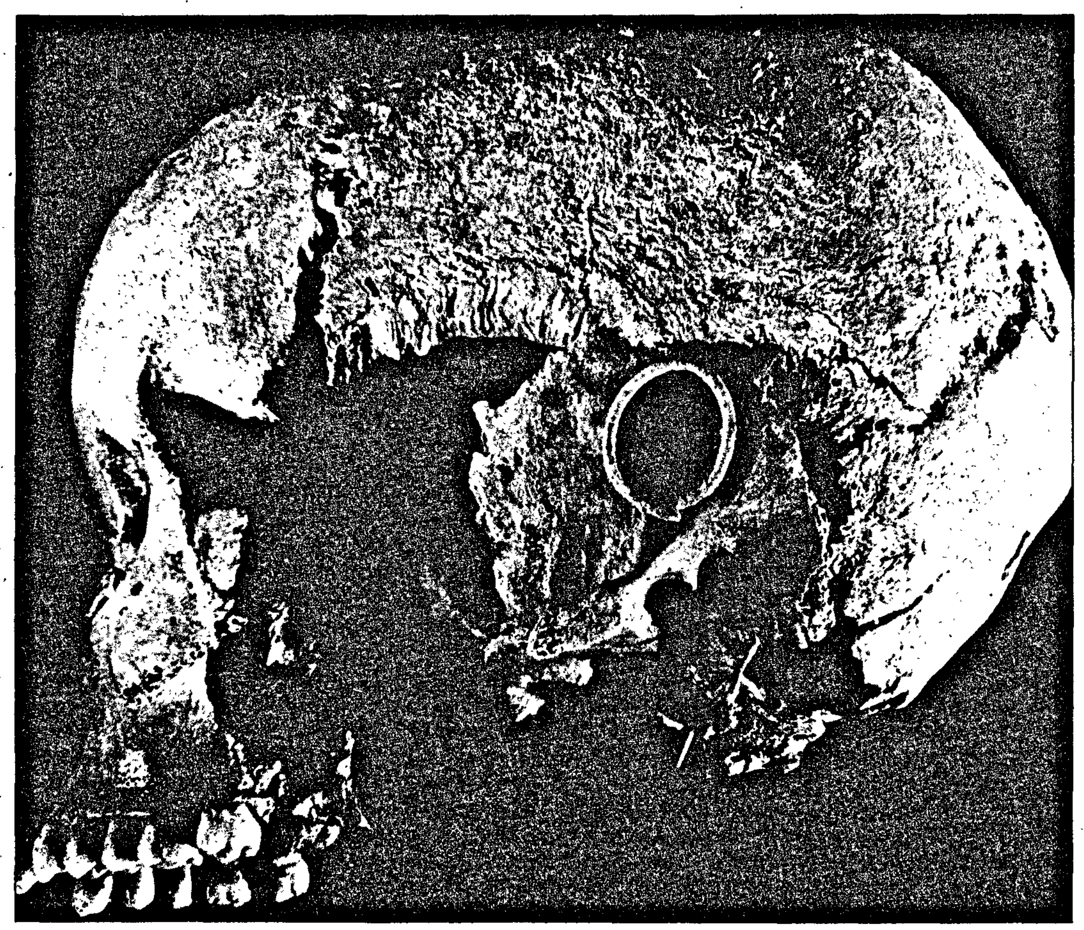

Die skedel van 'n Motswana-meisie wat in 1983 deur die Albertonse stadsraad gevind is. Sy is waarskynlik teen die einde van die 17e eeu begrawe. Haar koper-oorring het aan die skedel bly vassit

In die duisende jare wat daarop gevolg het, het die grafiek van menslike ontwikkeling die hoogte ingeskiet en oor 'n relatief kort tydperk het die mens meer ontwikkel as in miljoene jare tevore.

Vuur

Nog 'n voorbeeld is die ontdekking dat vuur beheer en gebruik kan word. Dié ontdekking kan op dieselfde vlak as die ontdekking van die wiel en van atoomkrag beskou word - as kritieke oomblikke in die bestaan van die mensdom.

Getuienis is gevind dat ystersmeltery reeds eeue voor Christus in Afrika beoefen is. Argeoloë het gevind dat die metallurgie in Afrika grotendeels onafhanklik van die ander beskawings ontwikkel het, en dat die tegnologie inderdaad ver voor dié van ander vastelande was. Smeltoonde is eeue voor Christus in die gebied suid van die Sahara ontwikkel waarin temperature van tot 1 500 grade Celsius behaal is.

Een van die plekke in Suid-Afrika waar yster en koper op groot skaal verwerk is, is Phalaborwa. Argeologiese getuienis dui daarop dat dié nywerheid in die agtste eeu na Christus reeds in volle swang was. Diep skagte is in die vulkaniese heuwels gegrawe, en kopererts is verwyder deur rotse met vuur te kraak en dan met beitels en hamers te bewerk. Etlike honderde smeltoonde is gevind waar koper en yster gesmelt is vir die maak van draad, krale, armbande, spiespunte en skoffelpikke.

In een geval is 'n groep van sewe smeltoonde gevind omring van sowat 180 ton metaalskuim, wat beteken dat sowat 48 ton yster daar ontgin is.

Met die metaalprodukte is wyd handel gedryf met ander gemeenskappe, en daar is getuienis dat die Phalaborwa-groep baie welgesteld was.

Die verfyning van metallurgie het 'n revolusie in die landbou in Afrika veroorsaak met die implemente wat ontwikkel is.

Dit het 'n sterk invloed op die mense se lewenspatrone en kulturele ontwikkeling gehad.

Nedersetting

Met die ontwikkeling van die landbou en veeteelt en die groei van die bevolking het boere stadigaan - waarskynlik teen 'n pas van vyf kilometer per jaar, meen argeoloë - suidwaarts begin beweeg.

Vir die eerste keer het die inwoners van Suid-Afrika ook begin om in groot dorpe saam te woon. Omstreeks die dertiende eeu na Christus was daar byvoorbeeld 'n nedersetting van sowat 10 000 mense in die Magaliesberg-vallei, met veeposte en landerye ver daarvandaan.

Van dié dorpe het eeue lank bestaan. Die goed-bewaarde nedersetting by Broederstroom was minstens tussen die jare 300 en 600 bewoon.

Ongeveer die dertiende eeu het van die inwoners van die Magaliesberg-vallei na die huidige Johannesburg getrek. Ysterbewerkers het hulle veral gevestig in die omgewings van Sandton, Honeydew, Linksfield en die Melville-koppies, waar van die oonde en implemente vandag nog bewaar word.

Van dié nedersettings is onlangs eers ontdek. 'n Groot dorp naby die huidige Sun City is byvoorbeeld eers in 1985 deur Eskom-ingenieurs ontdek. Toe die gebied aan die hange van Linksfield-rif in 1983 vir die meenthuis-ontwikkeling by Bruma (by die Eastgate-winkelsentrum) voorberei is, is 'n vroeë Oos-Sotho nedersetting gevind.

Lugfoto's van die huidige spogbuurt Northcliff in Johannesburg wat in 1933 geneem is, toon 'n BatSwana-gehuggie op die hoek van Hearn- en Frederickrylaan.

Al die oorblyfsels van Steentydperk-nedersettings in Johannesburg wat nog gevind is, is geleë in die mees welgestelde buurte van die Johannesburg van vandag.

Maar intussen het die witman uit die Kaap na dié deel van Suid-Afrika getrek en na die ontdekking van goud het dit die grootste handelsentrum in Afrika geword.

Slaapdorpe

En vandag moet die nasate van die eerste inwoners van Johannesburg in bokshuisies in Soweto, Daveyton, Vosloorus en ander oorbevolkte swart slaapdorpe buite Johannesburg bly.

(Inligting vir dié artikel is afkomstig uit Martin Hall se The Changing Past: Farmers, Kings and Traders in Southern Africa, 200 - 1860 (David Philip, 1987); Revil Mason se Origins of the African People of the Johannesburg Area (Skotaville Educational Division, 1987); verskeie antropologiese en argeologiese artikels en gesprekke met Sakkie Niehaus van die Witwatersrandse Universiteit se Departement Sosiale Antropologie.)

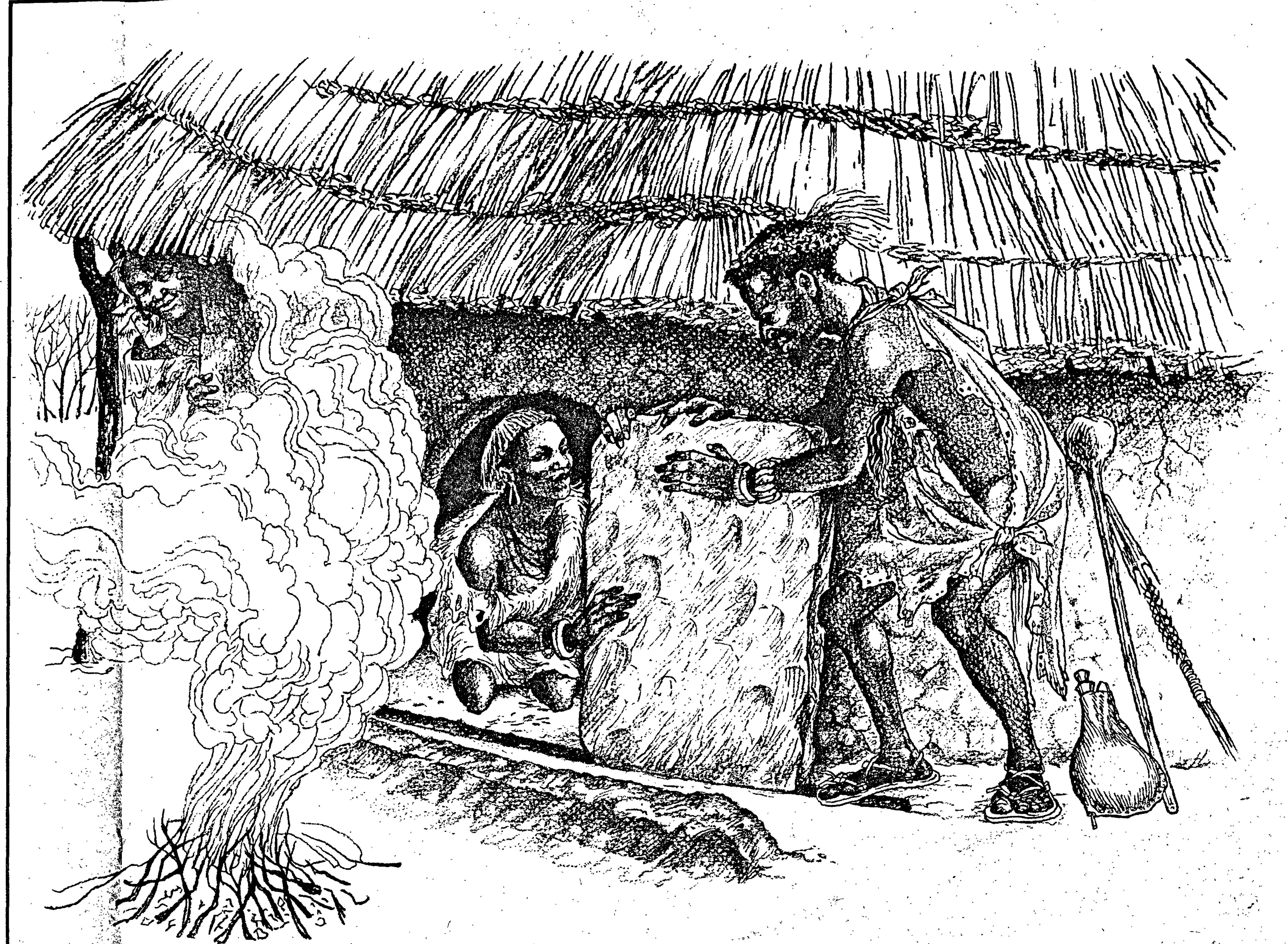

Nie PG Glass nie, maar die BaKwena van drie eeue gelede kan daarmee spog dat hulle die eerste skuifdeure in Afrika gemaak het.
Die deur was gemaak van swaar boekenhout wat effens groter as die deur van die hut was. 'n "Spoor" - 'n gleuf gemaak uit klei - is langs die voorkant van die hut gemaak en die deur het daarin gegly.
Die vroeë swart stamme van Suid-Afrika was ook die eerste in Afrika wat stadsbeplanning verfyn het. Sowat 400 jaar gelede al het die Zoeloe en die BaTswana die uitleg van hul soms baie ingewikkelde en groot nedersettings beplan deur dit in fyn besonderhede op klip uit te krap..

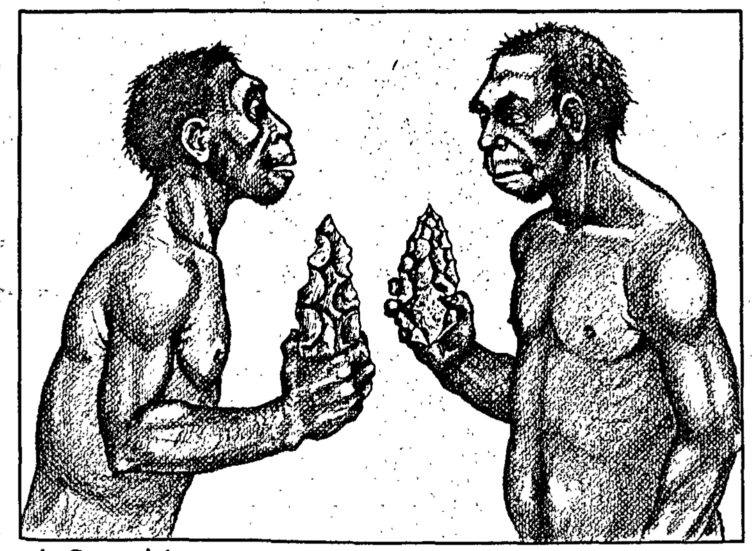

'n Gesprek tussen ons oervaders 250 000 jaar gelede. Die man links is 'n Homo erectus van die Steentydperkkamp by Northcliff. Die man regs is 'n Homo erectus van die Steentydperkkamp aan die oewers van die Teems in Engeland

Die oudste volledige skedel van 'n swartmens wat nog in Suidelike Afrika gevind is. Dit dateer uit die tydperk 500 nC, en is naby Broederstroom gevind

Gewetensbeswaardheid is 'n basiese menslike reg
15 Mei 1989
Internasionale Gewetensbeswaardheidsdag

Hierdie jaar op die internasional gewetensbeswaardheidsdag fokus die Oorlog Versetbeweging oor die hele wêreld op Suid-Afrika.
Organisasies en indidividue van die Federale Republiek van Duitsland wil hulle solidariteit met Suid-Afrikaanse gewetensbeswaardes uitspreek en eis:
Die vrylating van die gewetensbeswaardes David Bruce, Charles Bester en Saul Batzofin.
Lig die verbod op die End Conscription Campaign!

AK Südliches Afrika in der Diözese Limburg
Aktion Bundesschluss, Bremen
Amnesty International, Südafrika-Koordinationsgruppe
Amnesty International, Bezirk Saar, Afrika-Referat
Anarchist Assoziation Rhizom, Mainz
Anti-Apartheid-Bewegung, Gruppe Darmstadt
Anti-Apartheid-Bewegung, Gruppe Kiel
Buchladen am Kornmarkt, Wetzlar
Bund der Deutschen Katholischen Jugend im Dekanat Offenbach
Deutsche Friedensgesellschaft-Internationale der Kriegsdienstgegner, Hamburg
Deutsche Friedensgesellschaft-Vereinigte Kriegsdienstgegner
Duitse Vredesvereniging-Verenigde Oorlogversetplegers getekend deur die Federale Sprekerskring en die volgende takke:
AG Südliches Afrika in der DFG-VK
DFG-VK Landesverband, Berlin
DFG-VK Landesverband, Hessen
DFG-VK Landesverband, Rheinland-Pfalz
DFG-VK Gruppe, Bonn
DFG-VK Gruppe, Frankfurt
DFG-VK Gruppe, Freiburg
DFG-VK Gruppe, Mainz
DFG-VK Gruppe, Offenbach
DFG-VK Gruppe, Siegburg
Jugendclub Courage in der DFG-VK Gruppe, Nürnberg
Evangelische Studentengemeinde in der BRD und West-Berlin
Evangelische Studentengemeinde, Kiel
Frankfurter Frauenaktion Südafrika
Friedensinitiative Kölner Südstadt
Green Alternative European Link in the Rainbow Group in the European Parliament, Brussels
Informations und Aktionsstelle zur Totalverweigerung, West-Berlin
Initative gegen die Wehrpflicht, Witten
KDV-Beratung, Frankfurt-Niederrad
KDV-Treff, Osnabrück
Katholische Arbeitsgemeinschaft für Kriegsdienstverweigerung und Zivildienst, Köln
Ohne Rüstung Leben, Stuttgart
Reservisten verweigern sich, Oyten
Selbstorganisation der Zivildienstleistenden, Frankfurt

Individue:
Ackva, Richard, Weilburg, teoloog (Roomskatoliek);
Arens, Brigitte, Frankfurt;
Arens, Dr Edmund, Frankfurt, lektor;
Arndt, Peter, Offenbach;
Artik-Nassols, Mergis, Wetzlar
Barck, Susanne, München, ingenieur;
Bartloff, Christian, Wes-Berlyn, Gandhi Inligtingsentrum;
Bornebusch, Ulrich, Aurach, boer;
Christiansen, Ulrike, Kiel, student;
Dekker, Nico, München, joernalis;
Du Plessis, Francois, Aachen, musikant;
Fahnert, Wolfgang, Kassel, musikant;
Fernholz, Stephanie, Asslar, klerk;
Fischer, Rüdiger, Dönning;
Fuchs, Harald, Köln, sielkundige;
Giptner, Herbert, Burgkirchen, student;
Glasl, Ruth, Bonn;
Hug, Sabine, Friedberg;
Jung, Robert, Ansbach, vakbondsekretaris;
Kenkel, Sigrid, Kiel, student
Kenkel, Ulrich, Hausstette, maatskaplike werker;
Kern, Dietmar, Bad Nauheim;
Kleine, Hildegard, Köln, huisvrou;
Kubannek, Simone, Zürich, verpleegster;
Lucassen, Petra, Vechte, student;
Lüders, Margret, Wes-Berlyn, oogkundige;
Menzel, Wolfgang, Merzhausen;
Mrozek, Hans-Peter, Reichelsheim;
Müller-Reiss, Hartwig, Hannover;
Nadler, Franz, Offenbach, opvoedkundige;
Nathan, Richard, Kiel, student;
Pfaff, Helmut, Kassel, klerk;
Pfannenmüller, Christine, Aurach, spraakterapeut;
Pfannenmüller, Dr Oskar, Ansbach, pensionaris;
Plehn, Heinz, Wes-Berlyn, maatskaplike werker;
Schädel, Gertrud, Kassel, mediese tegnikus;
Schädel, Hans-Dieter, Wes-Berlyn;
Schewe, Volker, Bonn;
Schliebe, Sylvia, Reichelsheim;
Schmidt, Brigitte, Kassel, opvoedkundige;
Schmidt, Christian, Burghaslach, student;
Schweizer, Miriam, Giessen;
Sehring-Jüsten, Anna, Frankfurt;
Sehring, Herbert, Frankfurt, gewetensbeswaarde;
Sittich, Elisabeth, Bremen, onderwyser;
Steenkamp, Conrad, München, antropoloog;
Stürmer, Norbert, Wes-Berlyn, maatskaplike werker;
Verheugen, Günter, Bonn, Lid van die Bundestag;
Wagner, Lutz, stadsraadslid;

Königswinter
Dit is die dorp naby Bonn. Ursula Bruce, David Bruce se ma, het hier gebly tot sy Nazi-Duitsland in 1938 verlaat het.

Fraktionen im Stadtrat von Königswinter
Freie Demokratische Partei
Die Grünen
Sozialdemokratische Partei Deutschland
Friedensforum Königswinter

Individue:
Fischer, Christa, stadsraadslid;
Fischer, Klaus;
Grzesik, Gisela, ingenieur;
Hagemann, Inge, stadsraadslid;
Kohlhausen, Rolf, stadsraadslid;
Petersen, Johannes, afgetrede dominee;
Welters, Christoph, stadsraadslid;

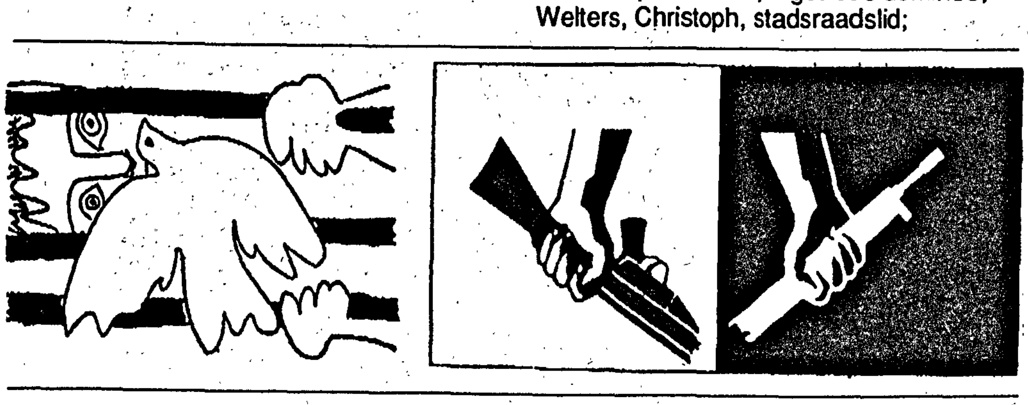

Hierdie advertensie is uitgereik deur:
AG Südliches Afrika in der DFG-VK
Die DFG-VK is 'n anti-militaristiese organisasie wat werk ter ondersteuning van gewetensbeswaardes in Wes-Duitsland. Die DFG-VK is die Duitse afdeling van die Internasionale Oorlog Versetbeweging.
Die Werksgroep van Suidelike Afrika in die DFG-VK
Schwanenstrasse 16, 5620 Velbert, Wes-Duitsland
Kontak: Hans tel. 0049-30-39347.32, Frans tel. 0049-69-815128

Watter Afrikaans gaan oorleef, watter uitsterf?

Afrikaans en taalpolitiek is die onderwerp van 'n referaat wat vandag deur Maxi van Aardt, 'n student aan die Randse Afrikaanse Universiteit, by Unisa se Afrikastudie-forum gelewer is. ANTON STEENKAMP doen verslag

DIE afgelope paar jaar het taalkundiges indringend begin kyk na die eksterne geskiedenis van Afrikaans en die mitologisering daarvan ter wille van die behoeftes van Afrikaner-Nasionalisme.

Terselfdertyd ontwikkel die konsep "alternatiewe Afrikaans" binne veral die geledere van die sogenaamde Kleurlinggemeenskap in Wes-Kaapland - 'n konsep wat gekoppel word aan die ideaal van 'n breër Suid-Afrikaanse nasionalisme.

Van Aardt wys daarop dat die taalpolitiek van Afrikaans daartoe gelei het dat 'n wig ingedryf is tussen Afrikaners aan die een kant en die sogenaamde Kleurlinge aan die ander, deurdat Afrikaans toegeëien is vir die apartheidsideaal.

Dit is 'n kenmerk van 'n nasionale taal dat 'n standaardvorm daarvan ontwikkel - dit is die soort taal wat 'n mens aantref in geskrewe, formele, amptelike Afrikaans.

Hierteenoor staan nie-standaard-Afrikaans soos "Flaaitaal", wat in die townships gepraat word.

Beide establishment-Afrikaans én alternatiewe Afrikaans maak van dieselfde standaardvorm gebruik. Die twee benamings "establishment" en "alternatief" dui op taalpolitiek, met ander woorde op die ideologiese inhoud wat aan Afrikaans gegee word. Dié twee vorme verwys nie na variëteite of dialekte van Afrikaans nie.

Deur dus 'n term soos establishment-Afrikaans te gebruik, word verwys na die verbondenheid van Afrikaans met apartheid, of dit nou die reaksionêre vorm daarvan is soos voorgestaan deur die KP, of die nuwe weergawe daarvan soos vervat in die NP se hervormingsbeleid waarin beroepe soos die volgende gemaak word:

"Die Afrikaner moet die gebruik van en liefde vir Afrikaans van harte gun vir die nie-Afrikaners en veel meer daarvan bewus word dat Afrikaans nie meer die taal van slegs die Afrikanervolk kan bly nie." - dr Gerrit Viljoen.

Die implikasie in uitsprake soos dié is dat Afrikaans oorspronklik blanke besit was. Viljoen se stelling dat "Afrikaans nie meer die taal van slegs die Afrikanervolk kan bly nie," herinner onwillekeurig aan die regering se hervormingsbeleid waarvolgens magsdeling plaasvind op 'n wyse wat deur die regering bepaal word.

Net so met Afrikaans. Dit is blanke eiendom, impliseer Viljoen, maar die Afrikaner is ruimhartig genoeg om die gebruik daarvan te gun vir die nie-Afrikaner.

Alternatiewe Afrikaans as term is 'n turksvy. Sommiges verkies dat die term nie gebruik word nie, en verwys eerder na bevryde Afrikaans of Bevrydings-Afrikaans.

Standaard-Afrikaans word op minstens die geskrewe vlak van alternatiewe Afrikaans gebruik, soos in Randall van den Heever se handboek in en oor alternatiewe Afrikaans, Tree na Vryheid.

Die beweging in en vir alternatiewe Afrikaans het sy oorsprong op veral die Kaapse platteland en Wes-Kaapland.

Alternatiewe Afrikaans is egter nie beperk tot 'n spesifieke bevolkingsgroep, byvoorbeeld die sogenaamde Kleurlinge nie.

Volgens Theo du Plessis kan tussen twee groeperings onderskei word: die strydendes en die protesterendes. Eersgenoemde gebruik Afrikaans in diens van die buite-parlementêre demokratiese beweging wat stry om 'n nie-rassige Suid-Afrika. Die protesterendes gebruik alternatiewe Afrikaans steeds binne die dampkring van Afrikanerdom, maar as 'n vorm van protes daarteen en as poging tot die vestiging van 'n alternatiewe Afrikanerkultuur. Voorbeelde hiervan is die Afrikaanse rockmusiek van die Gereformeerde Blues Band en André Letoit asook die skryfwerk van laasgenoemde.

Dat 'n politieke beweegrede ten grondslag lê van alternatiewe Afrikaans, is nie te betwyfel nie.

Nasionale Welsynbeleid Konferensie

Vrydag, 19 Mei 1989 - 6.00 nm tot 9.30 nm:
Spreker: Mohammed Valli Moosa -
"Towards a Democratic Welfare System"
Kulturele Gebeurtenis - 'n Huldeblyk aan David Webster

Saterdag, 20 Mei 1989 - 9.00 vm tot 6.30 nm:
Towards a Democratic Welfare System - Keuses en strategieë.
Sprekers sluit in prof Wilson, Jane Barrett, Stephen Gelb en Leila Patel

Plek: John Moffat-gebou, Universiteit van die Witwatersrand.

Registrasie: R30 (etes ingesluit)

Georganiseer deur: Concerned Social Workers, SA Black Social Workers, Society for Social Workers (Wits), Social Workers Forum (Kaapstad), Durban Committee Against the Welfare Policy
Navrae: (011) 852 6016/7 (8.30 vm - 4.30); 648 7716 (na ure)
Ons doen 'n beroep op alle demokraties-gesinde maatskaplike werkers, welsynorganisasies, progressiewe maatskaplike diensorganisasies en vakbonde om ons te ondersteun om 'n demokratiese, nie-rassige en verenigde welsynstelsel vir almal te ontwikkel.

Net soos establishment-Afrikaans is alternatiewe Afrikaans ideologies gelaai. Dit is in die eerste plek 'n reaksie téén establishment-Afrikaans wat beskou word as die taal van die onderdrukker en instrument van Afrikaner-oorheersing.

Daar het by bruin Afrikaanssprekendes, in Van den Heever se woorde, 'n "sielsverskeurende identiteitskrisis" ten opsigte van sy moedertaal ontwikkel. Maar deur 'n alternatiewe ideologiese inhoud aan Afrikaans te gee, word dié taal gered, van sy stigma bevry en kan hy weer gepraat word.

Tweedens is alternatiewe Afrikaans gerig op die ideaal van 'n nie-rassige demokratiese Suid-Afrika, waardeur dié beweging stewig binne die kader van die buite-parlementêre politiek geplaas word en Afrikaans ingespan word as bevrydingstaal.

Alternatiewe Afrikaans word dus veral beskou as 'n belangrike mobiliseringsinstrument en die blote feit dat so kwistig in Afrikaans gemobiliseer word, dui op die groot mate van sukses wat reeds bereik is daarmee om Afrikaans sedert die Soweto-onluste van 1976 van sy stigma as onderdrukkerstaal te bevry.

Beide establishment-Afrikaans en alternatiewe Afrikaans het Standaard-Afrikaans as basis, maar establishment-Afrikaans het Afrikaner-Nasionalisme as ideologiese inhoud, terwyl alternatiewe Afrikaans 'n breë Suid-Afrikaanse nasionalisme as inhoud het.

Beide vorms van Afrikaans poog om die taal meer "relevant" te maak, duidelik binne 'n politieke perspektief. Beide groepe wil deur middel van die taal mense tot ondersteuning en selfs optrede mobiliseer met die oog op 'n spesifieke doel: Afrikaner-Nasionalisme ten einde voortgesette hervorming aanvaarbaar te maak en deur te voer; die bevrydingsbeweging ten einde 'n politieke bewussyn, en daarmee saam 'n verwerping van hervorming te kweek.

Establishment-Afrikaans word deur Christelik-Nasionale Onderwys gedra om só deur die taal politieke manipulasie in die opvoedingsproses te bewerkstellig. Aan die ander kant is People's Education/Volksonderwys wat alternatiewe Afrikaans vir dieselfde doel inspan.

Dit is duidelik dat 'n mens moet onderskei tussen Standaard-Afrikaans as taalvorm en die ideologiese gebruik daarvan, veral wanneer die kwessie van die moontlike oorlewing/ondergang van Afrikaans ter sprake is.

Daar moet met ander woorde eerder gevra word wátter Afrikaans gaan oorleef/uitsterf en by implikasie vra 'n mens dan watter nasionalisme gaan in Suid-Afrika uiteindelik oorwin.

Derde Taalbeweging het Afrikaans geKaap

Makliker gesê . . .

ANTON STEENKAMP

IN die huis waar ek grootgeword het, het ek twee belangrike waardes geleer: 'n liefde vir my taal, en 'n sin vir geregtigheid wat gegrond was op Christelike waardes.

Dit het as 'n taamlike skok gekom toe dit lyk asof dié twee onversoenbaar is.

Ek was in standerd 6 in die Hoërskool Bellville toe die Soweto-onluste uitgebreek, en selfs Kaapland toe versprei het - uit protes teen Afrikaans.

Ek kon dit nie verstaan nie. Miskien was die ouers en onderwysers wat snags die skool met gewere opgepas het tóg reg - die ondankbare spul breek net alles af wat ons vir hulle bou?

Ek het begin gesels met die laaities wat nie skool toe gaan nie, want hulle boikot. Hulle praat dan Afrikaans by die huis in Belhar en Bonteheuwel, hoekom nie by die skool nie?

Toe het die weerstand teen Afrikaans tot my begin deurdring - nie teen Afrikaans, die taal waarvoor ek lief is nie, maar teen Afrikaans, die taal van die onderdrukker.

Afrikaans en Afrikaner-Nasionalisme was onlosmaaklik aan mekaar verbonde, en dit het al hoe duideliker geword, selfs op skool.

Saam met my ou vriend Jannie Nel is ek verhinder om 'n Leerlingraadkamp by te woon, "omdat daar gekleurdes ook teenwoordig sou wees". Voordat ons teen Bishops kon rugby speel, moes ons pa's 'n vormpie onderteken waarin hulle toestemming gee dat ons wel mag speel teen 'n span wat móóntlik 'n "gekleurde" lid kan hê.

Party Afrikaners met 'n sin vir geregtigheid het half skaam geword om Afrikaans te praat, omdat dit hulle sonder meer in die Nasionalistiese kamp geplaas het.

Maar deesdae raak dit weer lékker om Afrikaans te praat, soos die taal gebruik word as instrument van bevryding, en self daardeur bevry word.

Skielik is daar kongresse en polemieke, en die Derde Taalbeweging vat vlam - veral in die Kaap, soos dit hoort.

Maar nie in die gange van die Akademie nie, nie deur genootskappe van Regse Afrikaners nie, nie eens op die intellektuele kongresse nie, maar op die Kaapse Vlakte, op die platteland, in die strate van Johannesburg.

Kerkorrel se rock 'n roll-ossewa loop die land storm, 'n paar ou omies se besware ten spyt (teen die kultúúr, nogal!), en dis skielik orraait in die Breë Demokratiese Beweging om Afrikaans te praat.

Die Universiteit van Wes-Kaapland het die grootste Afrikaanse departement in die land.

Sommige leftie-organisasies beskou dit selfs as broodnodig om 'n pet rock iewers op die bestuur te hê.

By die National Union of Mineworkers se kongres word alles in Afrikaans getolk, want die ouens van Namakwaland kom nie so goed reg in Ingels nie. Maar wát gesê word, sou Doktor Malan en sy medestryders se ore laat tuit het - hier gaan dit nie om die NP se SA nie, maar om 'n demokratiese, nie-rassige Suid-Afrika wat behoort aan almal wat hier woon, wit en swart, soos die aanhef tot die Vryheidsmanifes dit so mooi stel.

Afrikaans gaan oorleef, ja. Groei, selfs. Maar nie die CNO-Afrikaans wat in onwillige leerlinge se kele afgedruk is en waarmee aktiviste in die hof kennis gemaak het nie.

Nee, 'n nuwe Afrikaans wat aan almal behoort, deel van 'n groter Suid-Afrikaanse kultuur. Die taal moet weer geKaap word, kan jy maar sê, bevry word en bevry.

Protes weerklink luid, viriel en toeganklik

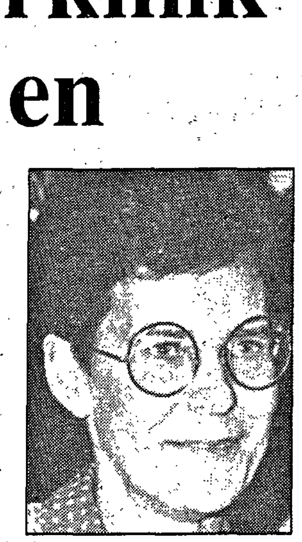

Lospraatjies

ANTJIE KROG

BEVRY en ontroerd het ek gevoel die aand met die Voëlvry-konsert op Kroonstad.

Bevry?

As tiener uit die sixties het dit al hoe meer begin lyk asof ons die laaste wit geslag was om te rebelleer; wat protes aangeteken het, luidrugtig, teen die politiek, kleredrag, kodes, materialisme van daardie tyd. Wel terdeë internasionaal gekleur, maar tog.

Toe volg, wat John Lennon genoem het, die dreary seventies. Hier ter lande versterk deur duisende kinders wat twee jaar militêre diensplig begin doen, op grense begin veg het, en daardie angstige moraliteit in vele huise ingedra het.

Die sewentiger wit jeug het sonder protes maar tussen bedreiging, dood en swart riots opgegroei. Die jeug van tagtig het byna in die noodtoestand weggeraak.

Toe kom die Voëlvry-konsert, en die platteland word gekonfronteer met wat meeste liefs net van wou gelees het.

Luid, viriel en toeganklik weerklink protes wat voorheen eksklusief of verbode was, in sale waarin pas tevore Kobus en Sonja, Terre 'Blanche of kunswedstryd- Glockenspiel-groepe opgetree het. Lirieke vat skielik in hulle saam die materialistiese simbole van buurtes, die politieke simbole van die hoofstraat - in die vorm van 'n dodedans wieg die gehoor: ek ry 'n BMW; gil toe-oog saam: sit dit af, sit dit af.

Wat 'n vriend het ons in PW word in die bekende buitelyne van jou dorp 'n aanval op die alliansie tussen politiek en godsdiens waarop jy hande kláp en voete stámp; giggelend rock op aftjop se avbob; die vinger in die lug wat ons lewens so ontwrig, kan jy uiteindelik 'n riel op trap.

Met die dans en kodewoorde en jankende skuiftrompet is dit asof die doodheid en somber pessimisme en dragte impotente skuld van jou wegsak. Hier bégín iets! Vader dank, hier word iets gemobiliseer wat werklik 'n alternatief is; wat van hier en nou is - sy dit net 'n alternatief vir die Uitbyter van die Windjie.

Ontroerd? Omdat in 'n dorp en land waar die enigste protes of met bomme en koeëls of in eksklusiewe woorde op verlate boekrakke aangeteken is, protes een aand vir almal moontlik was om mee te maak.

Ontroerd, omdat in 'n dorp en land waar net altyd geskree word: hê, hê, hê daar ook nou gesing word: gee, gee, gee...

Holle retoriek en bose vrese

Elsabé Wessels

OP 6 Mei 1987 het wit kiesers in Suid-Afrika deelgeneem aan 'n verkiesing wat die meeste van hulle geglo het van buitengewone belang vir die land se toekoms sal wees. Die grootste aantal kandidate nóg is genomineer vir die verkiesing waaraan vyf politieke partye deelgeneem het. Dit was die eerste algemene verkiesing sedert die stigting van die driekamerparlement en die KP, asook die eerste sedert die noodtoestand.

Die slagspreuk van die NP was "hervorming ja - oorgawe nee".

Danksy die NP se boodskap van bose vrese en wit kiesers se veiligheidsfobie het hulle 'n klinkklare oorwinning behaal, die KP het die amptelike opposisie geword en die nou ontbinde PFP en NRP het selfs met geallieerde magte ernstige verliese gely.

Op 6 September (die dag van Verwoerd se sluipmoordaanval) vanjaar gaan wit kiesers weer na die stembus. Soos in Mei 1987 heers die noodtoestand steeds; "hervorming" het uiting gevind in verskerpte wet en orde, veiligheid en meer eie sake; swart Suid-Afrikaners verwerp steeds enige voorgestelde grondwetlike bedeling; en die land is steeds in 'n ekonomiese wurggreep.

Met 'n verkiesingspakket van sogenaamde "ingrypende hervorming" het die Nasionale Party, ongeag die fanfare, dus geen nuwe rigting ingeslaan nie. Die slagspreuke bly dieselfde: hervorming, onderhandeling, magsdeling en sekuriteit. Holle retoriek.

Terwyl die Heunis/FW-bloudruk nie verder as retoriek vorder nie, is die sleutel tot die wit stem - 'n versekering van groepbeskerming en veiligheid - in dieselfde asem genoem.

dr Denis Worrall van die DP en Koos van der Merwe, KP LV is albei van mening dat die publiek se geesdrif vir die DP die NP aangespoor het om 'n nuwe hervormingsmandaat te vra.

Dit is vrees vir 'n linkse rebellie in eie geledere en die stigting van die Demokratiese Party wat die Nasionale Party gedwing het om 'n "hervormingspakket" af te kondig, het Van der Merwe gesê.

Ondanks die NP se vinnige skermaksie na links het die DP, gemeet aan die swak vertoning van partye links van die regering in 1987, egter 'n groot agterstand om in te haal. 1987 het aangedui dat die regering enige verligte boodskap met 'n aanval van "sag op sekuriteit" sal doodsmoor. Dit is teen dié agterstand en 'n moontlike verkiesingsboikot van buite-parlementêre organisasies dat die DP dus sy eerste parlementêre verkiesing aanpak.

Entoesiastiese bywoning van DP-vergaderings laat die party duidelik optimisties dat die DP met die herwinning van die Engelse stem, veral in Natal, die steun van ontnugterde Natte en tradisionele linkse opposisie-steuners die KP as amptelike opposisie kan vervang.

Die KP, wat 30 setels in 1987 in die Transvaal gewen het en dié week reeds talle nominasies bekend gemaak het, spog egter met skoonskip maak in die Transvaal en die Vrystaat. Dié optimisme dui op 'n geweldige stryd tussen die KP en NP in die Transvaal. Dat die KP wel sy totale stempersentasie van 30 persent na 38 persent kan opskuif, is reeds ná 1987 voorspel.

Maar dit is die NP wat die pas sal aangee in die volgende vier maande. Met die massamedia en televisie tot hul beskikking sal hul vir die soveelste keer wit kiesers probeer oortuig - ondanks 'n begraafplaas vol onwerkbare "modelle" - wat swart Suid-Afrikaners se politieke toekoms behels.

Vrye Weekblad

Die geskiedenis

Ons berig in dié uitgawe oor die oer-geskiedenis van Suid-Afrika en die eerste swart groepe wat hulle sowat 2 000 jaar gelede in Suider-Afrika kom vestig het.

Dié artikel bied heelwat stof tot nadenke. As alle Suid-Afrikaners dié geskiedenis leer ken en mooi daaroor nadink, behoort dit 'n grondliggende verskuiwing in die denkpatrone en houdings jeens ras en kultuur tot gevolg te hê.

In die eerste plek is dit 'n wonderlike ding om te besef dat die mens inderdaad sy oorsprong hier in ons land gehad het. Ons kom almal hier vandaan: wit en bruin Afrikaners, Engelssprekendes, swartmense, Jode, Indiërs, Portugese - wie ook al hulself as Suid-Afrikaners beskou.

En 'n paar miljoen jaar gelede het ons almal dieselfde gelyk. Ons lyk, praat en dink nou net anders omdat ons oer-vaders na verskillende plekke geswerf en daar by verskillende klimaat- en omgewingsomstandighede aangepas het.

In die tweede plek is dit belangrik om te weet dat die swart stamme al tydens Christus se tyd na Suid-Afrika teruggekeer het - met 'n beskawing wat baie ander ver voor was.

Maar dit is 'n fundamentele fout om die mens se waarde te skat na waar hy hom kwansuis op die evolusieleer sou bevind in terme van tegnologiese ontwikkeling. Dit sou beteken dat die Boesman van die Kalahari as mens minder werd is as die Amerikaanse nyweraar, of dat die boer meer werd is as die arbeider.

Dit kan tog nie wees nie. Die kosbaarheid van die mens se lewe, ongeag sy oorsprong, lê die Christelike - of enige ander godsdienstige of humanitêre - filosofie ten grondslag.

Die lewe van 'n pasgebore baba in die krotbuurte van Kalkutta en dié van Prinses Diana se baba is ewe veel werd. Of die kind in Soweto en dié in Houghton.

As dié uitgangspunt deurgaans gehandhaaf word, sal die wêreld 'n beter en verdraagsamer plek wees.

David Webster

Die personeel van Vrye Weekblad betreur die sluipmoord op David Webster en bring hulde aan sy bydrae tot die strewe vir 'n regverdiger samelewing.

Onvrye Maties

Die rektor van die Universiteit van Stellenbosch, prof Mike de Vries, beweer in 'n verklaring oor sy verbod op die Voëlvry-konsert dat die universiteit se besluite in pas bly met veranderende gedragskodes in 'n vinnig ontwikkelende samelewing.

As dit so is, hoe kan die universiteitsowerhede eiehandig 'n konsert verbied sonder om die studenteraad of die studente wat die konsert reël - die jongmense wat deel vorm van 'n ontwikkelende samelewing - te raadpleeg?

Die studenteraad het hom in 'n mosie gevra om die besluit te heroorweeg, en meer as 'n duisend studente het hulle op 'n vergadering teen die besluit uitgespreek.

Wie moet dan besluit wat goed is vir die Maties - hulle rektor, of die studente wat oud en volwasse genoeg geag word om te stem en met menselewens toevertrou is in Namibia?

So sê hulle . . .

"Natuurlik kan 'n mens trots wees op Krygkor en Suid-Afrika se vermoëns, maar elke keer dat ek verlede week op TV na 'n G5 in Ankara moes kyk terwyl in ekstase oor sy dodelike en ander wonderbaarlike eienskappe uitgewei word, het ek gewens ek kan 'n rooi angelier in sy loop druk." - Johan van Wyk in Beeld.

"Ja, individue is van misdrywe aangekla, en in een geval is 'n beskuldigde aan moord skuldig bevind. Hierdie misdrywe is egter in die individue se private hoedanigheid en in hul vrye tyd gepleeg." - Genl-maj Hans Dreyer, voormalige bevelvoerder van Koevoet.

"Suid-Afrika moet gereed en bereid wees om sy belegging in sy veiligheidsmagte heel waarskynlik te verhoog indien ons in die toekoms stabiliteit wil hê waarin ons ekonomiese vooruitgang kan beleef." - Genl Magnus Malan.

"Ons het nie verniet geveg nie. Daar is nie verniet opgeoffer nie. Ons is op die wenpad." - Wynand Breytenbach, adjunk-minister van Verdediging, oor Namibia.

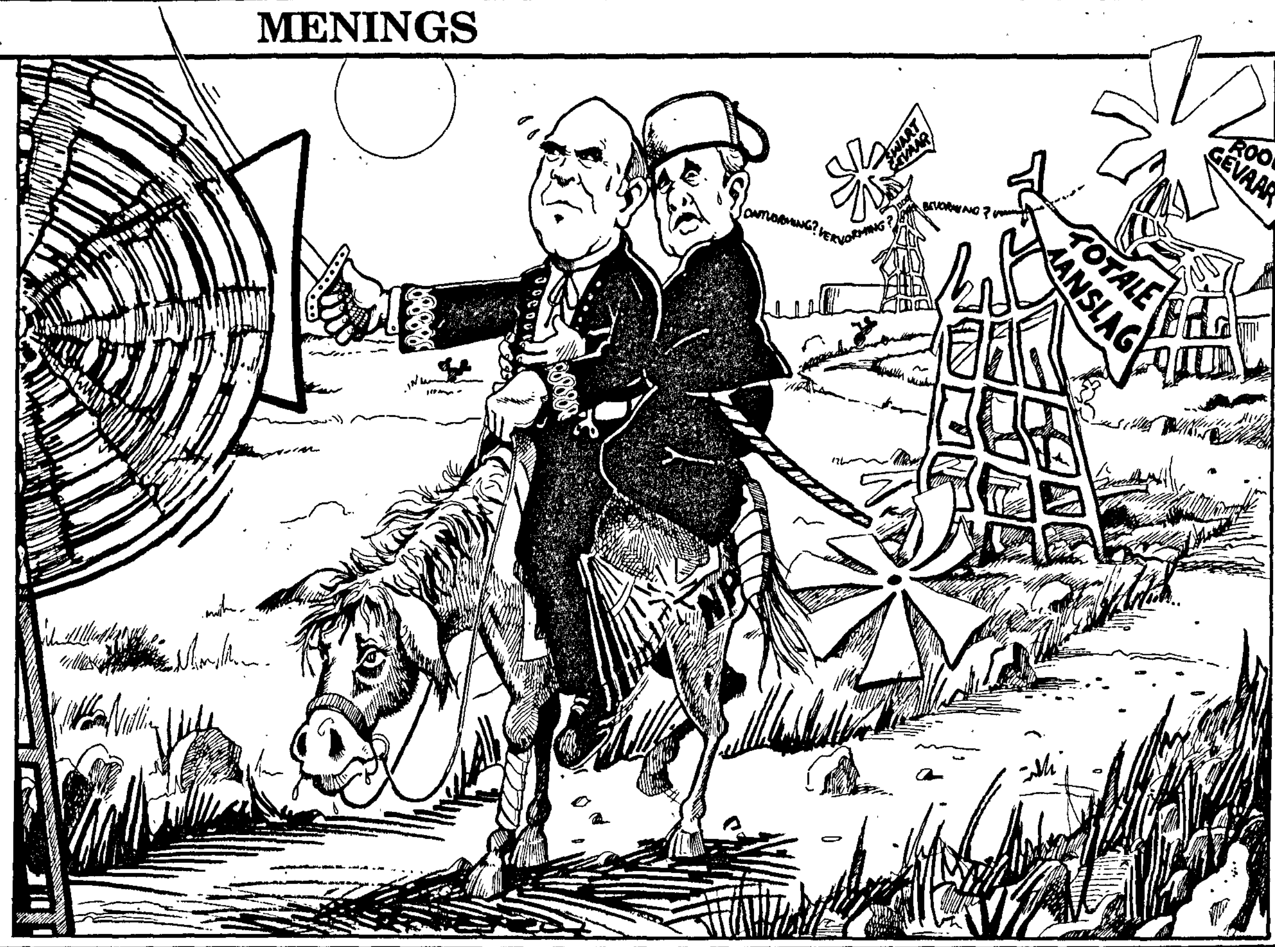

BRIEWE

Vrye Weekblad plaas alle briewe wat nie die wet oortree of lasterlik is nie, mits die korrespondent se naam en volledige adres bygevoeg word as 'n skuilnaam gebruik word. Die redakteur behou die reg voor om briewe te verkort. Skryf aan: Die Redakteur, Vrye Weekblad, Posbus 42637, Fordsburg 2033.

Boere se hande in rooi verf

Adriaan Aucamp van Helling skryf:
Die artikel oor Werkersdag in julle uitgawe van 28 April 1989 is baie insiggewend. Interessant is dat die Afrikaner nie net met die "rooi kwas" verf nie, maar self sy hande daarin gedruk het.

Ek sê insiggewend omdat ek 'n tyd gelede 'n regeringspublikasie raakgeloop het (tussen rekords in 'n staatsdepartement wat vernietig moes word). Dit is die Suid-Afrikaanse Joernaal van Nywerheid & Arbeidskoerant vol VIII (8) en vol I (5) onderskeidelik, gedateer Augustus 1925. Ek sluit twee fotostate in, een van die voorblad en 'n bladsy wat verklaar dat die tydskrif wel 'n regeringspublikasie is.

Dit wil voorkom asof die voorblad propaganda van daardie tyd was, waarin die werker verheerlik word. Die skets toon ook 'n verbasende ooreenkoms met Russiese propaganda van dié era, wat ek al gesien het.

Die bewerings maak ek in die lig dat dit net na die verkiesing was waarin die Nasionale Party en die Arbeiders party die SAP van genl Smuts verslaan het. Smuts was ook te pro-kapitalisties vir die Arbeiders party.

Die mynwerkerstaking van 1922 moes ook nog vars in die geheue gewees het, arm blankes was ook 'n verkiesingsvraagstryd.

Dit vorm weer 'n verbasende kontras met die huidige posisie, waarin daar konflik bestaan oor eerstens die simboliek en geskiedenis van die dag en tweedens die dag waarop dit herdenk moet word.

Brink onverdraagsaam?

Wilhelm Liebenberg van Wits skryf:
'n Laaste woord moet gesê word oor André P Brink se verregaande aantyging (VW 17.3.89) dat my resensies in Vrye Weekblad 'n voorbeeld van "die afdwing van 'n baie eng stalinistiese programmetjie op die literatuurbeskouing" sou wees. Hierdie bewering van hom, het hy ewe verkondig, sou "met vers en kapitaal in die Mei-uitgawe van (De Kat) gestaaf" word. Noudat dié Mei-uitgawe verskyn het, blyk dit heeltemal ongegrond te wees.

Brink se "vers en kapitaal" is 'n sin in my resensie van Gawie Kellerman waarin ek sy uitbeelding van sinnelose geweld beskryf het as "op die ou end so vooruitsigloos soos die Nasionale Party". Dit, reken hy, is "presies dieselfde mentaliteit wat 'n liewe Christelike dame 'n paar jaar gelede 'n manuskrip van een van ons voorste vroueskrywers laat afkeur het 'omdat dit geen hoop inhou vir die toekoms nie'.

Om iets as vooruitsigloos te beskryf, beteken egter glad nie dat mens ook sê dit moenie gepubliseer word nie. Wat vir Brink se Christelike tannie geld, geld beslis nie vir my nie. Ek het nooit eers gesuggereer dat tekste soos hierdie nie gepubliseer moet word nie, en ek sal ook nooit nie. Die beskuldiging wat Brink hier maak, is eenvoudig onwaar, en hy behoort dit te weet.

"Van wanneer af - buiten nou in Stalin se USSR - moet die letterkunde oplossings vir die politiek aanbied?" vra Brink verder. Ook hier lees hy iets in my eenvoudige sinnetjie in wat hoegenaamd nie daar staan nie. Ek het nooit gesê of gesuggereer dat die letterkunde politieke oplossings moet aanbied nie. Ek het bloot my eie perspektief op die betrokke teks gegee.

Daarin gaan ek wel 'n bietjie verder as wat Brink gaan in sy bespreking van dieselfde werk in De Kat (Feb 89). Waarna hy kyk, is die wyse waarop die skrywer "die belewenis van oorlog, van geweld, vir die leser geldig" maak. Kellerman verteenwoordig volgens hom hierin "iets heeltemal nuuts" - Brink wil hom self die "eerste 'Negentiger' durf noem".

Wat ek in my resensie doen, is nie net 'n blote formalistiese bespreking van die tegniese probleme rakende die beskrywing van geweld nie; ek wys op die konteks daarvan. Ek wys daarop dat Kellerman, soos in soveel van die "grensprosa" voor hom, geen vrae vra oor die redes vir die oorlog en die geweld nie. Ek wys ook daarop dat die situasie wat hy skets geen vooruitgang bied nie.

En waarom mag ek nie? Dit is tog my reg om dit uit te wys as die politieke dimensie van 'n hoogs politieke gegewe soos die grensoorlog ontbreek! En dit is ook my reg om 'n ander siening te hê - om te meen dat dinge nie noodwendig so hopeloos hoef te wees nie - of hoe? In die situasie waarin ons ons bevind, is dit hoog tyd dat iemand hieraan aandag begin gee.

Brink se heksejag op 'n sogenaamde "stalinistiese mafia" lyk vir my al te veel na die onverdraagsaamheid van 'n ouer skrywer teenoor 'n nuwe generasie kritici wat ander vrae begin vra en op ander maniere resenseer. As hy 'n mens nie hierdie vryheid wil gun nie, is dit hy wat die gevaar loop om "Stalinisties" te wees.

Duistere literatore

Madeleine du Toit van Muckleneuk skryf:
Jislaaik. Mens wil nie die nuwe Taalbeweging in die kiem smoor nie, maar moet dit blow by blow in die briewekolomme van Weekblad afspeel?

Die literatore se briewe word al hoe langer en duisterder. Kan daar nie vir hulle ook 'n debat (of miskien 'n lang konferensie) gereël word nie? Dan kan die res van ons voortgaan op 'n vlak waar ons sonder 'n tolk kan klaarkom, met die aftakeling van ongelykheid in elke institusionele vorm.

Sodat net die soet, wederkerige ongelykheid tussen mens en mens oorbly; die ongelykheid wat deemis en medemenslikheid moontlik maak.

Vertrou op demokrasie

Christo van Rensburg skryf uit Nieu Zeeland:
My magtig! Ek kan my oë skaars glo. 'n Objektiewe koerant in Afrikaans! Hoogtyd en veels geluk!

Vier jaar gelede toe ek weens omstandighede die chicken run geneem het, was so iets byna ondenkbaar. Ek het al begin dink dat die boere nie meer gered kan word nie. Moreel het ek hulle al afgeskryf. Maar nou is daar die alternatiewe Afrikaanse kultuur aan die ontluik, en genoeg bekeerdes om 'n koerant soos die Vrye Weekblad aan die gang te hou.

Met sulke belowende ontwikkelings kan 'n mens begin dink aan terugkeer Suid-Afrika toe, om te help baklei vir die toekoms van ons land.

As Afrikaners het ons nie juis die beste naam in die wêreld nie. Ek hoop die Vrye Weekblad sal help om die Afrikaner in te lig oor wat werklik in die land aan die gang is. Die gemiddelde Afrikaner moet daarop gewys word dat hy op demokrasie moet vertrou om sy toekoms te verseker, en nie op onderdrukking nie.

Ek hoop dat julle meer Afrikaners kan oorhaal om by die regte kant aan te sluit sodat ons aan die res van Suid-Afrika en die wêreld kan toon dat ons nie almal 'n spul rassiste is nie; dat vele van ons die vreedsame naasbestaan van, en menseregte vir al die inwoners van Suid-Afrika in 'n demokratiese land wil help verseker.

(Brief effens verkort)

Wie's bang vir wie?

DIT lyk mos skielik asof die Nattes skrik gevang het vir die Demokrate. Dit kan die enigste verklaring wees vir die soft shoe shuffle na links wat Chris Heunis verlede week uitgevoer het.

Of was dit 'n klein staatsgrepie van Chris? Waar was die aangewese nuwe Staatspresident, FW de Klerk?

Sou dit die rede wees waarom Beeld sy "dramatiese" aankondiging van "een Parlement vir almal" so diep en klein binne die koerant weggesteek het terwyl die Sunday Times dit in dramatiese letters op die voorblad as 'n "U-Turn on apartheid" uitbasuin het?

* Of het Beeld dalk nie vir Chris verstaan nie?

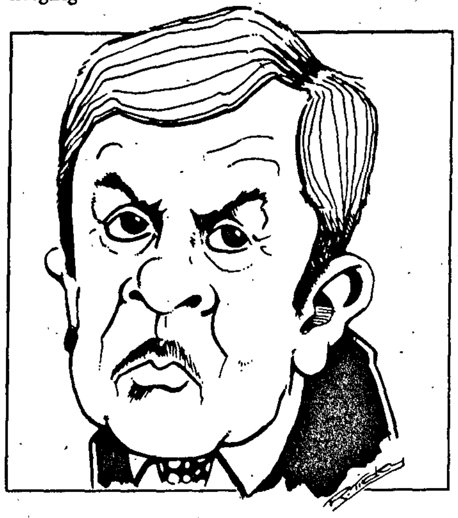

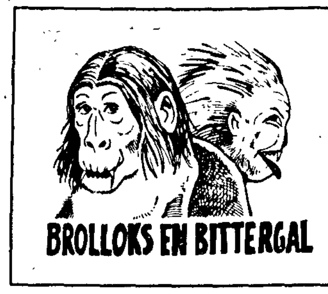

Hier kom Groot John!

Was dit bloot toevallig dat Transvaal se swart LUK, John Mavuso, en sy handvol bejaarde vriende verlede naweek 'n nuwe party gestig het 'n dag nadat Heunis sy nuwe grondwetlike pypdrome aangekondig het?

Dis mos die man wat glo Gerrit Viljoen se possie as minister van swart onderwys gaan kry as FW eers oorgevat het. 'n Man moet darem 'n party hê!

Een swart minister maak nie 'n somer nie, broers. En veral nie as die man se politieke agtergrond en gevolg maar twyfelagtig is nie. Só min weet dié ou manne van die politiek dat hulle hul party dieselfde naam gee as 'n bestaande Swart Bewussynsgroep, die National Forum.

* Wat is die kanse dat Groot John langer gaan hou in die kabinet as Allan Hendrickse?

Buig hom, broers!

Die Buiger buig toe weer sy objektiewe verslaggewing in so 'n mate dat daar laasweek 'n groot rooigesigregstelling op die voorblad verskyn op bevel van die Mediaraad.

Na aanleiding van 'n berig wat in September verlede jaar in die Kaapse oggendkoerant verskyn het, met die opskrif "Studente by UWK skuld miljoene", het die Universiteit van Wes-Kaapland 'n klag gelê en die saak is na die Mediaraad verwys.

Chris Koole het in die berig beweer die universiteit is in 'n "finansiële krisis" en studente het in 'n stadium R17 miljoen aan die universiteit geskuld. Die "geldkrisis" is glo "vererger deur 'n uitgerekte klasseboikot en onderbrekings wat die slaagsyfer en studentetal laat daal het".

Regter Louis van Winsen het beslis dat die koerant die Raad se Gedragskode oortree het deurdat die berig nie akkuraat en objektief was nie, en nie op 'n gebalanseerde wyse weergegee is nie. Hy het beveel dat dié beslissing met dieselfde prominensie as die oorspronklike berig op die voorblad gepubliseer moet word.

* Miskien moet die regering ophou sukkel met die "alternatiewe" koerante wat hy so voor die voet toemaak, maar wat nog nooit deur 'n gerespekteerde liggaam soos die Mediaraad skuldig bevind is aan beriggewing wat nie "akkuraat of objektief" is nie.

Hete Koole

Dit was die einste Koole, onthou Brolloks, wat so tekere gegaan het tydens die Dakar-beraad van 1987. Die man het nie 'n lekker rekord nie.

Hy het eksklusief te vertelle gehad hoe haaks die Dakar-gangers was en hoe party voor die einde van die beraad uit Senegal weg is uit ontevredenheid. Toe die beraadgangers by die huis aank... en die berigte sien, kon hul... oë glo nie.

Ewe gesaghebbend het hy vertel - Brolloks het nog die knipsel - aan die hand van "politieke kringe" in Londen dat die ANC en die SAKP die beraad gebruik het om die Afrikaners "sag te maak" sodat hulle 'n regering in ballingskap kon instel...

* Nou ja, as jy by Die Buiger wil vorder, moet jy seker kan buig!

Gevriesde Mike

Die Graffito van die Jaar-toekenning gaan aan die student wat op Stellenbosch kommentaar gelewer het op rektor Mike de Vries se verspotte verbod op Johannes Kerkorrel en sy manne se Voëlvry-toer wat deur Vrye Weekblad geborg word.

* "Wie het Kerkorrel se Mike gevries?"

Een Parlement, twee stadsale

Slegs babatreë in die verkiesingsveldtog en die DP begin hom reeds teen die staalvuis van die NP en sy burokrasie vasloop. In Pretoria moes die party omtrent swoeg en sweet om die wit "eie sake" stadsaal van die Jakarandastad gehuur te kry vir 'n stigtingsvergadering aanstaande Woensdagaand.

Onmiddellik het die stadsvaders onraad vermoed: bloot 'n komplot om die wit stadsaal swart te maak. Volgende op die ranglys was die administrateur wat persoonlike "in terme van die Groepsgebiedewet" goedkeuring moes verleen. Maar steeds was die owerhede nie tevrede nie en Adriaan Vlok moes ook (dis nou vir wet en orde) in die saak geken word. Die sage gaan voort.

* Heunis maak dan nou reeds plek vir een kabinet en een parlement. Een stadsaal vir almal is seker dan ook in orde, of hoe?

Stoele op die Titanic

Met die uiters welkome nuus dat Stofôl Botha gaan uittree en die ewe welkome bedankings van Pietie du Plessis, Greyling Wentzel en Danie Steyn uit die kabinet, is dit duidelik dat die regering kort na die verkiesing 'n paar nuwe Homburg-hoedjies sal moet koop. Kan interessant raak.

Daar is natuurlik 'n paar kortbroek-ministers wat aan die kabinet se deure klop: sekerlik Leon Wessels, Sam de Beer en Roelfie Meyer, die man wat Mayfair-Wes wil wit hou.

Die sterkste kandidaat vir adjunkminister klink na Piet Coetzer. Boonop wil die gefluister dit hê dat Glen Babb van Buitelandse Sake verwag om minstens adjunk-minister van buitelandse sake te word as hy in Randburg teen Wynand wen. Ambisieuse kêrel, die Babb.

Daar is ook manne wat stemming maak daarvoor dat Org Marais sy huidige minister, Barend du Plessis, moet vervang. Maar ná Barend se goeie vertoning in die leierskapsverkiesing het hy darem seker aanspraak op 'n goeie pos. Wat van Buitelandse Sake, met Pik wat Chris se droogmaak by staatkundige ontwikkeling moet gaan aanhelp?

Maar wat maak 'n mens met Chris, veral nou dat dit lyk asof FW met Kobie Coetsee 'n deal gemaak het vir eerste minister?

As Gerrit Viljoen deur Groot John vervang word, gaan hy dalk vir Stoffel Botha vervang. (Brolloks se kollegas in die joernalistiek sê enigiets sal 'n verbetering wees op Stoffel...)

* Interessant, ja. Maar sal dit meer beteken as 'n herrangskikking van die dekstoele op die Titanic?

Hier is die wenners van ons Teken FW-kompetisie. Die eerste prys van R400 gaan aan Hardy Botha van Daljosafat (links, die tweede prys van R250 aan Alistair Findlay van Johannesburg (middel) en die derde prys van R50 aan NM Pohl van Lynwoodrif (regs).

Volksheld 'n gevangene in sy eie paleis

...aardige gedoente.

GELIEFDE ...ele van die Kabinet

Die ... so stil-stil van die toneel, ...os 'n silent minority, never to be seen again. So een vir een word hulle darem afgestof en gevarnish vir hul begrotingsposte, en ons voel verlig om te hoor dat sommige van hulle darem nog voorgee om lewendig te wees, al toon hul uitlatings die teendeel.

Egbertus het al gewonder of Sy Onverstaanbaarheid Staatmaker Heunis einde ten laaste beswyk het aan die merkbare skok wat hy na sy stryd met dr Wobble opgedoen het. Die agbare siel was so stil, mens dog hy's dalk lost at sea.

Ek meen te sê, dis tog 'n ooglopende moontlikheid, want Sy Onverstaanbaarheid is immers meeste van die tyd all at sea, if you get my drift. En die stomme Volksheld, lyk dit my, is 'n gevangene in sy eie paleis.

Kry hy ooit nog 'n fanfare wanneer hy die swartsakke smôrens gaan uit sit, of het Madam de Klerk se man dit ook nog verbied in die terms of settlement?

So stil is dit in die Tuynhuys, mens stel jou 'n makabere toneel voor: 'n paleis iewers in Suider-Afrika; 'n Volksheld sit op 'n opgestopte troon, vinger omhoog. Die die finger of fate, kan jy maar sê. Die Volksheld is ook opgestop, hul had geen opsie nie, dit moes gedoen word om sy party se eenheid te probeer behou.

So sit hy daar, roerloos soos die heer se genade, terwyl die getroue dienaars van die party sporadies 'n hoor-hoor laat val. Sommiges se getrouheid ken geen perke nie.

Daniël se spook

Die spook van Daniël Storm, salesman extraordinaire, het nog nie gaan lê nie. As dit nie die kommunistiese total onslaught rooinekkoerante is nie, dan is dit Miesies Thatcher self wat die pot aan die kook hou.

'n Komplot teen ons, dis duidelik. Almal weet tog dat ons onkonvensionele metodes moet aanwend om wapentuig te bekom, Magnus PI het self so gesê in sy eerste verduideliking.

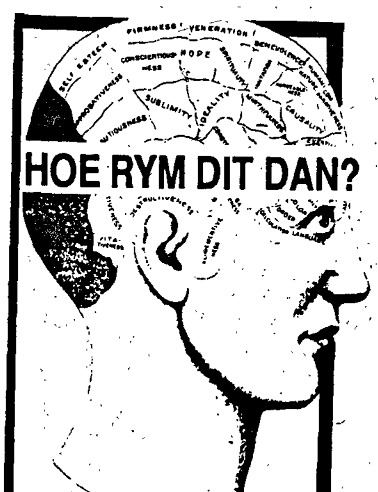

Egbertus Klaagvoort

Die jongste uitlating is mos dat die regering niks met die onkonvensionele metodes van Storm te doene gehad het nie. Maar ook dié weergawe mag verander het teen die tyd dat julle hier lees.

Het onse Magnus dan 'n brain-Storm gehad? Of is hy deur RF Both van Buitelandse Gekonkel in die bek geruk? En dit alles om Blowjob. Klein plesiertjies kos deesdae maar duur.

Wie laaste lag...

Egbertus is die volgende genotjie aan sy tuinier Oswald verskuldig. Oswald lees graag die Hofverslae wanneer hy so op sy graaf leun en Miesies Klaagvoort uit is om die een of ander beampte se lewe te gaan versuur.

Dié belese man met die groen vingers berig dat 'n regter in 'n moordsaak 'n gesonde irritasie teenoor die beskuldigdes opgewerk het, so nes 'n lekker skuim om die mond.

Die vyandiggesindheid teenoor die beskuldigdes loop toe uit op die volgende juweeltjie, en die regter sê: "... as julle dink julle kan nou maar hier sit en lag-lag en dan op appèl gaan... Gaan aan, julle sal sien wie gaan lag." Sommer net so. En toe veroordeel hy die een ter dood. Wie die laaste lag...

Bybelse vloed

Die eerskomende verkiesing (daar's nou so baie van die goed, mens moet seker maar spesifiseer) beloof om 'n histeriese spul te wees. Die ganse volk, met die uitsondering van Regter Harms, is histeries oor die vloedgolf van korrupsie wat soos vanuit 'n Bybelstorie oór die onderdane spoel.

Dan is daar nog die koddige verskynsel dat parlementslede ambassadeurs gemaak word en ambassadeurs nou parlementslede moet word. Is daar iewers afslag op die deal? Eers was dit Dr Wobble wat hom in die politiek begewe het, en nou gaan Mister Babble glo vir Vyand Malan op sy agterwerf aandurf. Dis seker maar in die aard van 'n diplomaat om die blink kant bo te hou.

Miesies Klaagvoort, op haar dag ook heel diplomaties dankie, wil nou vir Madam de Klerk aandurf. Daar's glo ingewikkelde politiek betrokke by Vereeniging se Koeksistersgilde: die verskille is nie soseer in die oogmerke nie, maar in die metode.

Praat van politiek.

Suider-Afrika

'n Weermagoffisier in Namibia word geskors ná klagtes deur Untag dat hy betrokke was by intimidasie van die plaaslike bevolking.

Dr David Webster, Wits-lektor en anti-apartheidsaktivis wat voor sy huis doodgeskiet is, se begrafnis in Johannesburg word deur sowat 7 000 mense bygewoon.

Boy Geldenhuys, benoemde NP-LP, se huis op Randfontein word deur 'n ploftoestel beskadig.

Adle Schlebusch, 78, voormalige Volksraadslid vir Bloemfontein-Distrik, word deur rowers doodgeskiet.

Bank- en huurkoopkoerse word verhoog.

Twee oud-leerlinge van die Florida High School wat 'n agtjarige swart seun met 'n plaveisteen doodgegooi het terwyl hulle stokkies gedraai het, word aan moord skuldig bevind.

Twee laerskoolseuns sterf toe hulle oor die Montrose-waterval in die Oos-Transvaal stort.

Helena Passtoors, Belgiese burger wat tot tien jaar gevangenisstraf gevonnis is weens ANC-bedrywighede, word ná drie jaar vrygelaat na onderhandelings tussen die Suid-Afrikaanse en Belgiese regerings.

Die Suid-Afrikaanse Lugdiens koop twee nuwe Boeing 747-400's.

Dié week in die nuus

Ds Theuns Eloff, wat ná die Dakar-gesprek met die ANC deur sy kerkraad verbied is om lid van sekere kerklike organisasies (onder meer Reforum) te wees, lewer ná ses jaar sy afskeidspreek in die Gereformeerde Kerk Brooklyn. Hy sal hom voortaan beywer vir arbeidsverhoudinge.

Watu Kobese, 16, 'n hoërskoolleerling van Soweto, wen die Twins-ope-skaakkampioenskap in Johannesburg.

Swartrenosters in Damaraland se horings word afgesaag in 'n poging om die spesies van uitwissing te red.

Johnny du Plooy verloor sy wêreldtitel-swaargewigboksgeveg teen Francesco Damiani in Sicilië.

Simon Mkondoleli, wat verlede jaar "Wit Wolf" Barend Strydom se wapen afgevat het waarmee hy na vyf mense in Pretoria doodgeskiet en 14 gewond het, word die tweede keer die afgelope paar maande deur blanke mans in kakieklere aangerand.

Actstop, 'n organisasie wat die afskaffing van die Groepsgebiedewet bepleit, kondig aan dat Indiërs in Mayfair, Johannesburg, regstappe teen die stadsraad gaan doen omdat hulle nie toegelaat word om sportgeriewe in die woongebied te gebruik nie.

Studente wat 'n lesinglokaal by die Goudstadse Onderwyskollege wou gebruik, word deur die registrateur weggewys omdat daar 'n swart student onder hulle was.

Eugene Terre'Blanche, leier van die AWB, word onskuldig bevind op aanklagte van opsetlike saakbeskadiging en crimen injuria.

Wêreld

Die Palestynse Bevrydingsorganisasie (PLO) verwerp Iran se oproep dat Palestyne Israel moet beveg deur Westerlinge dood te maak en vliegtuie te kaap.

Die Israeliese weermag hou meer as 430 000 Palestyne in die Gasastrook en die Wester-oewer in huisarres ná betogings waarin die Israeli's drie Palestyne doodgeskiet en 142 gewond het.

Pres Hastings Banda van Malawi verdedig dié land se bande met Suid-Afrika teenoor Pous Johannes Paulus II, wat sy Afrikatoer van nege dae met 'n besoek aan Lilongwe afgesluit het.

Sewe mense sterf en vyftig word gewond in gevegte in Beiroet.

Paraguay se regering beskuldig die voormalige diktator en vriend van Pretoria, genl Alfred Stroessner, daarvan dat hy betrokke was by 'n bedrogspul waarin sowat R100 miljoen staatsgeld verdwyn het.

'n Motorbom ontplof in Luanda, hoofstad van Angola. Unita waarsku dat oorsese maatskappye wat met die MPLA-regering sake doen, steeds aangeval sal word.

Vrye Weekblad KLEINADVERTENSIES

Om 'n advertensie in hierdie kolomme te plaas, bel Gwynne of Karien (011) 836 7236 of 836 2151, of skryf aan Posbus 42637, Fordsburg 2033. Die spertyd is 5.00 nm die Dinsdag voor publikasie

PERSOONLIK

Maties gooi hulle met tamaties! Viva Voëlvry! Van alle ex-Maties

Die takhare vir vrede verfoei die sluipskutters

Man soek vriendin. Tussen 30 en 45 met tersiêre opleiding. Afrikaans of Nederlands wat tennis of ander sport geniet en christelik is. Gevestigde geskeide man sonder hang-ups. Skakel Fred (011) 849 8675

Super M - gee my hitte kamer-raad en hou daai limpets in die lippe - Super C

Mev Boshoff - Ons hoop u kan ons nog help. 836-7236

Vrye Weekblad plaas oor twee weke 'n vraelys vir marknavorsingdoeleindes. Kyk asseblief uit daarvoor

WOONPLEK

Eva soek 'n woonstel in Johannesburg, verkieslik noordwestelike voorstede. Skakel (012) 432586 of (011) 725 2544 x 1707

Ek soek dringend 'n tweeslaapkamerwoonstel in Melville, Berea, Mayfair. R500 tot R600 per maand. Page 393 1020 kode 2546

DIENSTE

Probleme met rumatiek (artritis)? Skryf aan Rael Simanowitz, Delkloof Mansions 1, Kloofnekstraat, Tamboerskloof, Kaapstad 8001

Jacob Regop-kapsules: Help om verlore energie terug te plaas deur die voedingsvitamines wat vir normale liggaamlike funksies vereis word, te verskaf. Stuur R20 (AVB ingesluit) vir 'n maand se voorraad aan: Emcor, Posbus 582, Milnerton 7435. Tel: (021) 551 4360. Ook verkrygbaar by jou naaste apteek

Diensplig Adviesdiens. Vir gratis en onafhanklike advies op enige diensplig navrae. Skakel Durban (031) 301 5663 Richard (w), Pietermaritzburg (0331) 944079 Mark (h), Kaapstad (021) 689 1194 (5.30 nm tot 7.30 nm), Grahamstad (0461) 26067 Rudi (h), Oos-Londen (0431) 27713, Port Elizabeth (041) 56 1483, Pretoria (012) 322 7670 Jackie (w), Johannesburg (011) 614 8106 Neil (h) of gaan na die Methodiste Kerk, Pritchardstraat 79 op Dinsdae van 4.30 nm tot 7.00 nm

POWA (People Opposing Women Abuse) is 'n ondersteuning- en inligtingsdiens vir mishandelde en verkragte vroue. Vir meer inligting skakel (011) 642 4345

Kry jy gereeld jou Vrye Weekblad? Indien nie, skakel Jan van den Bos (011) 836 7236

Bondbuster. Is jou verband besig om jou dood te maak? Betaal jou grootste skuld af in die helfte van die tyd. Jou verband kán afbetaal word - gouer as wat jy dink. Vir verdere inligting bel Rhys Bridger by tel (011) 792 2693 (w) of (011) 792 2136 (h)

Soek vertaalwerk. Engels na Afrikaans. Redelike tariewe. Bel Annemarie by tel (011) 836 7236 (w) of 726 2285 (h)

Spesiale Aanbod: Stoomskoonmaak van Tapyte en Stoffeersel. Laat jou drie slaapkamers, sitkamer, eetkamer en gang of ses stuk sitkamerstel professioneel diep stoomskoongemaak word vir net R55. Plus gratis vlekverwyderaar en reukverweerder. Bel tel: (011) 724 0784

Woordverwerking: Tik, edit, kwaliteit drukwerk. Tel: (021) 472919

Superleer: Leer 8 keer vinniger. Nuwe tegnieke vir totale konsentrasie, geheue, doelwitrealisering. Vir toetse, eksamens, skoliere, studente, alle vakke. Effektiewe terugvoer en opvolgklasse. Ook korrespondensie. Skakel (011) 643 4659

GEBEURE

Die Voëlvry-konsert is vannaand om 9.00 nm op Stellenbosch by die Hotel Drie Gewels op die Lynedoch-pad, en môre om 9.00 nm by die 3 Arts Teater in Plumstead, Kaapstad

Die Vrye Weekblad se telefoonnommer gaan binne die volgende twee weke verander. Die nuwe nommer is 836 2151.

MARK

ZONA in Norwood verkoop eksklusiewe inheemse handwerk en kuns

Kashgar

KASHGAR Handgeweefde dhurries (gestreepte katoensakke) en silwer juweliersware van Nepal, Indië en Thailand te koop. Winkel 68, The Firs, Rosebank. Tel: (011) 880 3566

Yeoville Book Stall, Cavendishstraat 36, Bellevue. Tel: 648 2002. Geskiedenisboeke nou in voorraad, ook boeke oor joernalistiek, biografieë van politici en die Suez-kanaal. Redelike pryse

Third World Spectator in Melville verkoop die pragtigste handgemaakte vroue en mansklere van die hele wêreld. Skakel Murray by (011) 726 6615

Die nuwe STET 5-4 verskyn einde Mei. Bestel nou by STET, Posbus 39400, Bramley 2018. Die prys is R3,50

Ek soek die volgende uitgawes van Leadership SA: Vol 1 No 1 (1982); Vol 2 No 1, 2 en 4 (1983); Vol 3 No 1, 2 en 3 (1984); Vol 7 No 2 tot 7 (1988). Skakel Anthoni by (011) 339 2021 (w)

1970 VW Beetle Convertible (Karmann) Good original condition, in regular use. No RWC. Will deliver anywhere in Tvl. Seller hates doing business, so: No offers, no chancers: R12 000 (+ GST) cash and klaar. Herwig (012) 429 2532 (w)

Tweedehandse wetsuit vir groterige seun van 14 gesoek. Skakel Max du Preez by 836 7236

WERK

Die Leonard Rayne-Laataandvertoonkas se mikpunt is om aan jong kunstenaars en skrywers die geleentheid te gee om hul talente ten toon te stel. Enige aspirant-kunstenaars, skrywers en musikante wat van die geleentheid wil gebruik maak, moet Debbie Batzofin skakel by (011) 805 2805/6

Sheila by The Set-hair kappersalon by die Markteater soek 'n moderne haarkapper met 'n "following" vir heeltydse werk. Skakel (011) 838 1447. Dinsdae tot Saterdae

Doen reklamewerk in u vrye tyd vir 'n besigheidsontwikkelingskorporasie. Verdien 'n bykomstige inkomste. (U doen geen verkope nie!) Skakel Pretoria 341 0815/ 0820 of Kaapstad 930 1958. (Verw: 4202)

Vrye Weekblad soek mense wat ons saak goed gesind is om ons te help met administratiewe en promosiewerk vir 'n paar uur per week. Skakel Jan van den Bos by tel 836 7236

Om 'n advertensie in hierdie kolomme te plaas, bel Gwynne of Karien (011) 836 7236 of 836 2151. Spertyd is 5.00 nm die Dinsdag voor publikasie

Staffrider Magazine

"Staffrider Magazine has in a very crucial and interesting way been involved in the re-emergence of the resistance movement in the seventies as well as the development of the worker's movement more recently. This is to say that Staffrider has been part and parcel of the spread of a democratic culture." - Njabulo Ndebele. Participate in shaping the culture of South Africa by subscribing to this exciting and valuable magazine. Complete the enclosed form and send R17,95 to Staffrider Subscriptions, Ravan Press, PO Box 31134, Braamfontein, 2017.

Name : ....

Address : ....

....

Postal Code : ....

Date: .... Signature : ....

Tel: ....

You will receive 4 issues of Staffrider Volume 8 for 1989.

Moenie jou gewilde strokieskarakters misloop nie!

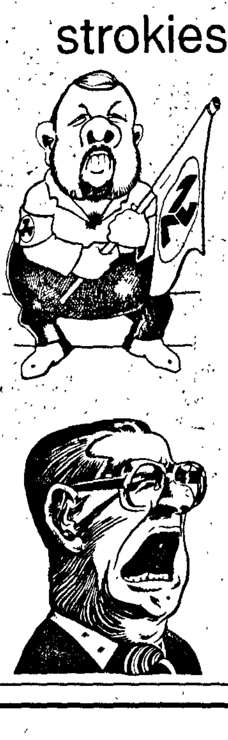

Vir R60 (AVB ingesluit) kry jy Vrye Weekblad 12 maande lank, en vir R30 (AVB ingesluit) 6 maande lank. Stuur ann Posbus 42637 Fordsburg 2033.

Naam: ....

....

Adres: ....

....

....

Tjek/poswissel ingesluit vir R60/R30

Vrye Weekblad

JACOB RegoP®

HELP OM VERLORE ENERGIE TERUG TE PLAAS DEUR DIE VOEDINGS-VITAMINES WAT VIR NORMALE LIGGAAMLIKE FUNKSIES VEREIS WORD, TE VERVANG

Stuur R20 (AVB ingesluit) vir 30 kapsules, saam met die koepon hieronder, aan: EMCOR, Posbus 582, Milnerton 7435. Tel (021) 551-4360

Naam: ....

Adres: ....

....

.... Poskode: ....

Telefoon: ....

OOK VERKRYGBAAR BY JOU NAASTE APTEEK

Tekere beloof 'skoon leierskap' aan Zimbabwe

Peta Thornycroft

Edgar Tekere

HARARE - Die omstrede parlementslid Edgar Tekere se nuwe politieke party wat verlede week gestig is, is 'n interessante toevoeging tot Zimbabwe se politieke spektrum in tye waar 'n eenpartystaat byna 'n werklikheid geword het.

Edgar Tekere, 'n politikus met 'n onberispelike politieke rekord, 'n stigterslid en voormalige sekretaris-generaal van Zanu, het nou die Zimbabwe Unity Movement (ZUM) gestig.

Verlede jaar het hy die leier van 'n groep parlementariërs geword wat aanhoudend hul afkeur teen korrupsie laat hoor het. Sedertdien het pres Robert Mugabe 'n kommissie van ondersoek gelas om korrupsie te ondersoek, en dit het gelei tot die bedanking van vier kabinetsministers en die selfmoord van 'n vyfde.

Maar Tekere sê die ondersoeke was nie indringend genoeg nie en hy bied Zimbabweërs 'n "skoon leierskap" en 'n veelparty-demokrasie.

Zimbabwe is nie 'n sosialistiese staat nie en dit lyk nie of hy daarheen beweeg nie. Tekere het enige verandering in dié rigting uitdruklik verwerp deur te sê dat Zimbabwe 'n ekonomie moet ontwikkel wat onafhanklik van enige buitelandse ideologie staan, om sodoende die knellende probleme van werkloosheid, hoë belasting en groot buitelandse skuld te oorkom.

Die vraag bestaan nog of hy werklik 'n party kan ontwikkel wat 'n ware opposisie of bedreiging kan wees vir die yslike regerende party, wat die afgelope nege jaar beide sy organisatoriese en invloedsbasis verbreed het.

Baie invloedryke en ryk mense is nou lede van die heersende party, en multi-nasionale maatskappye en vooraanstaande sakemanne doen baie om die staatskoffers aan te vul.

Dit is moeilik om jou dit voor te stel dat enige van dié mense hulself in die openbaar met Tekere sal verbind, hoewel hulle sy uitgesproke kritiek in die stilligheid mag ondersteun.

Tekere sê dat hy die ondersteuning van magtige mense geniet, maar hy erken dat hulle in 'n moeilike posisie is om hom openlik te ondersteun.

Hy is baie gewild en soos ontnugtering met korrupsie toeneem, en werkloosheid en haweloosheid endemiese afmetinge aanneem, sal sy gewildheid uitbrei tot buite sy tuisprovinsie.

Maar dit lyk asof sy party, in die openbaar en op die oomblik in elk geval, beperk sal wees tot 'n politieke organisasie met slegs een swaargewig. Daar is egter 'n algemene verkiesing oor 'n jaar en hy het darem nog speling.

Maar daar is tekens dat Mugabe van plan is om sy party skoon te maak en om leiers van die vryheidstryd - wat sedert onafhanklikheid staatsrykdom verkry het - te ontslaan.

Tekere weet dat hy dit moeilik sal vind om bevooroordeelde persdekking vry te spring. The Herald, die land se grootste dagblad, het reeds hul teenkanting teen hom uitgepreek.

Zanu is ook daartoe in staat om hardhandige taktiek teen hom te gebruik, soos die geval 'n paar jaar gelede met Zapu, maar wat uiteindelik tot vrede en later eenheid in Matabeleland - Zapu se tradisionele magsbasis - gelei het.

Edgar Tekere is op 'n spitsvondige manier baie vermaaklik. Hy is ook deesdae in beheer van homself na 'n paar moeilike jare.

Hy beweer dat lede van die heersende party probeer het om hom te vergiftig, en sy aanhangers glo dit.

Hy het Mugabe al dikwels in verleentheid gebring. Ná onafhanklikheid, tydens daardie eerste paar wankelrige maande, het hy 'n wit boer geskiet. Hy is vrygespreek op grond van 'n ou Rhodesiese vrywaringswet wat nog op die wetboeke was. Mugabe moes hom uit die kabinet ontslaan.

Daarna het sy optrede en sy openbare kritiek van die party tot gevolg gehad dat hy as provinsiale voorsitter ontslaan is, 'n pos waartoe hy met 'n oorweldigende meerderheid verkies is.

Tekere, wat eers Mugabe se vertroueling was, is verlede jaar uit Zanu ontslaan as gevolg van sy waaghalsige en skerp kritiek teen die party en die regering.

Mugabe het homself as 'n leier met internasionale aansien gevestig en as de facto supremo van die frontlinie state.

In die stadium is dit moeilik om te dink dat Tekere in Mugabe se beheersde en skolastiese voetspore sal kan volg.

Pas op Swapo, hier kom die ware kommuniste!

Pierre du Plessis berig uit Windhoek

DIT was seker onvermydelik. Daar is mos altyd iemand wat dit nóg beter kan doen, ook in die politiek.

Só gebeur dit toe dat Swapo (op Meidag nogal) uitgedaag word vir sy posisie as die mees radikale party in Namibia se deurmekaar-politiek.

Die nuweling aan die linkerkant van die wa is die Werkers Rewolusionêre Party (nou nie juis grammatikaal nie, maar só skryf hulle hom), wat op 1 Mei met vertoon van hamer-en-sekel in die gemeenskapsaal by Khomasdal, die sogenaamde Kleurling-woonbuurt net buite Windhoek, die lig gesien het.

Die WRP staan trots op 'n ideologie wat deesdae meermale as 'n grap of vloekwoord beskou word: Trotskisme.

Die werkers van Namibia het hulle eie politieke party nodig, want die "stamgebonde, diktatoriale, middelklas" leierskap van die "breë stryd om onafhanklikheid" is besig om hulle lot by die heersersklas in te gooi ten koste van die werkersklas, sê die WRP.

Die WRP staan onder die leiding van Erica Beukes, op haar dag lid van die Workers Revolutionary Party in Brittanje (dis nou Vannessa Redgrave se spul).

Dat daar nie 'n oorweldigende behoefte vir nóg 'n politieke party in Namibia bestaan nie, was duidelik: slegs sowat 80 mense het die stigtingsvergadering bygewoon en boonop is 'n groot aantal van hulle per bus van Rehoboth af aangery vir 'n vergadering van die Bouwerkersunie wat ná die WRP vergadering gehou is.

Maar dit was nogtans snaaks om die hamer-en-sekel te sien wapper oor 'n klein groepie mense wat luid Afrikaans sing - vertaalde kommie staatmakers soos die Internasionale en Die Rooi Vlag, afgewissel met Jesus die fondament, halleluja.

Maar die smeersel godsdiens ten spyt - die vergadering is ook met gebed geopen - sien dié Trotskistiese party dit as sy taak om werkers te help om hulle historiese belange te verstaan en deur organisasie uiting te gee daaraan.

Die WRP het hom dit ten doel gestel om minstens 9 000 stemme in die November-verkiesing te trek, wat hom die reg sal gee om 'n verteenwoordiger na die Grondwetlike Vergadering te stuur.

Beukes sê selfs net een WRP-afgevaardigde sal "die kallers deurmekaar kan jaag" omdat dié party so 'n radikale program van eise het.

Die WRP glo daar is tans geen party in Namibia wat die werkers se belange op die hart dra nie. Swapo is 'n mengelmoes van stamme en klasse wat gedomineer word deur die middelklasbelange van sy leiers en sal na onafhanklikheid die strewe van die werkers uitverkoop en frustreer, reken die WRP.

Daarom moet die werkers hulself polities organiseer om die revolusie in Namibia tot sy logiese uiteinde te voer.

Nasionale Mediese en Tandheelkundige Vereniging

Konferensie

12 tot 14 Mei 1989
Sandton Holiday Inn

Aids, Hongerstakings, Beroepsgesondheid, Tandheelkundige Beleid, Vroue en Gesondheid sal bespreek word

Oop vir die publiek
Vrydag 12 Mei om 7 nm

- **Swapo-verteenwoordigers en**
- **'n Kenner van die VSA op die gebied van Aids en rassisme sal aan die besprekings deelneem**

Gratis vervoer sal om 6 nm van die vereniging se kantore, Jeppestraat 183 (oorkant die Hoofposkantoor) verskaf word

Navrae: Tel (011) 29 4060.

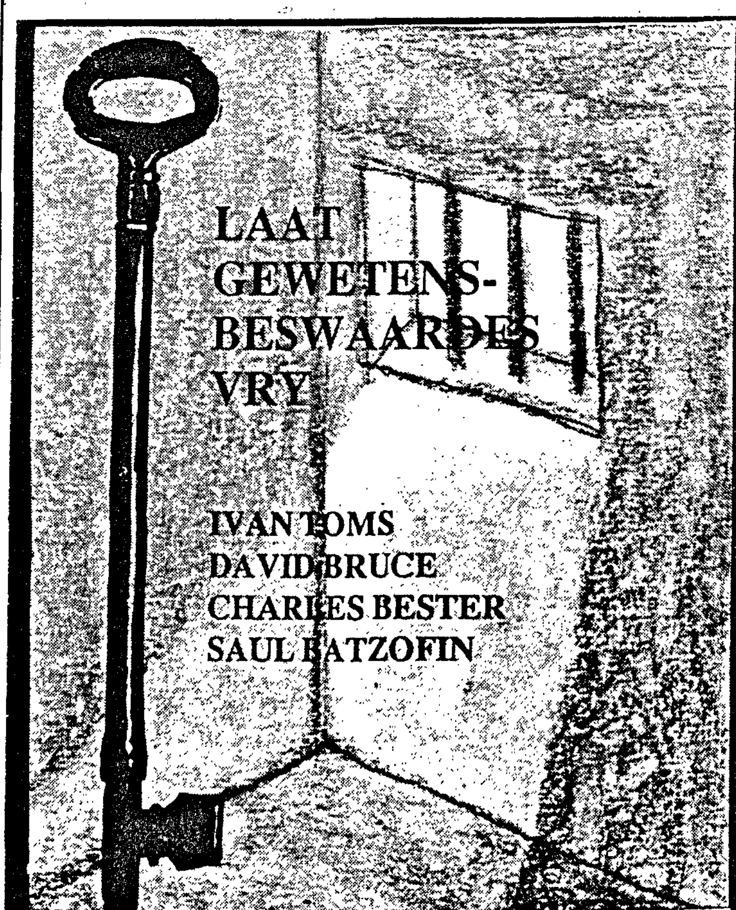

Ek dring aan op die vrylating van hierdie gewetensbeswaardes.

Geteken:______________________

INTERNASIONALE DAG VIR GEWETENSBESWAARDES

15 Mei: Kollig op Suid-Afrika

David Bruce en Charles Bester is in die tronk as gevolg van hulle gewetensbesware teen diens in die SA Weermag. Ivan Toms en Saul Batzofin is elkeen 18 maande tronkstraf opgelê vir hulle weiering om hulle orige kampe te doen.

Dit is skokkende kommentaar op ons samelewing dat mense wat vir vrede wil werk beskou word as 'n bedreiging van so 'n erge graad dat hulle toegesluit word vir langer tydperke as baie misdadigers wat skuldig bevind is aan verkragting, roof en moord.

David, Charles, Saul en Ivan is by verre nie die enigste gewetensbeswaardes nie. Die minderheid van die ander beswaardes wat om godsdienstige redes weier om aan enige geweld deel te hê, kan aansoek doen om alternatiewe diens te doen - en dit is 6 jaar se werk in 'n regeringspos, in baie nadelige werksomstandighede teen 'n minimale vergoeding.

Vir die orige beswaardes is daar geen alternatief nie.

Gewetensbeswaardes moet nie as misdadigers behandel word nie. Hulle moet nie toegesluit word, of gedwing word om die land te verlaat, of om diensplig te ontduik nie. Hulle moet toegelaat word om die land konstruktief te dien.

Steun ons in ons beroep vir die vrylating van gewetensbeswaardes deur hierdie advertensie uit te sny en te pos aan Posbus 13032, Mowbray, 7705. Dit sal op 15 Mei - die Internasionale Dag vir Gewetensbeswaardes - aan die owerhede oorhandig word.

Uitgereik deur die Ondersteuningsgroep vir Gewetensbeswaardes, Posbus 13032, Mowbray 7705.

Vrye Weekblad word uitgegee deur Wending Publikasies Beperk van Breëstraat 153, Newtown, Johannesburg. Die telefoonnommer is 836 7236. Die posadres is Posbus 42637, Fordsburg 2033. Die blad word gedruk deur Excelsior Drukkers (Edms) Bpk van Lautreweg 2, Stormill. Dit word versprei deur Allied Uitgewers Bpk van Wepenerstraat 32, Booysens, Johannesburg.

RUGBY:

Wat skort met die Streeptruie?

Waar is die HO's van yesteryear?

Nicky McDonald

Die Westelike Provinsie het hul ondersteuners dié seisoen nog niks gegee om oor opgewonde te raak nie. Inteendeel, daar is iewers 'n groot skroef los. Twee kenners stel ondersoek in

TOE WP Saterdag na sy bra onbesielende wegwedstryde vir die eerste keer die seisoen op hul tuisveld uitdraf, was Nuweland al van vroegmiddag volgepak.

Ondanks gerugte van 'n agterlyn wat sy flair vir tierlantyntjies verloor het, en 'n pak voorspelers met die energie van 'n ou bulhond, was die WP-ondersteuners ná ses Streeptruilose maande lus vir rugby.

Net jammer die spelers was nie...

Hoe Noord-Transvaal hulle die volgende tagtig minute verfomfaai het, is nou ou nuus. Die vraag op almal se lippe is: Wat skort? Hoekom is die droom van 1988 nou platvoet?

Die meeste van die manne het iewers tussen einde 1988 en begin 1989 veterane geword, om dit sagkens te stel.

Eensklaps het Carel du Plessis net nie meer daai ekstra tree wat hom die prins van vleuels gemaak het nie. Eensklaps is Div Visser weinig meer as 'n honderd en iets kilogram entoesiasme. Eensklaps skop Calla Scholtz net die maklike skoppe oor.

Michael du Plessis was jare lank amper die verpersoonliking van WP-rugby - wisselvallig geniaal, met 'n skeppingsvernuf wat geen afrigter jou kan leer nie. Sy opponente het nooit geweet wat hy volgende gaan aanvang nie.

Eensklaps, Saterdag, het dit gelyk of hy self nie mooi weet nie. Eensklaps is sy planne so vars soos Dallas IX se draaiboek.

Nare gerugte is vroeër in Kaapstad gehoor oor sekere spelers se ontevredenheid met hul wedstrydtoelae. 'n Mens kan maar net hoop dis nonsens. Dis algemene kennis dat rugbyspelers op 'n groter sny van die geldkoek geregtig is, maar is dit dan nie meer 'n eer om vir die WP te speel nie? In elk geval, as die toeskouers die spelers dan moet betaal om te speel, is hulle sekerlik geregtig daarop om ná 'n vertoning soos Saterdag s'n hul geld terug te eis.

As jy professioneel wil wees, moet jy professioneel optree.

Op keurkomitee- en administrasievlak lyk alles ook nie te pluis nie. Deon Lötter gaan waarskynlik sy Springbokkleure in die Transvaal-trui losspeel. Hy speel al jare so goed, maar die WP-keurders het nie in hom belang gestel nie.

Neil Burger - SA se beste vleuel kan nie die WP-span haal nie

Foto: Ken Oosterbroek

Neil Burger is bes moontlik tans die beste vleuel in die land. Hy speel in elk geval die beste rugby van sy loopbaan. In die WP is hy blykbaar net goed genoeg vir die span as iemand anders seerkry.

Balie Swart en Keith Andrews word om die beurt gekies en gepos, gepos en gekies. Guy Kebble verloor sy plek om geen oënskynlike rede nie. Hans Scriba, 'n skitterende heelagter, word net nader geroep as 'n losskakel of senter seerkry. As losskakel of senter is hy 'n man van twaalf ambagte en dertien ongelukke. Met dié jeremiade kan 'n mens vir ewig aangaan.

'n Span soos Scriba, Kobus Burger, Knoetze , Stewardt, Neil Burger, Carel du Plessis, Nel, Kebble, Patterson, Swart, Strauss, Hugo, Visser, Kapp, en Paarwater sou 'n mens ten minste nie in die skande gesteek het nie.

Feit bly staan, as die keurders ingrypend wil verander, moes hulle dit dié week gedoen het. Die span wat môre teen Noord-Vrystaat uitdraf, is nie die beste nie, en sal 'n ordentlike kans gegun moet word.

Maar ai, as 'n jarelange WP-ondersteuner het ek gewens die keurders kies 'n jong span - honger vir 'n beker, lus vir rugby, wat vleuels toe speel sonder sukkel en eerste by die losballe is.

Om die ou Fransman se woorde te verdraai: " Where are the HO's of yesteryear?".

Geld en 'godjies' verguis WP-rugby

Chris van Vuuren

DAAR word gesê geld is die wortel van alle kwaad. In Westelike Provinsie se rugbygeledere blyk dit gewis die geval te wees.

Vanjaar se seisoen is ingelui met gerugte dat die WP-spelerskomitee om betaling en beter vergoeding per wedstryd aangedring het.

Die hele situasie is egter vinnig doodgedruk en die spelers wat aan die hoof van die geldkwessie gestaan het, Carel en Michael du Plessis en Faffa Knoetze, het soos die graf geswyg toe hulle om kommentaar genader is.

Onlangs het gerugte weer die Kaap vol gelê dat die spelers glo binnekort in opstand gaan kom oor die bedrag wat hulle per wedstryd ontvang.

Die swaard wat klaarblyklik oor WP se rugby hang, het sonder twyfel 'n beduidende invloed op die spelers se spel gehad. Geen wedstryd diè seisoen het hulle na moontlike Curriebeker-wenners laat lyk nie.

Van die senior spelers het openlik gesê skuiwe sal gemaak moet word om diegene wat dink hulle is onvervangbaar, wakker te laat skrik.

Michael du Plessis speel deesdae soos 'n slaapwandelaar en is so belangeloos soos 'n Led Zeppelin-fanatikus by 'n skoolkonsert.

Calla Scholtz het blykbaar nog nie die spinnerakke van sy wittebrood uit sy gedagtes geskud nie en veral sy visier na die pale is hopeloos ingestel.

Verder is daar 'n groot skroef voorlangs los. Daar is meer eenheid in die VVO as in die WP-agttal. Die voorry, wat met feitlik elke wedstryd verander word, moet nou in 'n eenheid saamgesnoer word - dan sal die lostrio ook beter begin vaar.

Die groot probleem blyk te wees dat daar te veel godjies in WP-rugby is. Selfs sommige beamptes se skakeling met die pers laat veel te wense oor.

Daar word ook gesê die meeste spelers is hopeloos te "sag" in die kop. Noord-Transvaal voeg die daad by die woord en speel rugby op die harde ongenaakbare wyse wat vereis word om in die Curriebekerreeks te oorleef.

Die ander spanne beskik nie werklik oor "killer-instinct" nie, en voordat hulle nie die formule bemeester het nie, sal WP - en selfs Transvaal - nie die Goue Beker by die Ligbloues afrokkel nie.

SOKKER:

Die Blou Bulle van die sokkerveld wil wen

George Pearl

WAT op dees aarde het 'n span met die pizzazz en glans van Kaizer Chiefs gemeen met 'n meedoënlose bende soos die Blou Bulle?

Heelwat, en dit het alles met een ding te doen: die vermoë om te wen.

Soos Noord-Transvaal se rugbyspan, het Chiefs die slag om hulself reg te ruk vir daardie grotes, soos môre se Ohlsson's Uitdaageindstryd teen Jomo Cosmos op Ellispark.

Vergeet hoe hulle die afgelope maand of selfs verlede Saterdag gespeel het. Wanneer bekersokker gespeel word, is Chiefs moeilik om te klop.

In hul 19 jaar lange geskiedenis het Chiefs in 45 bekereindstryde gespeel. In 36 daarvan het hulle die beker verower.

Op papier én op die veld is Cosmos hul teenstanders se gelyke in elke afdeling, behalwe miskien tussen die doelpale. Daar is die kalm, ervare Gary Bailey die wisselvallige Marco di Giavompaolo se meerdere - en dít kan die deurslag vir Chiefs gee.

Maar in die aanval én verdediging is Cosmos net so goed soos Chiefs.

Die uitslag gaan afhang van ervaring en wie koelkop bly. Dit is hier waar wedders twee maal gaan dink voordat hulle hul geld op Cosmos gaan sit.

Chiefs is al 'n gelukkige bekerspan genoem, maar in der waarheid skep hulle self dié geluk.

As hul buitengewone vaardigheid opdroog en die masjien begin stotter, stel hulle dit reg met swoeg en sweet. Klink dit nie bekend vir rugbyaanhangers nie?

En die kille waarheid vir hul teenstanders is: al oorheers hul driekwart van die wedstryd, sal dit niks beteken as hulle nie doele aanteken nie.

Dit is glad nie toevallig dat die hoofwapen in Chiefs se arsenaal die teenaanval is nie - kort, vinnige aangeë van agter af deur die middelveld tot by hul blitsige voorspelers. As dit werk is dit vermaaklik... en gevaarlik.

Die feit dat van Suid-Afrika se beste jong talent môre te sien is, betaal al klaar vir die toegangskaartjie.

Dit is altyd 'n belewenis om jong spelers soos Doctor Khumalo van Chiefs, en Philemon Masinga en Augustine Makalakalane van Cosmos, in aksie te sien.

Saru-stryd begin

André van Wyk

RUGBY:

Boland takel op vir beker in Paarl

DIE SA Bekerkompetisie van die SA Rugby-unie (Saru) kom môre op dreef wanneer verskeie wedstryde afgehandel word. Boland, die kampioenspan, verdedig sy titel vir die eerste keer wanneer hy teen die Oostelike Provinsie te staan kom.

Hoewel die Boland sy eerste wedstryd teen City en Suburban verloor het, het hy daarna die gedugte span van Tygerberg en Kwaru geklop en behoort hy die OP maklik in die Dal Josafat-stadion in die Paarl te klop.

OP het laasweek gesukkel om sy eerste SA Bekerwedstryd teen SWD met 10-0 te wen. OP het ook in 'n vriendskaplike wedstryd teen Uitenhage met 8-12 verloor.

Die Boland se kwesplek is sy lynstaanspel.

As dít verbeter kan die Boland-masjien môre op al sy silinders loop.

Daarenteen het die OP sy briljante skrumskakel, Alistair Coetzee, verloor.

City en Suburban, wat tot dusver goed gevaar het in sy vriendskaplike wedstryde, kom in sy eerste Beker-kragmeting in die B-afdeling teen Kwaru te staan.

Ná sy swak vertoning teen die Boland, lyk dit nie of Kwaru vanjaar 'n groot krag in die kompetisie gaan wees nie.

Die WP-Platteland reis na Graaff-Reinet om sake uit te spook teen Sentraal-Karoo in die C-afdeling.

VRYDAG

Bylaag tot Vrye Weekblad,12 Mei 1989

Namibia vry van kultuurboikot

Charles Leonard

JY hoef nie meer Moskou toe te gaan om die Bolshoi Balletgeselskap in aksie te sien nie. Ook nie Londen toe om Sting te sien, of New York toe om die jongste Harold Pinter-stuk te gaan geniet nie.

Binnekort gaan sulke kultuur vryelik beskikbaar wees in 'n onafhanklike Namibia.

"Ons het reeds aansoek gedoen vir opvoerregte van talle van die wêreld se voorste stukke," sê Mees Xteen, die artisiteke direkteur van die Nasionale Teater van Namibia (NTN). "Ná onafhanklikheid gaan dit geen probleem wees nie."

Die NTN was voorheen bekend as Swaruk.

Namibiërs gaan ook getrakteer word op die beste teater uit die Frontliniestate. Xteen het aan Vrye Weekblad gesê dat hy reeds briewe aan toneelorganisasies in die lande gestuur het waarin vir wedersydse uitruilings gevra word. Uitruilings van akteurs, toneelstukke en idees sal aan die orde van die dag wees na onafhanklikwording.

Tot nou toe is die Namibiese kultuur aan dieselfde boikot as Suid-Afrika s'n onderwerp.

"Die meeste goeie lewende skrywers se werk kon ons nie opvoer nie," sê Xteen. "'n Baie opwindende tyd lê voor die deur vir Namibiese kultuur."

Bande sal verbreek word met die staatsondersteunde kunsbeheerrade in Suid-Afrika, omdat Namibia as lid van die internasionale gemeenskap nie bande sal hê met hul suidelike bure nie.

"Ons sal waarskynlik nog bande met progressiewe geselskappe soos die Markteater en die Baxterteater behou. Daar sal na gekyk moet word ná onafhanklikheid."

'n Baie opwindende projek waaraan Xteen nou werk, is 'n gedramatiseerde weergawe van die ware Namibiese geskiedenis. Die geskiedenis, wat strek van 1882 tot onafhanklikheid, gaan een van die mees ongewone amfiteaters in die wêreld opgevoer word.

Dié opvoering sal vroeg volgende jaar tussen die duine buite Windhoek aangebied word, waar tot 10 000 mense verwag word.

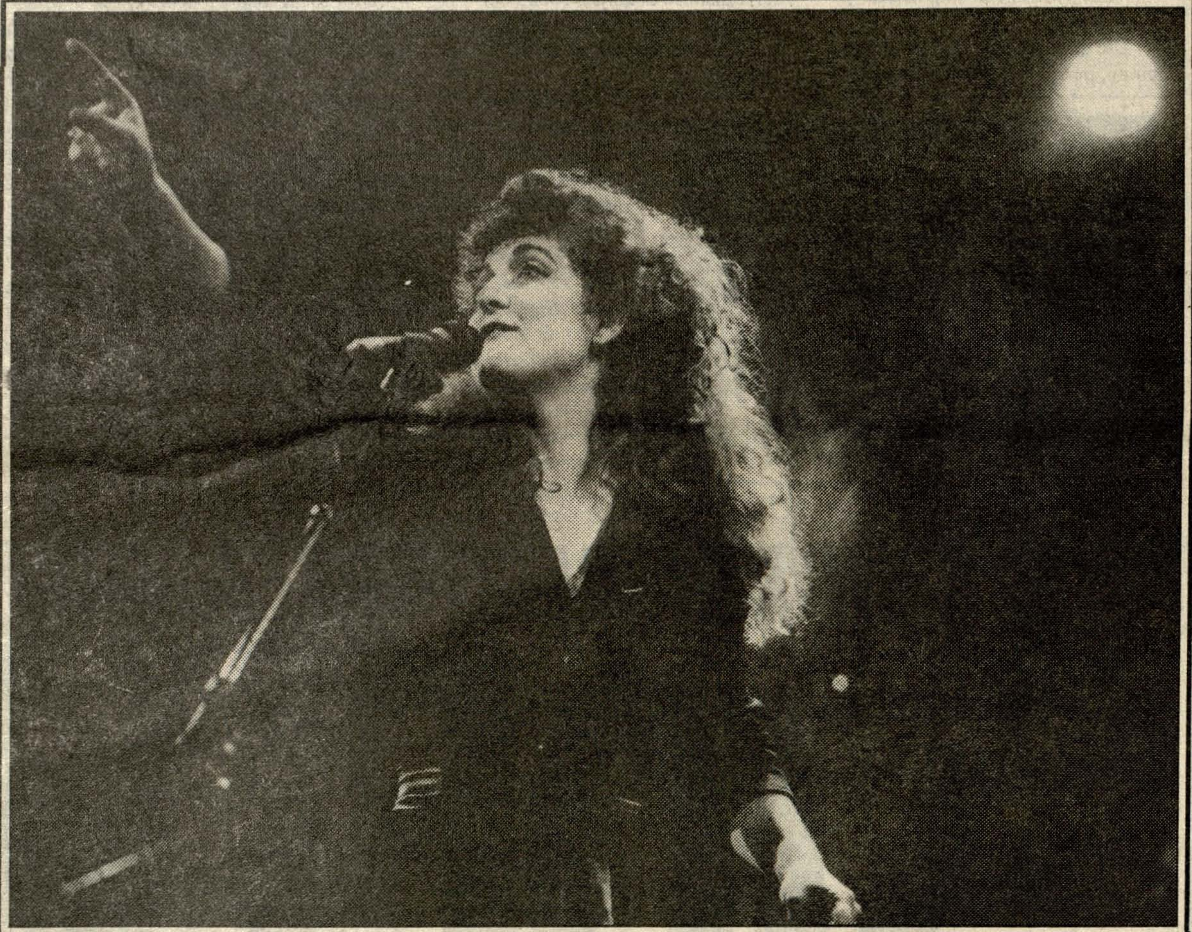

Jennifer Ferguson se stembande werk weer oortyd

Pas terug uit Harare, vanaand by Wits, en volgende week by die Warehouse. Haar volle program verskyn op bladsy 3

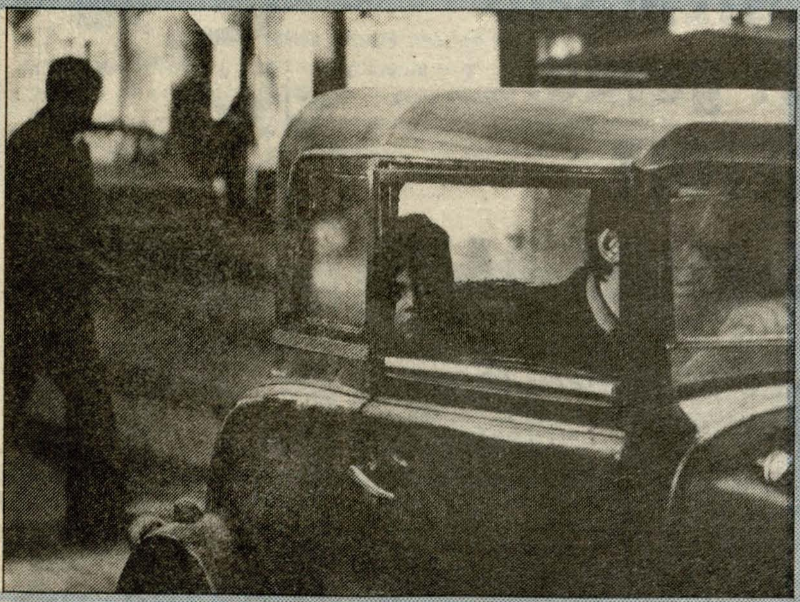

Links: 'n Foto uit die 'Griekse periode' van Mike McCann, avonturier, oorlogsfotograaf en mens sonder aardse besittings, wat onlangs oorlede is. Uitstalling by die Markgalery, Johannesburg.... 4

Barney Rachabane een van die hoogtepunte by Melville se Mardi Gras 3

Die Groot Trek of die morfienduiwel? 7

Kulturele Herkousels: Ipi Tombi II en Tarzan 9

Pens en pootjies moet ook in 8

Score me the Ages: die keersy van gay seks.... 9

Ontmoet Buks van Arende 4

Pure psigedeliese XTC in dié vrugte

CHARLES LEONARD

HAKKAS

Plate word beoordeel op 'n skaal van 0 tot 10

ORANGES AND LEMONS - XTC (9)

"England is all I know about. I can't write mid-Atlantic airport lounge music. I can't talk about my hot babe with her leather and whip, or meeting my cocaine dealer. I like to write about what's going on around the town. I can't get into all that U2 new guitar prophet stuff, wind streaming through my hair on the mountain top. It's horrendously Magnificent 7! I'm much more into the anti-herd thing. That's very English." Andy Partridge, XTC-leier, oor hul musiek en herkoms in 'n onderhoud met Q Magazine.

Die 15-snit CD-lengte Oranges and Lemons is 'n terugkeer na die psigedeliese era van die Beatles om en by 1968, die Small Faces, en vroeëre Pink Floyd toe die mal diamant Syd Barrett nog helder geskyn het.

Die omslag is tipies laat sestig pienk, pers, blou, geel, oranje, en rooi met 'n grafiese voorstelling van die groep. Dit herinner aan die Beatles se geanimeerde film Yellow Submarine.

Die musiek verskaf net soveel subtiele plesier. Wysies wat so stilletjies in jou kop kom inkruip en onverwags saam met jou wakker word in die môres.

Die lirieke is gelukkig gestroop van die selfkoesterende pretensie wat so 'n sterk element van psigedelia was.

Die lirieke op XTC se mengsel van die mal sestigs is eerder 'n humoristiese huldeblyk aan hierdie lekker sorgvrye dae. Daar is lawwe surrealistiese deuntjies soos Poor Skeletons Steps Out, Chalkhills and Children en Garden of Earthly Delights.

Op Garden Of Earthly Delights met sy hipnotiserende buikdansritmes: "Kid, stay and snip your cord off. Talk and let your mind loose. Can't all think like Chekov, but you'll be OK. Kid is this your first time here? Some can't stand the beauty. So they cut off one ear. But you'll be OK.

Welcome to the garden of earthly delights. Welcome to a billion Arabian nights."

Die kortspeler Mayor of Simpleton is klassieke pop, wysie en lirieke: "Well I don't know how many pounds make up a ton/ of all the Nobel Prizes that I've never won. And I may be Mayor of Simpleton, but I know one thing, and that's I love you." Heerlik!

Bush is nes Reagan, Thatcher is, nou wel, nes Thatcher, is die boodskap agter Here Comes President Kill Again, en steeds word hulle ingestem: "Hooray, everything is great. Now President Kill is dead. Hooray I'll bet you can't wait, to vote for President Kill instead...". Klink so half bekend, né?

Dié plaat is 'n onbeskaamde huldeblyk aan die takhaarmusiek van die sestigs. Tog is Oranges and Lemons nie 'n fotostaat daarvan nie en Partridge, Colin Moulding en Dave Gregory het met 'n sappige, vars langspeler vorendag gekom.

LINCOLN - THEY MIGHT BE GAINTS (10)

Denis Worrall was al prominent in die VP, die PFP, die NP, die OP en nou die DP. They Might Be Gaints stem in een opsig met hom ooreen - dit is ook uiters moeilik om hulle invloede te peil. Maar ontspan, liewe leser, dit is hier waar die ooreenkoms eindig.

Die twee New Yorkers, John Linnell en John Flansburgh, verskaf ure se genot met een van die opwindendste, spitsvondigste langspelers wat ek in 'n lang tyd gehoor het.

Die een oomblik is dit Squeeze, dan is dit Zappa, dan weer 'n Amerikaanse parade, dan Tom Waits, vaudeville-akkordions, dan Stray Cats-rockabilly, ens, ens. Mens kan ongelukkig nie aangaan nie, want die plaat bevat 18 snitte!

You'll Miss Me gee die stukkie betowering: "It must be raining because a man ain't supposed to cry, but I look up and I don't see a cloud."

Of die genoeglike Santa's Beard: "Once a year my friend puts on a red suit/ and hangs around with me and my wife/ But lately I've been feeling jealous each time she climbs on his knee", en dan "No, I don't like that fat guy around/ Thrilling Christmas, trembling fear."

They Might Be Gaints? Hulle is groter as 50 musikale Arnold Scwarze-whatevers tesame. Koop!

XTC se Andy Partridge haal sy hoed af vir die Sestigs

Jameson's
95A COMMISSIONER ST. JHB

Vry & Sat	ZANUSI
Dins, Woens & Don	SIMBA MORRI

Tel: 836-6002/838-1769

SHIFTY RECORDS & VRYE WEEKBLAD

bied aan

bied aan

VOËLVRY

met

BERNOLDUS NIEMAND

& die swaart gevaar

ANDRE LETOIT

GEREFORMEERDE BLUES BAND

Shifty Records/Vrye Weekblad Voëlvry toer

Toerdatums

Vandag Vrydag 12 Mei - Universiteit van Stellenbosch - Die Drie Gewels Hotel - 9nm. Saterdag 13 Mei - 3 Arts Theatre, Plumstead, Kaapstad - 9nm. Woensdag 17 Mei - George Stadsaal - 9nm. Vrydag 19 Mei - The Feather Market Hall, Port Elizabeth - 9nm. Saterdag 20 Mei - Grahamstad Stadsaal - 9nm. Vrydag 26 Mei - Methodiste Kerksaal, Durban - 9nm. Saterdag 27 Mei - Pietermaritzburg University, Students Union Hall - 9nm. Vrydag 2 Junie - Windhoe Teater - 9nm. Saterdag 3 Junie - Windhoek Teater - 9nm.

Toegang R8. T-hemde, plakkers en lapelwapens sal by die deur verkoop word.

Jennifer het 'n propvol program

JENNIFER FERGUSON tree vanaand op by die Internasionale Dienspligweieraarsdagkonsert by Wits (Studentesentrum Union Arcade) saam met Bright Blue, Mango Groove, die Sharptown Swingsters en Mzwakhe en sy orkes.

Sy begin ook 'n twee-weeklange solo-vertoning by die Markteater Warehouse van Maandag 15 Mei aandeliks om 8:30 nm. In die tweede week tree sy om 10:30 nm ná Bright Blue op. Mango Groove tree die derde week, van 29 Mei tot 4 Junie in die Warehouse op.

Die Wits-konsert vanaand sal met visuele, poëtiese en dramatiese materiaal aangevul word deur die kulturele werkers van die Progressive Arts Project. Dit word georganiseer deur Jodac en Nusas en begin om 8 nm.

Max Venter

Jennifer het pas 'n mini-toer van 'n aantal Afrikaanse kampusse voltooi en was 'n lid van die Suid-Afrikaanse afvaardiging van vroue wat die Women in the Struggle for Peace konferensie in Harare saam met vroue van die ANC in ballingskap bygewoon het.

Sy werk tans aan haar volgende solo-langspeler en gaan in Barney Simon se nuwe "musical-play", Women in Africa, wat in Julie begin, saam met Thembi Mtshali, Gina Molope en Sophie Mcinga optree. Haar naam is ook op die lys van kunstenaars wat gaan optree tydens die King's Trust Music Festival by Somhlolo National Stadium op Sondag 23 Julie.

Basil Coetzee

Sabenza uit Kaap, Zanusi uit Durban...

TWEE plaaslike "ingevoerde" groepe wat slegs in die geval van dodelike siekte gemis moet word is op Jamesons in Commisioner straat se "live"-lys. Uit die Kaap: Veteraan mbaqanga-jazz, saxofoonmens Basil Coetzee en Sabenza, pas terug van 'n toer deur Europa. Hulle tree van 16 to 21 Mei op ná Zanusi, 'n eklektiese groep uit Durban wat tradisionele elemente (mfece-perkussie, 'Scathamiya of acapella harmonië, Zoeloe stap-en dans ritmes ens) met byderwetse invloede in meng in 'n unieke mbube-jazz crossover.

Zanusi word gelei deur Bruce Madoda Sosibo, 'n stigterslid van die Afro-jazz groep Malopoets wat al jare landuit is en groot opslae in Europa, veral Frankryk, gemaak het. Sosibo het sopas uit Frankryk teruggekeer om die Malopoets se nuwe langspeler te bevorder.

Hulde aan Sophiatown

DIE grootste invloed op township-musiek, spesifiek tydens die laat veertiger en begin vyftigerjare, was Amerikaanse big-band jazz en swing. 'n Nostalgiese huldeblyk aan dié tydperk deur twee vroue, een van Sophiatown en die ander van Chicago, word nou deur Truk aangebied, in samewerking met The Kick Inside Company.

Two Singers Khuluma (Zoeloe vir gesels) word deur Tsidii Leloko en die Amerikaner Gina Masland vanaf 16 Mei tot 17 Junie in die Dalro, Windybrow aangebied. Goedkoop voorskoue word vanaand en môreaand aangebied. Daar sal geen vertonings op Maandae wees nie.

Die twee vroue se herinneringe van liefde en leed word verweef met staaltjies van Sophiatown se goue era. 'n Keur van hulle gunsteling-liedjies, van Billie Holiday tot Miraim Makeba asook 'n reeks jazztreffers van die tydperk soos Back to the Moon, Love a Man, Ain't We Got Fun en St Louis Blues sal uitgevoer word. Die musiek is hoofsaaklik deur Masland verwerk en die begeleiding is deur Shirley Shearman. Thandi Brewer het as raadgewer opgetree.

Tsidii Leloko was 'n lid van Shadii. Sy het meer onlangs in "Tribute" by die Markteater opgetree en in "Reap that Righteous Riff" by No 58.

Goeie musiek by Mardi Gras

AS daar Saterdag-oggend halftien 'n pistoolskoot in Melville klap, ontspan. Dis die begin van die Mardi Gras, wat afskop met 'n straatresies. Die eerste prys is R500, maar onthou, atlete soos Renier Henning van Diggers, André Vermaak van RAU en Victor Radebe van die Soweto Hearts neem ook deel.

Barney Rachabane (en sy vriende, onder meer Rashid Lanie en Vusi Khumalo) en Rush Hour (Mike Faure, Johnny Fourie en Bruce Cassidy) is die hoogtepunte van die musiekfees, wat van halfdrie tot halfvyf op ses verskillende verhoë plaasvind.

Die ander jazz-musikante is Teddy Hockin Dixielanders en die Tienie Venter kwartet. Mac the Nite, Frank's Sister, Suburbia, Clive Hay, die Silver Creek Mountain Band en... Bill Flynn se Vinnie and the Viscounts tree ook op.

Die derde Melville Mardi Gras bied 'n geleentheid vir straatkunstenaars om te dans, te toor, toneel te speel en kuns te skep. In die Groot Parade is daar trompoppies, vlotte, orkeste en brandweerwaens.

Daar is 'n sypaadjieverf-kompetisie (met 'n prysgeld van R2 000) en poppeteater en 'n troeteldierparade.

Die Mardi Gras word afgesluit met 'n laserstraalvertoning wat om kwart voor agt begin.

Teen die muur

DIE tekstielkunstenaar Steven Cohen stal van 15 tot 27 Mei muurbehangsels uit in die Zona-galery in Norwood, Johannesburg.

Cohen se muurbehangsels - wat elkeen uniek is - gaan deur 'n fotografiese sydrukproses en word daarna met tot dertig kleure met die hand geverf.

Sy vorige uitstalling was Alice in Pretoria, by die Markgalery.

Sean Higgs, Liam Cundill, Paul Savage en Lesley Rochat speel in Skits Are Free In Here wat van 15 tot 21 Mei verskuif van die Black Sun na die Mark-teater se Warehouse (elke aand om tienuur ná Jennifer Ferguson se vertoning). Die verskuiwing is genoodsaak deur groot, juigende, tamatie-gooiende gehore.

TRUK TONEEL 1989

Christine

deur Bartho Smit
regie: Lucille Gillwald
met
Sandra Prinsloo & Cobus Rossouw

Windybrow: 12 - 20 Mei

Momentum, Staatsteater: 26 Mei - 27 Junie

Bespreek by Computicket

Shifty Records

Maak dadelik gebruik van ons sukkel-vrye posbestel-stelsel — g'n parkeer-probleme — g'n inaseming van giftige gasse — g'n ongepoetste kassiere — stuur net die vorm en die geld om die beste in ware Suid-Afrikaanse musiek teen redelike pryse te kry. 'n Volledige katalogus is beskikbaar. Alle pryse sluit posgeld en verpakking in.

THE KÊRELS EK SÊ
R18 SLEGS PLAAT

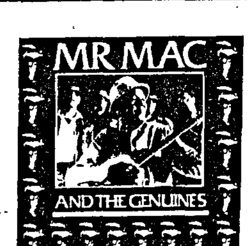

MR MAC & THE GENUINES
R18 PLAAT & KASSET

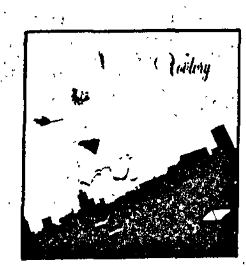

VOËLVRY
R18 PLAAT & KASSET

TANANAS
R18 PLAAT & KASSET

DIE LOW-BUDGIE KASSET-REEKS — TOP KWALITEIT KASSETTE IN 'N BESPARINGSVERPAKKING — 'N KEUSE UIT HAPPY SHIPS / SOFTIES / CHERRY-FACED LURCHERS / KOOS / ISJA / WASAMATA / ABSTRACTIONS / CORPORAL PUNISHMENT / FORCES FAVOURITES & A NAARTJIE IN OUR SOSATIE VIR 'N SKRALE R10 ELK.

Shifty Records Bestelvorm VW

Naam ....

Adres ....

....

.... Kode ....

Telefoon ....

Pos aan: Posbus 27513 Bertsham 2013.

Stuur asb die volgende:

1 ....

2 ....

3 ....

4 ....

5 ....

Ek sluit R ....in. NOTA: Slegs tjeks en posorders wat uitgemaak is aan SHIFTY RECORDS sal aanvaar word.

Arende se nukkerige Buks

Kruik se drama-hoof, Johan Esterhuizen, was laas in die nuus toe hy uitgestap het ná Kruik se verbod op Piekniek by Dingaan. Nou vertolk hy die rol van die humeurige Boere-krygsgevangene in Dirk de Villiers se nuwe TV-reeks Arende, wat lyk of dit die stryd tussen boer en rooinek sal kan oorleef om in een van ons beter reekse te ontwikkel. ALBERT MARITZ, een van sy mede-spelers in Arende (die hensopper) het met hom gaan gesels

IN die gang by Gé Korsten se kantoor is dit stil. Al teken van lewe is die oë van sy seun wat uit 'n plakkaat vir my kyk. En David Butler lê halfnaak in 'n plakkaat met die naam Cock-ups en spog.

Dis die verkeerde vloer. Die volgende vloer lewer die opwinding op. Dis hier waar Antoinette Kellerman, Neels Coetzee, Marthinus Basson, Patrick Mynhardt, Dulcie van der Berg, Gerrit Schoonhoven en talle ander die matte help deurtrap. Hier by Johan Esterhuizen se kantoor.

Soos gewoonlik is dit besig. Maar Johan ontvang my, soos ander kere in ander hoedanighede - vriendelik.

"Siggie." Hy bied van daai blou Franse sigarette aan. Hy't 'n sterk bors. Hy hoes nie. Lyk my hy's nes die sigarette. Kort, fris en sterk. In die dae wat Pieter Fourie hierdie kantoor beset het, het Johan voltyds by Kruik gewerk as 'n akteur. So 1974. Voor dit het hy onder professor Engelen aan die Universiteit van Stellenbosch studeer.

Johan het van kleins af gedink aan Drama as 'n loopbaan. Hy was in 'n Engelse skool in Pietermaritzburg, en het Drama gaan studeer in die Kaap.

In sy tyd as akteur by Kruik het hy in die film Vicky die hoofrol gespeel. Johan het nogal 'n "following" gehad, maar hy is pas daarna na Engeland waar hy skoolgehou het.

Daar het hy die verdraagsaamheid van die Europeërs leer ken. Die verdraagsaamheid wat hy as 'n ideaal voorhou. Hy kon permanent daar aanbly, maar drie jaar later is hy weg. Van die wit lywe daar, na die bruin voorarms en gesigte van die Vrystaat. Vir die volgende jaar en 'n half is hy werksaam by Sukovs as akteur. Toe raak hy betrokke by 'n steakhouse.

Wat ons bring by wat hy vandag doen. Hy beskou sy taak as 'n soort "opsigter". Die beplanning van wat opgevoer gaan word by Kruik. Wie speel, en wie speel wanneer.

"Seker maak akteurs kry nie verlof nie en so aan," sê hy gemaak-kil. Hy was en is self akteur. Hy weet hoe dit is. Hy beaam dat hy uiteindelik die persoon is wat die verantwoordelikheid dra van wat die drama-departement aanvang.

Name wat dadelik by 'n mens opduik is Piekniek by Dingaan, Huise vol Uile en Die Vonkel in haar Oë op Kuruman, toere by skole en biblioteke, en sogenaamde kleurlinggemeenskappe in tye van oproer. Sharleen-Surtie Richard en Suzanne van Wyk. Edike "kleurlinge" in die vaste geselskap.

Van sy hoofrol in die Arende-reeks praat hy opgewonde. "Sinvolle, sinvolle televisie", noem hy dit.

As jy sou roem verwerf uit Arende, sal dit jou verander? "O ja beslis. Ek gaan vreeslik windgat raak." Hy kan eintlik maar. Hy't rede.

Dan lag hy. "Nee, spel is vir my rêrigwaar die plesier wat ek daaruit kry."

Hy praat van sy werk by Kruik saam met talentvolle regisseurs en spelers. "Weg van die burokratiese hoe-ha."

Daar is artistieke hoofde wat uit skynbare jaloesie hul mense buitewerk weier. Of as jy in 'n TV-reeks speel, glo jy is onlojaal en moet weg. Johan weer gee mense soveel as moontlik verlof om buitewerk te doen.

Erewag

Hy vertel my nié hoe die hele geselskap - akteurs, tegnici en administratiewe personeel hom met 'n erewag en trane in die oë begelei het na sy BMW, dié dag toe die sisteem wat hy blootgelê het, hom in die pad gesteek het nie.

Was die debakel oor Piekniek by Dingaan die moeite werd? Om sy loopbaan te waag teen die tradisionele geheime magte van Suid-Afrika, deur openlik met die pers te praat oor geheime sensuur?

"'n Mens kan nie nou al sê nie. As dit 'n les was dat teater daarsonder kon doen, is dit dalk 'n goeie ding, maar dis vir eers al - ek weet net die onmiddelike gebeurtenis was nie tot die teater se krediet nie."

En wat van die toekoms noudat hy sy werk net "verloor" het?

Hy wou glad nie Kaapstad of die teater verlaat nie. En "die verstandhouding is daar gestel dat daar deur oop gesprek en 'n minimum van inmenging voortgegaan word."

Hy verskil as ek hom die Kaapse vader van die nuwe wakkerword noem. "Totally, totally. Dis, dis, dis te veel."

Maar hy vertel dat sy verrassing groot was toe hy, ná sy Engelse skoolopvoeding, begin leer van by voorbeeld Opperman. Van Wyk Louw. "As 'n mens so uit Afrikaans nuwe dinge kan put. Ek dink dis wat ek baie opwindend vind in terme van - 'hate to use the word' - maar sê maar alternatiewe Afrikaanse werk." Hy praat van nuwe paaie wat oopgaan. Nuwe vlakke van die bewussyn.

Maar kyk uit vir hom by die rugby. Hy en sy "groot vriend, Chris Truter", kry jy elke Saterdag op Nuweland. Met biltong en 'n heupfles met brandewyn. Dis dan reënweer. Moet hom nie pla nie. Moet hom nie vra nie. Hy ontspan.

Johan Esterhuizen as die kort-van-draad Buks, in Arende

Revolusies betaal nie

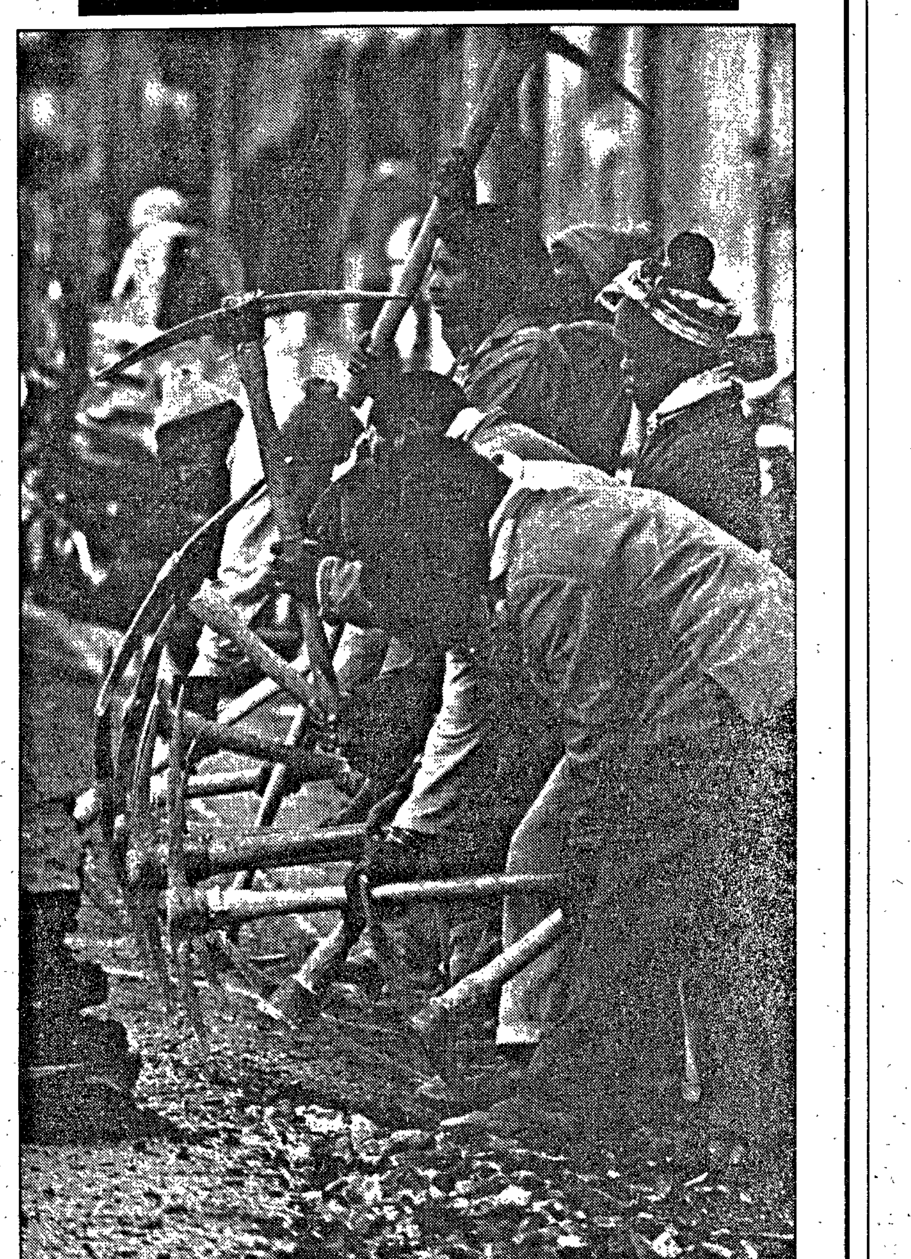

Mike McCann se foto's en skilderye by die Markgalery. Van 14 Mei tot 10 Junie

"DIE probleem met revolusies is, hulle betaal nie", was fotograaf Mike McCann se enigste kommentaar nadat een van sy foto's die simbool geword het van die revolusie waartydens die Portugese regering in 1974 deur die rebelle van Generaal Antonio de Spinoza omvergewerp is. "Ek het nie 'n sent vergoeding gekry nie," het hy gesê.

Hy bly die enigste fotograaf wie se foto (van Spinoza) in dieselfde week deur altwee die tydskrifte Time en Newsweek op die voorblad gebruik is.

Mike is in Augustus verlede jaar oorlede op die ouderdom van 49. Hy is in Bulawayo gebore en het in Suid-Afrika onder meer by The Sunday Times, The Citizen, The Financial Mail, People en die destydse Rand Daily Mail gewerk. Hy het ook die aardbol vol gereis as vryskut-fotograaf vir die wêreld se top tydskrifte en was die hoof-verteenwoordiger van Gamma, die wêreld se grootste fotografiese agentskap, in Suid-Afrika.

Hy het deur Afrika geryloop en die Rhodesiese bos-oorlog breedvoerig gedokumenteer. Hy het ook die oorloë in Mosambiek, Angola en Guinea-Bissau op film vasgelê.

Ten spyte van McCann se uitspraak hierbo, was geld nooit 'n oorweging vir hom nie. Hy was altyd gereed om 'n foto vir 'n kollega te gee wat 'n skoot gemis het en heeltemal tevrede om met net die basiese klaar te kom. Hy het nooit 'n motor of 'n huis besit nie.

En hy was 'n kras meester. Gedurende 'n ekspedisie na die Himalayas met 'n groep amateur-fotograwe het hy al hulle lens-deksels gegryp en by die berg afgegooi met die woorde: "Dít sal julle leer om julle kameras gereed te hou."

In sy latere jare het hy hom meer op skilder toegespits. Van sy skilderye (waarvan die meeste tydens sy verblyf op die Griekse eiland Kefalonia gemaak is) sal ook op die uitstalling ten toon gestel word.

Dit is McCann wat gesê het 'n fotograaf neem hoogstens drie goeie foto's in sy leeftyd.

Voëls van anderse kleure op 'n draad

Ulrich Schwaneke se uitstalling Bird/Man by Gallery 21. Tot 13 Mei

DEBBIE AMOS

DIT was 'n onverwagse, maar baie gelukkige meevaller om die kunstenaar Ulrich Schwanecke by sy uitstalling Bird/Man in Gallery 21 teë te kom en 'n geselsie oor sy werk as kunstenaar en digter te kon aanknoop.

Ulrich vertel self: "Die uitstalling is eintlik 'n direkte uitvloeisel van my nuwe digbundel Lessons in Ornithology wat ek terselfdertyd bekendstel. Die bundel sowel as die skilderye beskik oor onderliggende politieke en satiriese elemente en is veral gebaseer op die huidige situasie in Namibia."

Ulrich se benadering vind uitdrukking in die gebruik van ogiesdraad, geskets of deur middel van collage, in van sy werk. In een skildery veral is die dringende en hulpelose geskarrel van hoenders, agter die ogiesdraad, in skrille kontras met 'n groep voëls wat voor met lang nekke uit die bodem van die doek groei en met harde lyne hulle koppe na bo in verskillende rigtings draai.

'n Wasige, amper spookagtige element verskyn in meeste van sy werk danksy die uitstekende manipulering van die waterverf.

The Flightless is 'n baie verteenwoordigende skildery. Twee voëls groei weer uit die bodem van die skildery. Hulle beur met oop bekke dringend na bo. 'n Ent verder groei nog 'n klompie voëls uit warm, kaal sand en laat lang skaduwees agter.

Hulle reik ook met oop bekke na die wolklose lug en die warm bruin son. Hulle is die voëls wat nie kan vlieg nie, die voëls wat moet agterbly.

Daar is ook 'n onverwagse vrolikheid in sy werk, 'n amper niksseggendheid in sy twee weerhaan skilderye. Hier het hy ook vrylik gebruik gemaak van collage.

Dis sy satiriese gedig wat saam met een van sy weerhaan skilderye in die bundel voorkom wat die voël beslis ander kleure gee.

Die wonderlike ironiese verhaal van Die Draadsitter (die voël sit op ogiesdraad) wat besluit om die wêreld vanaf die draad te beskou, verwyder van alles en almal, ontvou in die laaste paar bladsye van die bundel. Die voël word verkool in 'n vuur omdat hy onaktief is en nie van die draad af kon wegkom nie. 'n Les vir party van ons.

Mamet dobbel weer met die 'mob'

Things Change

Regie deur David Mamet. Met Joe Mantegna en Don Ameche.

Begin vandeesweek by Ster Kinekor-teaters

ANDREW WORSDALE

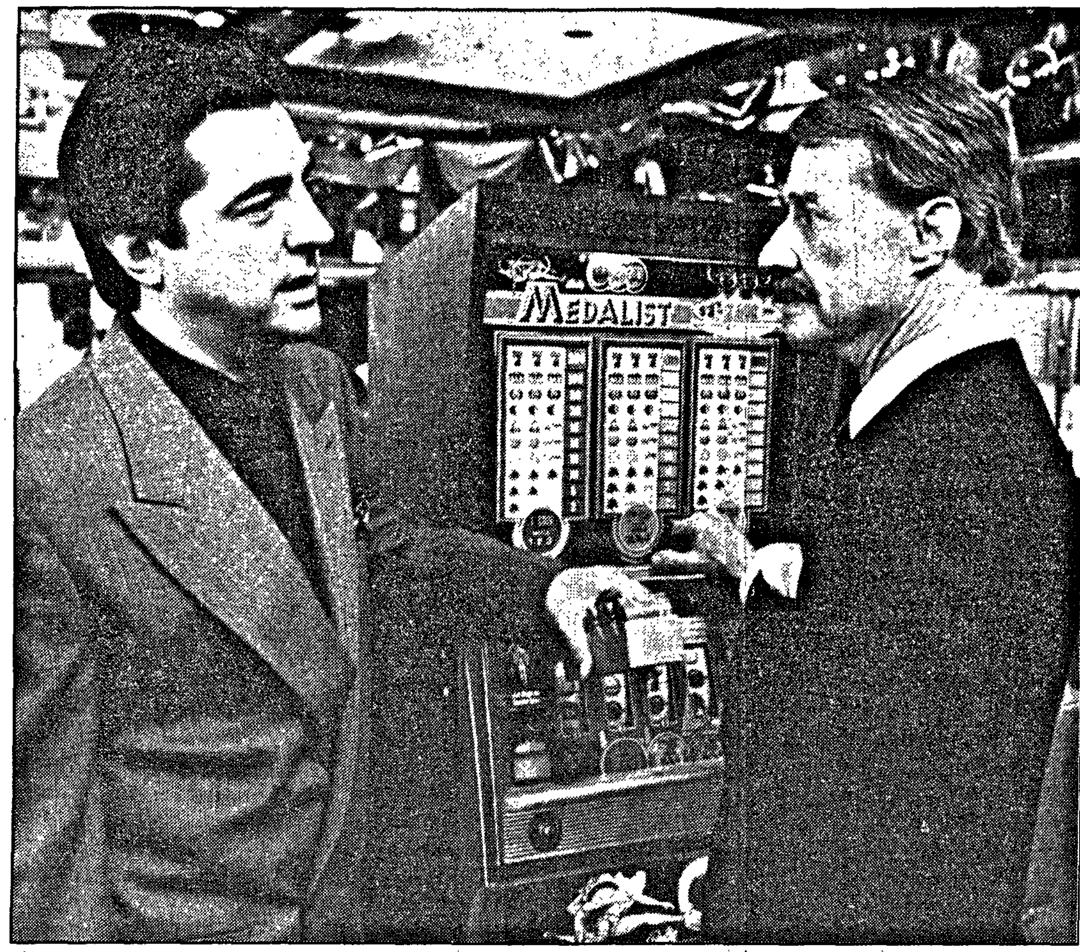

Joe Mantegna en Don Ameche in Things Change

VERLEDE jaar het David Mamet ons getrakteer op House of Games, 'n donker prent met 'n wrede intelligensie. Vanjaar kom hy met "Things Change", weer een van die bestes.

Soos die vorige prent, handel Things Change oor die onderwêreld, die Mafia, dobbel en moord. Maar dis nie so swaarmoedig nie. Dis eerder betowerend en snaaks sodat jy die dae kan onthou toe hulle prente gemaak het soos 'n mens hulle onthou.

Joe Mantegna is 'n rampokker in Chicago wat by sy base in die moeilikheid beland het. In sy eerste verskyning was hy die pasta-borde - natuurlik as 'n teken van sy verlaagde status.

Uiteindelik kry hy die kans om homself reg te ruk. Hy moet 'n ou skoenpoetser oppas wat - in ruil vir 'n visserskuit - die skuld vir 'n mafia-moord op homself neem.

Die twee is veronderstel om 'n naweek lank in 'n hotel weg te kruip, maar Mantegna besluit om die ou man vir 'n laaste keer die lewe te laat geniet. Hulle gaan dobbel in 'n casino. Daar word die ou man aangesien vir 'n plaaslike mafia-baas. En dis waar die storie eintlik begin.

Don Ameche as die verbysterde, eenvoudige en ondeunde skoenpoetser is die mooiste ding in die hele prent. Met sy groot oë, sy 1900's snor en sy valse bekentenis wat hy heeldag en aldag herhaal, is hy die oulikste ou omie wat jy dié jaar sal sien.

Mantegna is nie minder briljant nie in die droë rol van die rampokker wat besef dinge verander, en moet soek na 'n manier om te bly inpas.

Al die vertolkings is so goed omdat die teks so goed is. Mamet het 'n ongelooflike talent om 'n storie oor karakter te vertel sonder die aanstellery, oordrewe aksie en verwikkelde plotte van die meeste Amerikaanse prente van sy soort.

Instede daarvan konsentreer hy op dialoog. Hy gebruik dit s:raps, soos 'n Amerikaanse Harold Pinter. Daardeur gee hy baie trefkrag, betekenis en patos aan die idiomatiese dialoog. Die regie, redigeerwerk en wonderlike kamerawerk deur Juan Ruiz Anchia vertel die storie op 'n baie innemende manier en gee die karakters genoeg ruimte.

'n Amerikaanse kritikus het op 'n keer gesê: "Jy stap ná 'n stuk van Mamet by die teater uit en besef daar was 'n ontploffing in jou brein."

Nadat 'n mens Things Change gesien het, voel jy regtig lekker. Jy voel slim en vreeslik skelm. Want dis dis 'n plesier om 'n prent te sien oor regte mense, sonder melodrama, al is hulle rampokkers.

Tieners in die hel

The Night of the Pencils

Regie deur Héctor Olivera

Tans by Ster Kinekor-teaters

VICTOR MUNNIK

JY sal miskien nie kan slaap nadat jy The Night of the Pencils gesien het nie.

Want die prent - gegrond op ware gebeure - is 'n politieke lydingsverhaal en die beelde is ontstellend. Gillende tieners word uit hul warm beddens gesleep deur gemaskerde soldate, en gemartel en verkrag in die selle van die Argentynse militêre regering.

Sewe idealistiese hoërskoolleerlinge word in 'n maalstroom ingesleep toe 'n militêre junta (in 1976) oorneem in 'n staatsgreep en besluit om kommuniste, jode, vakbonde en ander "ondermynende skuim" van die aarde te vee.

Pofgesig kolonels en generaals vertel aan die polisie-ontvoerde kinders se ouers dat hulle nie weet waar die kinders is nie, en buitendien, die kinders is dalk ondergronds. "U weet mevrou, hulle koppe word so volgeprop met kommunistiese gedagtes dat hulle, selfs so jonk al, gevaarlik word..."

Ten spyte van die aaklige waarheid waarop die prent gegrond is - meer as 200 adolessente alleen het onder die regering van die fascistiese militêre junta verdwyn - is daar tog 'n hoopvolheid en 'n menslikheid wat deurstraal. Kersnag sing die kinders in die tronk: "Hou aan asemhaal, agter die mure wat gister verskyn het..."

Die prent is gegrond op die hofgetuienis van ene Pablo Diaz. Hy was 'n hoërskoolkind wat saam met ses ander aangehou is ná 'n betoging om die stelsel van goedkoop buspasse vir skoliere te behou. Diaz, die enigste wat die aanhouding oorleef het, was heeltyd op die filmstel.

Night of the Pencils is chronologies geskiet, en die onervare akteurs ontwikkel deur die verfilming van vrolike skoliere tot wanhopige mense in 'n politieke hel wat deur hul regeerders geskep is.

In Argentinië, waar "dokumentêre" films soos The Official Story veral sedert die val van die militêre regering (in 1983) vryelik gemaak word - nogal op die plekke waar die oorspronklike gebeure afgespeel het - reageer gehore baie emosioneel. Die kykers huil, kreun en vloek - veral wanneer staatsgeweld gewys word.

Die prent se emosionaliteit is so meesleurend dat iemand wat nie in die bestaan van fasciste glo nie, beswaar daarteen sou kon hê. Die filmmaker weerstaan ook nie altyd die versoeking om van hulle helde te maak nie (maar is hulle nie helde nie?) en hul martelaars word as dom en wreed uitgebeeld.

Gaan kyk; dis 'n briljante rolprent, en dis beter om wakker te lê as om nagmerries te hê oor die onbekende om ons.

Duitsers onthou oorlog

DIE Duitsers sal seker nooit die Tweede-Wêreldoorlog kan vergeet nie. Om die veertigjarige bestaan van Wes-Duitsland as feder .le republiek te herdenk, word sewentien "betr kke" rolprente in Johannesburg vertoon.

Di : prente handel oor die einde van die oorlog, die jare net daarna asook die ervarings van hedendaagse gasarbeiders met rassisme.

Wim Wenders se Falsche Bewegung en Fassbinder se Angst essen Seele auf saam met klassieke prente soos Bernhard Wicki se Die Brücke sal te sien wees.

Percy Adlon se Fünf Letzte Tage gaan oor Sophie Scholl, wat weens hoogverraad moes sterf omdat sy ondermynende pamflette teen Hitler versprei het.

Die filmfees duur van 22-27 Mei, by die Markteater. (Volle program volgende week.)

Internasionale Diensweieraarsdag

KONSERT

JENNIFER FERGUSSON

BRIGHT BLUE

MANGO GROOVE

SHARPTOWN-SWINGSTERS

MZWAKHE

VRYDAG 12 MEI 8nm

WITS STUDENTS' UNION ARCADE

R5

Aangebied deur JODAC en NUSAS

BREEK WEG UIT DIE GRYS STAD ... KOM SAAM OP 'N GROOT AVONTUUR

Kom roei op die bruisende Vaalrivier met SONWA VENTURES PRO RAFTING TOURS

Vul die vorm in om ons pragtige volkleur brosjure te ontvang:

Naam: ....

Adres: ....

....

Telefoon: .... Poskode: ....

Of skakel (011) 726-7251/2

‘Oppas vir die I See You’

A Taste of Freedom deur Helen Bradford

Uitgegee deur Ravan Press, Johannesburg 1988 (R45)

ELSABÉ BRINK

IN die twintiger- en dertigerjare was die Industrial and Commercial Union of die ICU 'n boeman waarmee die wit kinders op die platteland skrikgemaak is. "Pasop, die ICU sal jou kry" is kinders wat ná donker op die platteland wou rondloop, gewaarsku.

Hierdie skrikmaakmiddel is uit 'n aantal faktore gebore. Die vernaamste was dat latente swart weerstand teen wit oorheersing op die Suid-Afrikaanse platteland toe tot by die oppervlak begin opkook het.

Plofbaar

Wit base was terdeë daarvan bewus dat daar 'n plofbare toestand onder die swart werkers ontstaan het. Die verskyning van die ICU het die toestande verder vertroebel, want dit hèt verborge griewe omskep in openbare strewes en aspirasies, nie alleenlik in sekere streke van die land nie, maar ook op nasionale vlak.

Bloot die ICU se naam het ook 'n impak gehad. Jason Jingoes, een van die ICU organiseerders, het dit so verduidelik:

"Although its initials stood for a fancy title, to us Bantu it means basically: when you ill-treat the African people, I SEE YOU; if you kick them off the pavements and say they must go together with the cars and the ox-carts, I See You; I See You when you do not protect the Bantu; when an African woman with a child on her back is knocked down by the cars in the street, I See You; I See You when you kick my brother, I See You." (bl 137)

Bradford bou Jingoes se bondige samevatting op baie bekwame wyse in haar boek oor ICU aktiwiteite op die platteland uit.

Sy begin met 'n uiteensetting van die verhouding tussen die baas en sy kneg op die platteland gedurende die twintigerjare. Die ekonomiese druk op wit boere, hetsy ryker kapitaliserende boere of arm boere wat beswaarlik 'n bestaan op die land kon voer, word geskets. In teenstelling hiermee staan die gruwelike uitbuiting van swart huurpagters en loonwerkers wat nie deur hul base as mense beskou of aanvaar is nie, maar as "skepsels", "kaffers" of "boys", vasgevang in 'n ewige barbaredom, uitgekryt is.

Bradford skets die agtergrond en opkoms van ICU-organiseerders wat, as mense (die AmaRespectables) met 'n mate van opvoeding, opleiding en westerse standaarde geen plek vir hulself in die samelewing kon vind nie. Die ICU bied dus vir hulle die nodige inkomste om hul nuwe lewenspeil te handhaaf en 'n sfeer waarin hulle hulself kan uitleef.

Ná 'n analise van organisasie en ideologie wat die ICU gerugsteun het, word die res van die boek aan drie gevallestudies gewy. Die Oos-Transvaal, Natalse Middelande en Transkei word as voorbeelde van die organisasievermoë van die ICU op die platteland voorgehou - saam met die weerstand daarteen en die onderdrukking daarvan. Die rykdom aan fyn besonderhede en noukeurige ontleding bied baie interessante leesstof.

Hoewel Bradford se werk 'n groot leemte in navorsing oor swart politieke organisasie vul, is die boek nie sonder gebreke nie. Dis nie besonder goed geïntegreer nie en die hoofstukke neig om losstaande eenhede te bly.

Talle vrae

Hierdie tekortkoming kan moontlik toegeskryf word aan die feit dat die werk op navorsing vir 'n doktorsgraad gebaseer is.

Ná die lees van hierdie boek bly daar steeds talle vrae, kennelik buite die raamwerk van die boek, hang. Dit sluit byvoorbeeld vrae in oor wat die ICU in die stede bereik het, kontak en wedersydse invloed tussen stad en platteland. Bradford se sorgvuldige analise kon met groot vrug uitgebrei word om die hele geskiedenis van die ICU in te sluit.

Daarbenewens maak Bradford haar soms skuldig aan romantisering van die onderwerp. Laasgenoemde is verstaanbaar, omdat dit duidelik uit haar werk blyk dat sy haar ten volle in haar onderwerp ingeleef het. Tog kan die korrupsie en by tye kriminele aktiwiteite van die ICU-leierskap nie altyd goedgepraat word nie.

Bradford maak gebruik van meer as sestig onderhoude met swart plattelanders, wat vanuit die huidige tyd terugkyk op die era van die ICU. Hul herinneringe vorm derhalwe 'n integrale deel van die studie.

In kontras word net die kommentaar van wittes soos dit in dokumentêre bronne opgeteken is, gebruik. Dit is jammer dat sy nie met wit boere onderhoude oor die ICU destyds gevoer het nie, want hul menings oor en ervaring van die ICU sou die geheelbeeld baie kon verryk.

Mobiliseer

Hoewel die ICU nie onderliggende sosiale en ekonomiese aspirasies in 'n politieke werklikheid kon omskep nie, het dit tog daarin geslaag om swart mense op die platteland te mobiliseer teen wit onderdrukking en uitbuiting. Bradford het met deeglike navorsing die 'I See You' boeman van ouds ontmasker. Moontlik sal die hedendaagse ANC boeman ook op soortgelyke wyse in die toekoms ontmasker kan word.

boeke blad

Onder redaksie van VICTOR MUNNIK

PROF JOHAN DEGENAAR lewer vanjaar se sleutellesing by die winterskool wat tydens die Grahamstadse fees plaasvind. Dié akademikus en filosoof van Stellenbosch, wat al as die Tom Wolfe van eietydse Afrikanerteologie en ernstige Afrikanerkultuur beskryf is, se lesing heet Writing as Revolutionary Activity. Die fees vind tussen 6 en 14 Julie in Grahamstad plaas.

Die RGN bied 'n simposium aan oor Eugene Marais en Gustav Preller, op 25 en 26 Mei in Pretoria, in die RGN-gebou, Pretoriusstraat 134. VICTOR MUNNIK skets die agtergrond

'n Kans om mites te bekyk

DIE ontrafeling van mites wat die Afrikaner aan apartheid bind, is een van die dringendste intellektuele take van ons tyd. En vandeesmaand se RGN-simposium oor Preller (1875-1943) en Marais (1871-1936) bied so 'n geleentheid.

Marais en Preller was vriende en kollegas. Marais het die jonger Preller in die joernalistiek ingelei toe Preller, ná die Tweede Anglo-Boereoorlog, die land wou verlaat. En Preller het, op talle maniere, die uitgebrande Marais tot aan die einde probeer help.

Hulle was egter geeste wat in heeltemal uiteenlopende rigtings gegroei het. Marais het al dieper gedelf in die enkele bewussyn, en Preller het 'n kollektiewe Afrikaner-bewussyn help skep.

Preller het, as koerantredakteur, optekenaar van die geskiedenis en ook as filmmaker, die mite van die Groot Trek uitgebou, wat uitgeloop het op die 1938 Simboliese Trek en uiteindelik die apartheidsoorwinning van 1948... terwyl Marais self 'n mite geword het.

In 'n reeds bekende artikel skryf Isabel Hofmeyr van Wits dat Preller die geskiedenis van die onderwerping van Suid-Afrika aan Afrikaner-beheer omgedraai het: "the slavers have become the apparently enslaved, the transgressors the transgressed against, the destroyers of hospitality the hospitable, and the perpetrators of violence, the perpetrated against".

Sterk woorde, wat moontlik 'n eggo kan vind in twee bydraes op die simposium: dr Albert Grundlingh en Hilary Sapire van Unisa se From feverish festival to repetitive ritual? Permutation of Great Trek Mythology and industrializing South Africa, en Dr Tom Gouws van UP se Preller en Breyten Breytenbach in skryggevangenis - die (taal)stryd.

Preller as letterkundige word ook nie nagelaat nie. Dié aspek word bespreek deur professore Elize Botha van Unisa, en PH Roodt en Heinrich Ohlhoff van UP.

Ook Preller se rol in (kultuurhistoriese) bewaring en in die pers kom ter sprake.

Die beeld van Marais is grootliks gevestig deur Leon Rousseau se bekroonde biografie, die Groot Verlange. Terloops, waar die jong Marais se joernalistieke stryd teen Paul Kruger deur Rousseau beskryf word, word reeds vele krake in die beeld van Kruger blootgelê. (Rousseau lewer 'n bydrae oor Marais in die Sotheby-versameling.)

Dr Charles Malan van die RGN praat oor "Marais se eensame opstand teen ideologie", René Marais (UP) oor sy publikasiegeskiedenis as digter, prof Elsa Nolte (UP) oor Marais as storieverteller, en dr John Kannemeyer (RGN) oor sy rol as literêre kritikus.

Prof Erik Holm (UP) bespreek sy natuurwetenskaplike bydrae, prof OE Rasa (UP) sy werk in die gedragswetenskappe en Hannes Venter, van die departement van justisie, Marais en die reg.

Prof DH Steenberg (PU vir CHO) se onderwerp is dekadensie by Marais, en dr Alexis Retief (RGN) vra oor Marais se halografie van die dood?

Die simposium word op Woensdag voorafgegaan deur 'n vertoning van The Guest, wat Marais se worsteling met die morfienduiwel wys.

Die registrasiegeld is R75, en die dinee kos R30. Navrae by die organiseerder, Johann L Marais by (012) 202-2660 of Martjie Bosman (012) 202-2672.

Gustav Preller, wat 'n mite om die Groot Trek gebou het

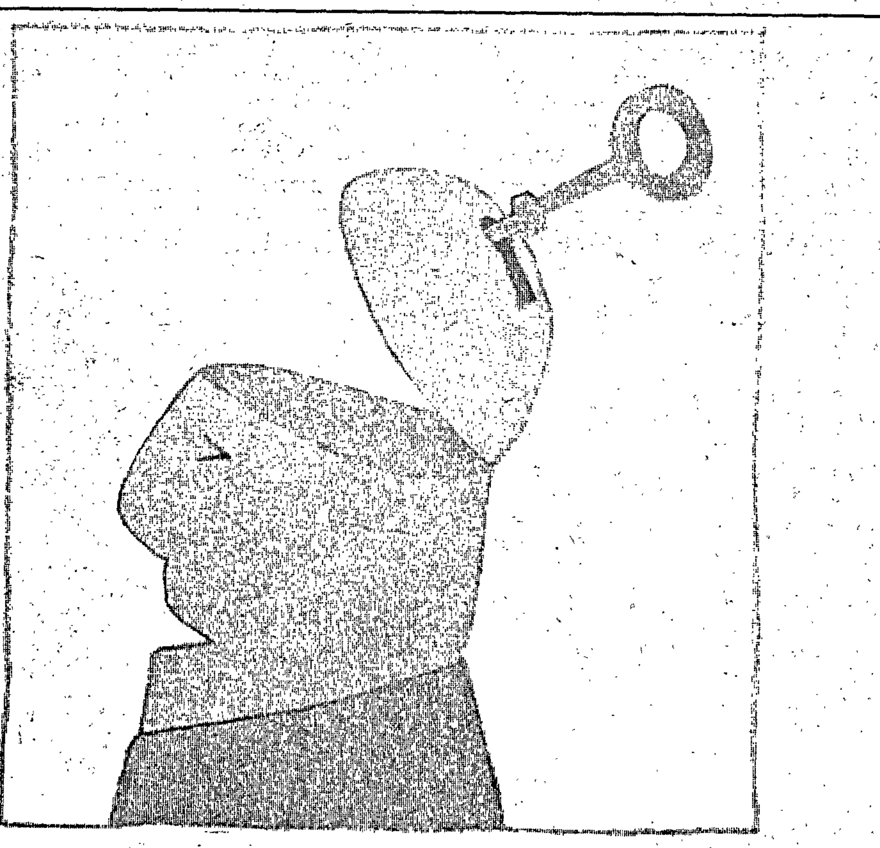

Bevry jou denke die week.

By Sunnypark Exclusive Books se Boekefees. 16 Mei — 21 Mei.
As 'n boek net so goed is soos sy leser, is hierdie advertensie 'n hulpkreet.
Want ons het soveel voortreflike boeke hier versamel — boeke wat nodig het om deur lesers soos jy waardeer te word. Ons nooi jou dus hartlik uit na Exclusive Books se Boekefees, waar jy die allerjongste titels sal vind.
Fonteinhof, Sunnypark Sentrum, Esselenstraat, Pretoria. Tel 44-1118/9
Di – Do: 10vm—6nm, Vr: 10vm—8nm, Sa: 9vm—10nm, So: 10vm—5nm.

EXCLUSIVE BOOKS

Sunnypark Exclusive Books se Boekefees. Na 21 Mei is dit blote fiksie.

HUNT LASCARIS 904510

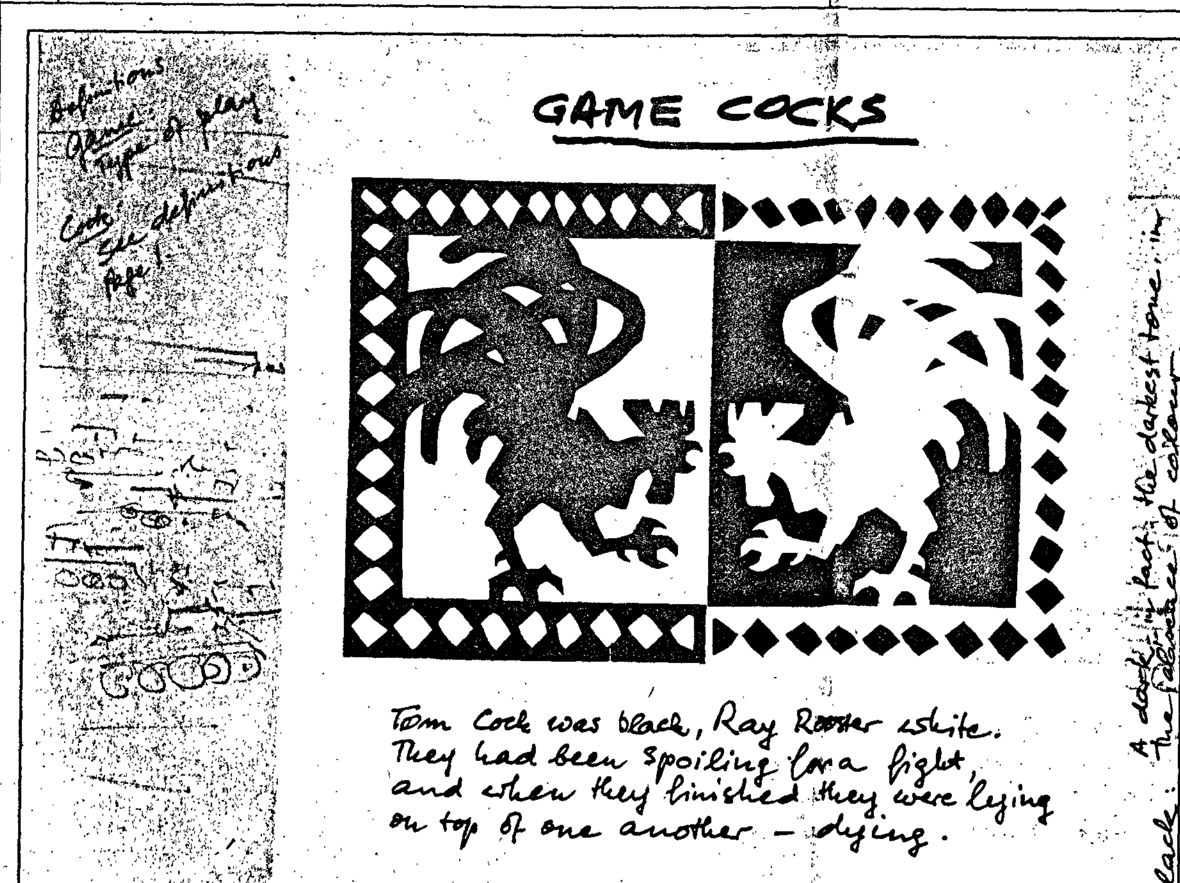

GAME COCKS, 'n skets uit Lessons in Ornithology, "gepleeg" (dit is geskryf, geïllustreer en uitgegee) deur Ulrich Schwaneke, 1989. Beskikbaar by Gallery 21 teen R15 plus belasting. Sy uitstalling, Bird/Man word bespreek op bl 4 van VryDag.

'n Skrywer by elke tafel

DIE plan is om 'n skrywer by elke tafel vir ontbyt te hê, sê Pat Bennink, organiseerder van die literêre ontbyt wat Donderdag 18 Mei halfnege in die Sunnyside Holiday Inn in Pretoria aangebied word.

Dit sal deel wees van die eerste boekefees ooit in Pretoria, van 16 tot 21 Mei in die Sunnypark Sentrum.

'n Indrukwekkende lys skrywers is vir die geleentheid georganiseer. Onder die mense saam met wie die lesers ontbyt sal kan eet tel (sover) John Coetzee, Chris Barnard, Eleanor Baker, Piet Haasbroek, Fanie Olivier, Wilna Stockenström, Marlene van Niekerk, Elize Botha, Clem Sunter, Anette Human, Joan Hambidge, Emsie Schoeman, Bobby Godsell en talle ander. Die sowat dertig skrywers word deur hul uitgewers genooi.

Daniël Hugo sal daar wees vir 'n spesiale doel: dit is die bekendstelling van sy Verse van Ongeloof, uitgegee deur HAUM-Literêr.

Byna al die plaaslike uitgewers, sowel as die oorsese uitgewers wat deur Exclusive Books versprei word, sal verteenwoordig word.

Toegang tot die boekefees is gratis, maar die ontbyt kos R25. Bespreek by (012) 44 1118.

High tech skepsels wat vergeefs soek

Tama Janowitz van Manhattan is vandeesmaand aan die beurt in MARTIN STEGMAN se reeks oor wêreldskrywers

'n VRIENDIN vertel: in die Pauley Ballroom op die Berkeley-kampus van die Universiteit van Kalifornië, kom sit 'n groterige versameling trendies om te luister na die jongste in die Berkeley Pop Lectures Series.

Agter die kateder verskyn Tama Janowitz. Sy is 'n lang, maer Jodin met 'n woeste bos hare en skerp oë, haar lyf ingewriemel in 'n stywe swart mini, swart kouse en hoë hakke. Die bewonderaars verwag 'n toespraak, maar sy weier en lees net van haar kortverhale. Iemand sit vir haar 'n mengsel van vrugtesap en melk neer. Sy sluk daaraan en begin hoes. Dit kan ek nie drink nie, beduie sy. 'n Organiseerder verdwyn kafee toe en kom terug met gegeurde mineralewater. Dis beter, sê sy en lees verder.

Tama Janowitz het 'n bundel kortverhale en twee romans op haar kerfstok. Sy was goed bevriend met Andy Warhol. Sy woon in Manhattan saam met twee Yorkshire-terriers genaamd Lulu en Beep-beep.

Haar eerste pogings het verskyn in Between C and D, 'n literêre tydskrif wat eksklusief in Manhattan versprei word. Elkeen van die medewerkers vat die meesterskyf huis toe en maak 'n paar drukstukke op sy woordverwerker. Die lang string bladsy word net so opgevou en aan die uitgelese intekenaars gepos in ziplock-plastieksakke.

Alles omtrent haar werk is modern, Amerikaanse high tech. Die boeke word gedruk in die jongste lettertipes. Op elke omslag is 'n foto van die skryfster, pynlik netjies gegrimeer, swaar van die juwele. Met eer daarby aan wie eer toekom: grimering deur so en so, uitrusting deur die of daardie boetiek of ontwerper.

Haar debuutwerk is die roman American Dad, wat in 1981 verskyn het. Dit gaan oor die wel en wee van twee seuns uit 'n soort Woody Allen-huwelik. Die ma, 'n aspirant-digter, woon saam met die kinders in een huis en die pa oorkant die dam op dieselfde kleinhoewe in 'n selfgeboude shack vol rare beelde wat nie verkoop nie.

Die oudste seun, die verteller, is die sensitiewe, intelligente een. Hy kies kant vir die ma en moedig haar aan in haar sukkelende pogings om 'n selfstandige, sinvolle bestaan te voer weg van die pa. Die jonger broer is die meer praktiese een wat die wêreld invaar en begin geld maak.

Janowitz maak van haar verteller 'n gespanne, self-kritiese kêrel wat met volsale verbystering kyk hoe sy lewe afloop. So beskryf hy homself: "I turned out to be a drab, beaverish person with large nostrils, full of desires but lacking ambition."

Ná die bisarre dood van sy ma waaroor sy pa in die tronk beland gaan hy verder studeer, vasbeslote om 'n gelukkige mens te word. Fat chance, met só 'n selfbeeld. Earl Przepasniak op kampus is 'n talentlose nerd met 'n kommunikasie-probleem. Hy kan nie met sy pa praat nie, ook nie met sy aardse broer of die wanaangepaste meisies met wie hy deurmekaar raak nie. Ná 'n rampspoedige besoek aan Europa kom hy huis toe na sy pa. Wat hy eintlik gsoek het, was 'n ideaalbeeld. Maar sy American Dad is nou 'n tronkvoël met 'n gebroke gees.

Al Janowitz se hoofkarakters is soos Earl: fynbesnaarde skepsels wat vergeefs soek na 'n bietjie sinvolle kommunikasie.

In die kortverhale van Slaves of New York, die boek waarmee Janowitz haar naam gemaak het, verloop sake in dieselfde trant. Haar taal weerspieël die wêreld waaroor sy skryf: dis 'n lewe wat gedikteer word deur bill boards, slogans, brand names, artistic trends. Hoe meer daarvan, hoe minder kry mense dit reg om hul sê te sê, om na te dink en asem te skep. Hul lewens bestaan uit ritse absurde insidente en rampe: "After I got my hair cut at High Style 2000 on Lexington Avenue, I was hit by a car. It wasn't even a very nice vehicle, just a blue-and-white Chrysler."

In haar jongste boek, A Cannibal in Manhattan, word 'n belese mensvreter van 'n eiland in die Stille Oseaan gehaal en in New York neergesit vir verbruik in kunskringe. "When the girl found me I was perched in my favorite kapok tree sobbing softly, and moaning a tuneless funeral croon." Mgungu Jabba Mgungu word behandel soos 'n lewendige totem, en uiteindelik skuldig bevind aan 'n moord.

Tama Janowitz se drie boeke is onlangs almal plaaslik uitgereik. Dit is baie gestileerde, eg Amerikaanse werk. Maar dit het meer as kuriositeitswaarde. Agter die designer look van die boek-ontwerpe en die tagtiger-jargon is heelwat meer as die word processed, spelling checked, Thesaurussed, sub-edited resepskrywery van die Brett Easton-Ellis-brigade. Daarvoor sorg haar insig en sensitiwiteit.

Naskrif: Andy Worhal was ten tyde van sy dood saam met Janowitz besig om van Slaves of New York 'n draaiboek te maak. Die projek is verder gevoer en daar is 'n rolprent op pad met onder andere Bernadette Peters in die rolbesetting.

Pens en pootjies in die pot

MOENIE afval vertrou wat jy kan ruik nie.

My oorle ma het eenkeer die storie vertel van mense wat sy besoek het: toe sy by die voordeur instap ruik sy die afval in die kombuis.

Afval wat ruik is nie deeglik skoongemaak nie. En daar is geen verskoning voor nie.

Afval is die gode se eie kos, maar dan moet ons ook onthou: "cleanliness is next to godliness".

Jare gelede het ek in Port Elizabeth 'n slagter gehad wat nog 'n volledige skaapafval - pens, pootjies, brein, die hele lot - vir jou vir 'n paar rand verkoop het. Vandag is sulke slagters skaars: hulle wil nie meer bodder om afval skoon te maak nie.

En in supermarkte is jy gelukkig om 'n paar skaappootjies of 'n beespoot in die hande te kry. Dis ook baie moeilik om beespens in die hande te kry. Ek raai jou aan: gaan soek vir jou 'n klein familieslagter en as jy hom ekstra moet betaal vir die skoonmaak, doen dit met 'n glimlag.

My slagter in Port Elizabeth se afvalle was so skoon as jy kan kry, maar nie silwerskoon nie.

Neem 'n harde borseltjie en borsel die afval minute lank onder lopende water totdat alles spierwit is. Neem 'n skerp mes en sny die hare tussen die skaapkloutjies netjies uit. Brand hare wat nie netjies afgekrap is nie oor 'n gasvlam af; nie met 'n kers nie.

Plaas die afval nou in 'n pot met koue water, verhit tot kookpunt en kook vyf minute lank. Verwyder, gooi die water af, en spoel die afval onder koue water af. Nou is die afval skoon.

Dis belangrik dat jy altyd bees- of skaappote by die afval sit. Pote is ryk aan gelatien. In die somer kan jy afval kook, al die bene verwyder en dit in 'n vorm of bak gooi en afkoel.

Haal uit die yskas, druk die bak 'n paar sekondes lank in warm water en keer die afval op 'n mooi bord uit. Sny in netjiese skywe en garneer met pietersielie. Goeie, koue afval is heerlik.

Daar is 'n groot klomp goeie afvalresepte. Die resep wat volg is baie eenvoudig, en maklik om te berei. Jy vergeet dit eenvoudig 'n paar uur in die oond.

Dit word gemaak met sider (appelwyn, of is dit appelbier?) en kalvados (appelbrandewyn). Gebruik altyd 'n droë sider in kos. Daar is nuwe Suid-Afrikaanse siders op die mark, maar ek het hulle nog nie geproe nie.

Goeie kalvados is heerlik. In Frankryk word 'n sopie tussen maalgange in die keel afgegooi om die verhemelte skoon te maak.

Ek wil nie graag aan kalvados se prys dink nie: ek het dit lanklaas vir afval gekoop. My probleem is dat wanneer ek my afval gekook het, ek die kalvados begin drink.

As jy goeie selfbeheer het, kan jy twaalf keer afval met 'n bottel kalvados kook. Moenie moed opgee as jy nie soveel aan 'n afval wil bestee nie. Witwyn en brandewyn kan ook gebruik word, maar ek verkies afval met 'n ligte appelsmakie.

Ewenwel, die resep (vir 'n groepie mense):

2-3 kg vars afval (skaap of bees) met pote by, in klein stukkies gesny
3 eetlepels olie
1 kg uie, in skywe gesny
750 g wortels, grof gesny
bouquet garni, wat bestaan uit 'n paar takkies vars tiemie, 'n goeie klompie pietersielie en 'n lourierblaar (bind dit met 'n garing vas sodat jy dit maklik kan verwyder)
sout en peper
250 ml goeie droë sider of witwyn
60 ml goeie kalvados of brandewyn

Kook 5 minute lank, dreineer, en spoel in koue water af. Stel jou oond op 175 grade Celsius (350 grade Fahrenheit) of selfs laer.

Verhit die olie in 'n groot ysterpot wat met emalje oorgeblaas is, voeg die uie en wortels by en maak stadig gaar totdat die uie sag maar nie bruin is nie.

Voeg die afval, bouquet garni en sout by en bedek met water. Verhit tot kookpunt op die stoof, sit die deksel op en plaas in die oond vir vier uur of totdat die afval baie sag is. Roer nou en dan.

Haal die afval uit die oond, skep al die vet af en voeg die sider en kalvados (of wyn en brandewyn) en 'n knippie varsgemaalde peper by. Verhit tot kookpunt en prut 'n kwartier lank. Die sous moet teen hierdie tyd blink.

Pas die smaak aan en verwyder die bouquet garni. Bedien die afval in sopbakkies saam met 'n goeie skep vloeistof, en eet saam met slaai en brood.

Hoe is dit moontlik dat daar mense is wat hul neuse optrek vir hierdie heerlikheid?

Nog 'n resep, en teen dié tyd behoort u te weet wie s'n dit is:

"(Afrikaanse manier met kop en pootjies) - Maak die kop goed skoon en kap dit oop; kap die pote aan stukke en sny die afval aan klein stukkies. Kook in gesoute water met 'n ui en 'n bossie tuin kruie daarin totdat die vlees sag genoeg is om van die bene af te kom.

Neem die groot bene van die kop uit, sit die afval, pote en vlees in 'n kastrol met boeljon, peper en sout, broodkrummels, gerasperde neut, en 'n suurlemoenblaar, en 'n paar groot klonte botter. Laat dit stadig kook tot die sous mooi dik is. Roer in 'n teelepeltjie fyngekapte pietersielie en dien op."

Lekker eet.

KOOS COETZEE

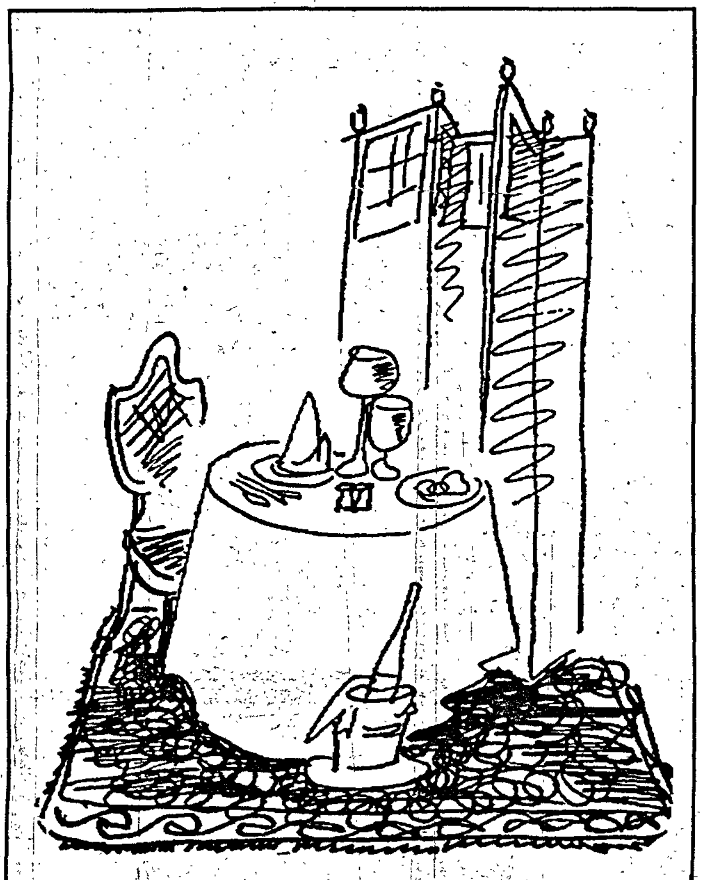

Ons wynkenner BJ LANKWARDEN is besig om sy wynkelder - en natuurlik sy huis - na die Goudstad te verskuif. Dis 'n groot werk, en hy sal eers volgende week weer sy gereëlde wynrubriek kan lewer.

HARRIDANS RESTAURANT
JANET TELIAN
JACQUI CRAIG

By die Mark-teater
Breëstraat, Newtown
Tel: 838-6960

Ons verkoop die allerbeste inheemse handwerk en kuns

ZONA

Ons rare artikels is 'n fees vir die oog én die sak

Grantlaan 64,
Norwood.
Tel: (011) 728-4154

Wat het ek vergeet?

MY oorle vriend Gerrie van Skinkwyk was 'n parapleeg, 'n kersmaker en 'n baie kreatiewe kok.

Alles in sy huis was laer as die gewone sodat hy dit kon bykom. Op een van die lae tafels het 'n paar primusstowe gestaan, waarop hy sy kerswas gesmelt het en sy hoogs ingewikkelde bredies gekook het.

Hierdie bredies het amper 'n hele nag gestaan en prut omdat Gerrie geglo het mens kan nie voor drie-uur in die oggend eet nie. Elke keer wanneer hy sy bierbeker vol wyn maak, gooi hy een of ander iets by die bredie.

Soos die aand dowwer en dowwer geraak het, het die bredie al hoe geheimsinniger en onheilspellender geword. Wat broei daar, het mens gewonder.

"Gerrie, ek is honger. Kan ons nie nou maar eet nie?"

"Nee ou Bok, 'n bredie het tyd nodig. Hy moet prut."

En dan maar nog 'n paar glasies wyn.

Bitter laatnag is die bredie reg. Dit word opgedis, en ons begin eet. Dis onbeskryflik sleg. Die basis is sojabone, met enigiets denkbaar daar by: die vorige dag se oorskiethoender, ongeskilde aartappels, ou wortels en die hemel weet wat nog.

"Dis oneetbare drek hierdie, Gerrie."

Gerrie kyk na jou gemaak ernstig. "Ou Bok, wat het ek vergeet? Is dit die Vim of is dit die Jik?"

KOOS COETZEE

THE COMPANY
Vegetariese
en seekos-restaurant
Oop elke dag behalwe Maandae
11vm - 3.30nm en 6.30nm - 12.30
Rockeystraat 9a
Bellevue
648-0801

THE COMPANY IS SO LEKKER

ONTHOU
Koala Blu Restaurant
is elke middag en aand oop
Tel: 726-1515
Ons bedien besondere kos uit Suidoos-Asië

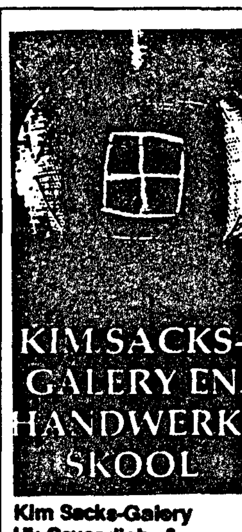

Kim Sacks-Galery
Hk Cavendish- & Francesstraat
Bellevue, Johannesburg
Telefoon 648 6107/9204

Vrye Weekblad se telefoonnommer verander binnekort na (011) 836-2151

Waar was Tarzan?

Ipi Tombi - The Now Generation

Victory Teater, Orange Grove, Louis Bothalaan

CHRIS DU PLESSIS

DIE eerste Ipi Tombi was die toppunt van Suid-Afrikaanse curio-extravaganza's. Die tweede bou voort op die tradisie. Met die verskil dat 'n sogenaamde vars sosiale bewussyn pynlik gekommersialiseer word.

Dit is tragies om te sien hoe soveel energie en toewyding deur die dansers op die verhoog uitgesweet word en hoe dit dan vermors word deur die oppervlakkige tema-materiaal en tekort aan rigting.

Ipi I was op die planke vóór die Soweto-uitbarstings en noodtoestand-afkondigings in die Suid-Afrikaanse psige posgevat het. Die pretensie kon verskoon word. Dit was nie eintlik bedoel om meer as 'n oulike uitvoer-produk van stam-trots en bly-moedige primitiviteit te wees nie.

In Ipi II probeer hulle dié gemors meng met 'n "nuwe" sosiale bewussyn. Dit verkoop mos deesdae goed oorsee. Maar die "honkie"-interpretasie daarvan is niks behalwe vervelig of - op beter oomblikke - lagwekkend nie.

In die een lied, Superstars, word Nelson Mandela goedsmoeds die status van 'n superheld in die popkultuur gegun saam met Lionel Ritchie, Michael Jackson en Stevie Wonder.

In 'n ander toneel word een van die vroulike dansers op 'n stellasie gehys en "geoffer" in 'n primitiewe ritueel wat beter sou pas in 'n Edgar Rice Burroughs novelle. Ooga-Booga! (Mens verwag enige oomblik om 'n koloniale sendeling met 'n "pith-helmet" in 'n kokende pot, omring deur kannibale met bene deur hulle neuse, te sien).

Die musiek, 'n patetiese poging om sewentiger-disko (VSA) en eurobeat met mbaqanga te meng, is onuithoudbaar en ongoddelik vervelig. Daar was maar bra min plaaslike invloede in die oorspronklike afgewaterde "Afrika-pop treffers" van Ipi I, maar in die opvolg is die laaste sweempie eiegrondse gevoel uitstekend verdoesel.

Behalwe dat 'n groot deel van die repertoire juis bestaan uit herkousels van die vervelige 15-jaar-oue materiaal (Mama Thembu's Wedding, The Warrior ens), het die "moderne" invloede wat blykbaar 'n byderwetse crossover moes bewerkstellig ook wonderbaarlik gefaal.

Selfs die tradisionele Inhlangwini en gumboot-choreografie is afskuwelik verAmerikaans, en saam met die swak musiek is dit net so opwindend as 'n Punch and Judy vertoning gemik op toeriste uit spesiale laerskole.

Nie dat die gehoor nie in elk geval soos skoolkinders behandel word nie. Soos Sub 1 leerlinge word ons aan die redes vir die politieke spanning blootgestel met 'n tipe van: "Hello, I am Christian. I am a white man. Me very bad...Hello I am Jonas (Sixpence?), White racist treat me bad." Phew!

Vol passie

En dan is daar die SEKS. Wat altyd goed verkoop. Die pragtige jong dansers, vol passie en goeie latente tegniek, in hulle pragtige kostuums met heel goeie dekor en steltegnieke (eerlikwaar), dreig gedurig om in Las Vegas low-life ontkleedansers te verander. Die dansers, stel- en kostuumontwerpers se goeie bedoelings word totaal uitgelewer aan die "gode van slegte smaak".

Waar was die Pantsulas (dit is tog die mees prominente dans-neiging in die townships vir die afgelope tien jaar), waar was die satires van nouveau swart middelklas, kommentaar op die taxi-sage, die... Genugtig! Het niks hier in die afgelope 15 jaar gebeur wat kulturele uitbeelding (om nie eers te praat van politiek) verdien nie?

Nee hel man. Dis vervelige, naïewe, gekommersialiseerde, neo-koloniale, Amerikaanse twak die! Sien dit en ween vir Afrika.

Robert Colman en Laurens Seliye

Versigtig in die gay agterstrate

Score Me The Ages

Regie deur Barney Simon. Met Laurens Seliye, Li Newman, Robert Colman, Gideon de Wet.

In die Laager by die Mark

SIMON CELLI

DIE terrein wat hier betree word, is ongetwyfeld dié van Jean Genet - die goor agterstrate van die binnestad waar die mooi seuns kamp. Hul slagoffers is die eensames en die wellustiges. Maar Barney Simon het - en ek weet nie of dit 'n wyse stap was of nie - besluit om ver weg te bly van die sieklike en die sensasionele in sy ondersoek van manlike prostitusie.

Genet is nie eers in die gees teenwoordig nie, wat nog te sê van die vlees.

Simon vermy ook die lelikheid en wanhoop baie versigtig, asook enigiets radikaals wat uit die karakters se monde kan kom. Sy motivering is waarskynlik kommersieel.

Wat wel deeglik in Score Me The Ages gebeur, is dat 'n korrektief gebied word op ons galante polisie se heksejagte op kindermolesteerders. Dit klink dalk na 'n verskoning vir die seksuele uitbuiting van kinders deur volwasse homoseksuele, maar dit is nie die bedoeling nie.

Die stuk wys bloot die ander kant van die munt: die genadelose uitbuiting van die eensames en wellustiges deur prostitute wat nie noodwendig gay is nie. (Die stuk gee nie voor om insigte te verskaf oor die redes vir homoseksualiteit nie, maar bloot oor die effek van die uitbuiting daarvan.)

Die stuk is veel eerder 'n morele oordeel oor die manipulasie, leuens en selfbedrog van parasiete wat teer op kwesbare mense... dit behoort nie seksisties te klink nie, maar dit lyk of mans op 'n seksuele vlak baie meer kwesbaar is as vrouens. Die stuk het universele impak omdat dit ook lig werp op vroulike prostitusie.

Tot sover die bedoeling: Die produksie begin met 'n kroeggeveg tussen twee "rent boys". Barney Simon se liriese choreografie - wat die karakters onmiddelik romantiseer deur hulle te laat lyk na Samurai-vegters (met hul biljartstokke as swaarde) - verander ongelukkig nooit van toonaard nie. Dis asof die hele stuk in stadige beweging afspeel. 'n Mens soek die heeltyd na 'n vinnig vorentoe-knoppie.

Twee van die karakters ('n middeljarige queen wat subtiel vertolk word deur Laurens Seliye en 'n vertraagde werkersklas gay gespeel deur Robert Colman) is met diepte geskryf en vertolk.

Die twee vertolkings en die ryke innerlike lewe van die karakters maak die opvoering die moeite werd.

Maar die twee "rent boys" (die naïewe Afrikaanse nuweling op die wrede strate, gespeel deur Gideon de Wet, en die gladde, straight seun gespeel deur Li Newman) word nooit volledige karakters nie. En die teenwoordigheid van die swanger vrou (gespeel deur Megan Wilson) as die simbool van nuwe lewe, bla bla bla, is 'n bietjie opsigtelik beplan en siekerig romanties.

Die blote teenwoordigheid van 'n vrou in die proses van voortplanting, terwyl al die ander karakters terwyl van geld die ding doen, lyk nogal na 'n veroordelende houding teenoor homoseksualiteit, hoewel ek seker is dit was nie die bedoeling nie.

Hoender wat vlieg

Story of an African Chicken

Vertel deur Jonathan Pienaar Ian Fraser het gehelp met die teks en die regie gedoen. By die Black Sun in Orange Grove.

VICTOR MUNNIK

DIE kuns van die storieverteller het nog lank nie uitgesterf nie, bewys Jonathan Pienaar met sy knap - en baie snaakse - Story of an African Chicken.

Dis 'n storie van 'n hoender wat bitter graag wil vlieg. Teen sy ouers se wense in kry hy dit reg.

Eers tjek hy Pretoria uit, waar hy waarlik haan word, en dan Johannesburg.

Eers beland hy saam met 'n diepsinnige Kaapse Aasvoël op 'n draaiende plastiese pizza in Hillbrow. Dan leer hy die lewe verder ken saam met 'n afgeleefde budgie en besef: hy moet die ander hoenders ook leer vlieg. Dit loop uit op 'n dramatiese einde op die plaas Buchenwald.

Pienaar vertel die storie met mimiek en in verskillende stemme. Talle herkenbare tipes verskyn in hierdie voëlwêreld, soos die yiddische mama, die boerseuntjie wat oopbek kyk na sy supersoniese mede-hoender en die bles arend met sy swaaiende wysvinger. Literêre invloede is ook herkenbaar: Jonathan Livingstone Seagull en Kermit die Padda.

Die teks, grootliks die werk van Ian Fraser, is 'n aangename verrassing. Dat die bitterbek rooikop van Yeoville, Ian Fraser, met soveel deernis kan skryf!

Al amper 'n jaar - sedert laasjaar se Grahamstad Kunsfees waar dit baie gewild was - probeer Pienaar sy vertoning in volle vlug kry. Hopelik gebeur dit nou onder die vlerk van die Black Sun.

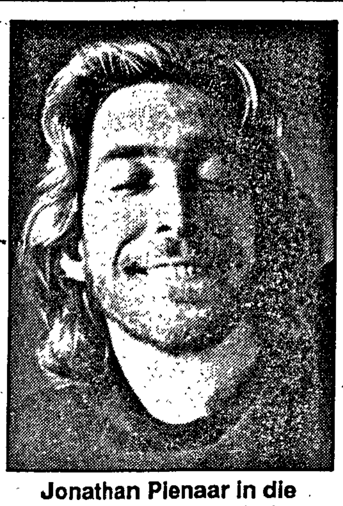

Jonathan Pienaar in die monniksgewaad waarin hy sy hoenderstorie vertel

dié week by die
MARK-TEATER
MARK-TEATER
Maan - Vry 8nm
Sat 2 vertonings: 5.30nm & 9nm
Middagvertonings van 17/5: 3nm
MIDSUMMER NIGHT'S DREAM
onder regie van Fred Abrahamse
— 'n droomkomedie van Shakespeare kry lewe
UPSTAIRS-TEATER
Maan - Vry 8.15nm
Sat 2 vertonings: 6.15nm & 9.15nm
THE LAST TREK - A FANTASY
DIE LAAGER
Maan - Vry 8.30nm
Sat 2 vertonings: 6.15nm & 9.15nm
SCORE ME THE AGES
(Tell me the time)
- 'n Tragiese straatkomedie
WAREHOUSE BY DIE MARK
Run Run-produksies met
Jennifer Ferguson, Mango Groove, Sharptown Swingsters, Mzwakhe
KIPPIES BY DIE MARK
Dinsdag tot Sondag van 8.30
WERKSWINKEL
MARKGALERYE
Groot Galery
Mike McCann - 'n huldeblyk
Foto's en skilderye
Klein Galery
Eksperimentele muur: Rowland Watermeyer
The Magic Flute - Stelontwerp en verkenning van die mens, musiek en ruimte
Telefoon 832-1641
Bespreek by enige Computicket, tel 28-3040
Onthou die Johannesburgse snuffelmark elke Saterdag van 9vm tot 4nm op die Mary Fitzgerald-plein

MUSIEK

Jameson's Bar, Commissionerstraat: 'n Verskeidenheid van SA musiek: van mbaqanga tot pseudo-samba. Jazz by die Saterdagmiddagete. Vrydag- en Saterdagaand: Zanuzi.

Panama Reds, Crossroads Sentrum, Randburg. Die nuwe "in" eetplek. Wonderlike Mexikaanse kos plus goeie lewendige musiek: Vrydag: Shout. Saterdag: Larry Amos and The Naughty Boys. Sondag: Shifty Henry. Dinsdag: Larry Amos and the Naughty Boys.

Woensdag: Mac the Nite. Donderdag: Neil Solomon.

Roxy Rhythm Bar, Mainstraat, Melville: Luidrugtige bierpens studente plek. Vanaand: African Jazz Pioneers. Saterdagmiddag: Ron Schneider, Little Sister. Saterdagaand: The Jive. Maandagaand: Vinnie and the Viscounts. Dinsdag: Little Sister. Woensdag: Rush Hour. Donderdag: Jazz-night. Vrydag: African Jazz Pioneers.

The Junction, h/v Breë- en Claimstraat: "Ouer" rock en new wave, beter as die disko-twak op ander plekke. Chris Prior en Neil Johnson is soms op Saterdagaande die platejoggies.

Kippies, Mark-teater, Newtown: Township-jive se meer voorstedelike gelyke. Women in Jazz tot 21 Mei.

No 58, Hillbrow: Bring Back That Lovin' Feeling. Met Anne Powers, Edwin van Wyk, Barbara Tellinger, Marilyn Taylor en The Boys in the Band - Garth Victor, Reuben Sameuls en Kai. Tot Sondag. One moment in Time met Alida White, Christine Weir en Fiona Ramsey begin Dinsdag.

The Thunderdome, h/v Claim- en Noordstraat: "Mega"-disko, kroeë en groepe. Baie spieëls en hoë hakke. Oop Dinsdae tot Saterdae. Die nuwe gereelde orkes is Cinema, wat met lasers en video's vermaak verskaf aan tieners.

Rumours, Rockeystraat: 'n Tipiese Rockeystraat laataand "joint".

Late Nite Duke's, Melville: Laatnag-alternatief vir Rockeystraat. Oop van vyfuur smiddags tot baie laat en Saterdae vir middagete. Etes word sewe dae van die week bedien.

Rake's Wine Bar, Ridgestraat 20, Parktown: Ou huis met groot tuin. Ligte etes op grondvloer, steak op boonste verdieping. Vrydagaand: Roots en die eenmanvertoning Nebbon. Dixieland-jazz deur die Jazz Aces op Saterdae tussen een- en vyfuur. Die Waldorf String Band is Sondae aan die beurt.

Idols, bokant van Endstraat: Juppie-paradys!

Lang toue van entoesiastiese jollers buite.

Capone's, Louis Bothalaan 440: Restaurant met orkes. Dinsdag: Brynn. Woensdag: Alan Gold. Donderdag: Largèsse. Vrydag: Alan Gold. Saterdag: Tam Minter. Sondag: Largèsse.

Hard Rock Cafe, 204 Oxfordlaan, Illovo: Gewilde tiener-uithangplek. Middag- en aandete op die maat van bekende treffers, uitgevoer deur die groep Alzec wat Woensdae en Sondae optree.

Jazz, funk en soul by Base

The Base: Kunjani met Duke Norman op saksofoon sorg vir lekker lewendige, jazz, funk en soul vanaand en Saterdag-aand. Sondag-aand is Jazz Denn en Woensdag is reggae-aand.

Villa Revue: Workforce speel hier. Saterdagmiddae is daar 'n paar emstige jazz-sessies.

Tatler's, Silversands: Dinsdae tot Donderdae tree die Tony Schilder-trio op. Vrydagaand kan die liefhebbers van laserstrale, John Travolta en alles wat met disko te make het, die groep Collage gaan geniet en Sondagaand is dit jazz met Jeff Weiner en Mainstream.

Idols, Loopstraat: Verskeie musieksmake kan, so lyk dit, hier bevredig word. Van acid house, funk en old soul tot die nuuste treffers word gespeel.

Arties Cellar Pub, Riebeeckstraat 34: Verskeie jazzgroepe tree elke Saterdagmiddag tussen 2 en 6 hier op.

TEATER

Score me the Ages (Tell me the Time), Laager, Markteater. 'n Tragiese komedie van die strate, deur Barney Simon.

A Trinity of Two, Leonard Rayne-teater, Doornfontein: Michael Atkinson en Neville Thomas speel in dié opvoering na die toneelstuk oor Oscar Wilde deur Ulick O' Connor.

Beyond Reasonable Doubt, André Huguenet-teater, Hillbrow: 'n Hofdrama gegrond op die bekende Jeffrey Archer-verhaal. Met Rex Garner, John Hussey en Vanessa Cooke.

A Midsummer Night's Dream deur Fred Abrahamse, Hoofteater, Markteater, Newtown. Shakespeare kry lewe in die komedie.

Sarafina, Warehouse by die Markteater: Die tweede rolverdeling van Mbongeni Ngema se Broadway-treffer. 'n Vernuftige bemarking van die revolusie à la Chorus Line. Blink en oppervlakkig.

Hose Gazielam (Greetings Bloodbrother) en Exiled from the Kingdom of Madness met Kurt Egelhof en Elliot Franz, is twee vertonings oor Kaapse bendes. Opvoering om 8.30. Verskuif Dinsdag na die boonste verdieping en word om die beurt elke aand opgevoer. **The Story of an African Chicken** met Jonathan Pienaar, Vrydag en Sondag-aand om 10.30. Marika Otto se vertoning **Basically Brecht** Saterdag om 10.30. Verskuif Dinsdag na boonste verdieping en word elke aand om 9-uur opgevoer. **Orgasmo Adulto Escapes from the Zoo deur Dario Fo and Franca Rama** is 'n femministiese toneelstuk oor onderdrukte seksualiteit. Met Michele Maxwell and Amanda Strydom. Begin Dinsdag om 8.30.

The Last Trek - A Fantasy met Terry Norton by die Markteater se Upstairs.

Nunsense, Alhambra, Doornfontein: Die groep jolige nonne sluit Kate Normington, Gaby Lomberg en Natalie Gamsu in.

Christine, Barto Smit se omstrede toneelstuk wys by Windybrow, Nuggetstraat. Met Cobus Rossouw en Sandra Prinsloo.

Two Singers Khuluma, Dalro, Windybrow: Jazz van twee wêrelde. Met Tsidii Leloko en Gina Masland.

Kaapstad

Baxter-teater, Mainstraat, Rondebosch: Mark Banks se **A Room with a Review** word by die Studio opgevoer. In die Teater kan **Gulls** met Joyce Steward gesien word. In die Concert Hall is **'n politiese opvoering** deur die Cape Players tot 27 Mei.

Nico Malan, Strandgebied: Die Keiser, 'n komedie deur Bartho Smit oor die kaal keiser begin 18 Mei in die Teater. Die stuk het die Perskorprys in 1979 gewen. In die Arena begin **My Sister in this House** vandag. Met Diane Wilson, Fiona Coyne, Belinda Koning en Pauline O'Kelly.

Theatre on the Bay, Kampsbaai: Tom Foolery, 'n musikale revue met Richard Loring, Mark Richardson en Malcolm Terry begin Dinsdag-aand.

GALERYE

Les Art International: Werke van Dufy, Matisse, Pissarro, Signac and Vlaminck.

Goodman-galery: Impressionistiese en Post-impressionistiese werke van die 19de en 20ste eeu, van 20 Mei tot 10 Junie.

Johannesburgse Kunsmuseum, Joubertpark, Kleinstraat: Vita Art Now uitstalling deur verskeie Suid-Afrikaanse kunstenaars. Ook Renaissance afdruk-etse.

Kim Sacks-galery, Cavendishstraat, Bellevue: Suid-Afrikaanse mandjies en Suid- en Sentraal-Amerikaanse handwerk. Ook handgemaakte porselein deur Kim Sacks en Pedi-potte.

Markteater-fotogalery, Newtown: Handspring Puppet Company se poppe wat hulle tussen 1981 en 1988 gemaak het. Tot môre. Foto's 'Wherever you go, that's where you are' deur Ian Difford.

Galery 21: Ulrich Schwancke se waterverf-uitstalling Bird/man.

Cassirer-galery, Mutualplein, Rosebank: Skilderye en tekeninge deur Nel Erasmus, van 21 Mei.

Everard Read-galery: Groepuitstalling genaamd Women.

Natalie Knight-galery: Verjaardag-herdenkingsuitstalling. Skilderye en beeldhouwerke van vier Kaapse kunstenaars: Eris Silke, Robert Slingsby, Simon Jones en Gean Doyle. Begin Sondag.

African Magic: Inheemse handwerk en kuns. Ongewoon en outentiek. Rockeystraat 20, Bellevue,en Milkwood-sentrum, Plettenbergbaai.

Zona. Naïewe Afrika-kuns en -appliek; inheemse handwerk en kuns. Grantlaan 64, Norwood.

Kaapstad

Baxter-kunsgalery: Inner Life, kuns en handwerk deur verskeie kunstenaars.

Gallery 709, Adderleystraat: Robin Mann, Pieter van der Westhuizen, Naama Nothmann, Ann Linsell-Stewart en andere. Beeldhouwerke deur Eduardo Villa.

Cape Gallery, Kerkstraat 60: Nuwe werk van Pieter van der Westhuizen, George Botha, Nico Verboom en Ruth Squibb. Olieverfwerk deur Philip Erskine.

Kunskamer, Bergstraat 14: Suid-Afrikaanse kunstenaars soos Pierneef, Maud Sumner, Maggie Laubser, Irma Stern, Preller, Welz, Kibel, Caldecott en Boonzaaier.

Artscene, St Andrewslaan, Seepunt: Clementina van der Walt se keramiek.

Gallery International, St Georges-sentrum: Plaaslike kunstenaars.

NU METRO THEATRES PRETORIA
Now Showing 12 May-18 May
OSCAR 341-7682 Jeppe Street, Sunnyside
TEQUILA SUNRISE — An Erotic Thriller (2-18) Mel Gibson, Michelle Pfeiffer DAILY: 9.30, 12.00, 2.30, 5.15, 7.45, 10.15
METRO 44-9867 Esselen Street, Sunnyside
AMERICAN NINJA 3 BLOOD HUNT — Non-stop Action (A) David Bradley, Steve James DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
VILLAGE 44-6096
1 THE NAKED GUN — Comedy (2-10PG) Leslie Nielsen, Priscilla Presley DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00 MAY 15: 9.45 a.m. Sold Out
2 You Can't Hurry Love — A Sexy Comedy (2-18) Charles Grodin, Kristy McNicol DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
MENLYNPARK 47-4568/348-8611 Atterbury Rd., Menlyn Park
1 TEQUILA SUNRISE — An Erotic Thriller (2-18) Mel Gibson, Michelle Pfeiffer DAILY: 9.30, 12.00, 2.30, 5.15, 7.45, 10.15
2 RAIN MAN — 4 Oscars including 'Best Picture' (2-16) Dustin Hoffman, Tom Cruise DAILY: 9.30, 12.00, 2.30, 5.15, 7.45, 10.15
3 TWINS — Comedy (A) Arnold Schwarzenegger, Danny DeVito DAILY: 9.30, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
MIDRAND CONSTANTIA (011) 805-4266
400 'SAFARI' FILM FESTIVAL — Phone Computicket for Details MON-SAT: 6.00, 8.30
150 THE ACCUSED — Jodie Foster - Drama (2-18) Oscar - 'Best Actress' MON-SAT: 6.00, 8.30
BOOK AT COMPUTICKET

NU METRO THEATRES
HILLBROW METRO 724-2511 — NOW SHOWING 12 May - 18 May BOOK AT COMPUTICKET
1 TEQUILA SUNRISE — Mel Gibson, Michelle Pfeiffer (2-18) DAILY: 9.30, 12.00, 2.30, 5.15, 7.45, 10.15
2 AMERICAN NINJA 3 — David Bradley, Steve James (A) DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
3 CROSSING DELANCEY — Amy Irving, Peter Riegert (A) DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
4 THE ACCUSED — Jodie Foster (Oscar 'Best Actress') (2-18) DAILY: 9.45, 12.15, 2.45, 5.15, 7.45, 10.15
5 RAIN MAN — Dustin Hoffman, Tom Cruise (2-16) DAILY: 9.30, 12.00, 2.30, 5.15, 7.45, 10.15
6 TWINS — Arnold Schwarzenegger, Danny DeVito (A) DAILY: 9.30, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
7 DANGEROUS LIAISONS — Glenn Close, John Malkovich (2-16) DAILY: 9.30, 12.00, 2.30, 5.15, 7.45, 10.15
BEDFORDVIEW METRO 616-5250
1 TEQUILA SUNRISE — Mel Gibson, Michelle Pfeiffer (2-18) DAILY: 9.30, 12.00, 2.30, 5.15, 7.45, 10.15
2 AMERICAN NINJA 3 — David Bradley, Steve James (A) DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
3 OPENING 2nd JUNE
4 OPENING 2nd JUNE
5 OPENING 2nd JUNE
6 OPENING 2nd JUNE
MARKET ST. METRO 29-8493
1 TEQUILA SUNRISE — Mel Gibson, Michelle Pfeiffer (2-18) DAILY: 9.30, 12.00, 2.30, 5.15, 7.45, 10.15
2 AMERICAN NINJA 3 — David Bradley, Steve James (A) DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
HYDE PARK METRO 447-3091
1 CROSSING DELANCEY — Amy Irving, Peter Riegert (A) DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
2 TEQUILA SUNRISE — Mel Gibson, Michelle Pfeiffer (2-18) DAILY: 9.30, 12.00, 2.30, 5.15, 7.45, 10.15
ALBERTON METRO 907-2362
1 THE NAKED GUN — Leslie Nielsen, Priscilla Presley (2-10PG) DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00 SAT. 9.45 Kiddies Show
2 PLATOON LEADER — Michael Dudikoff, William Smith (2-16) DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
BALFOUR PARK METRO 887-8548
1 TEQUILA SUNRISE — Mel Gibson, Michelle Pfeiffer (2-18) DAILY: 9.30, 12.00, 2.30, 5.15, 7.45, 10.15
2 CROSSING DELANCEY — Amy Irving, Peter Riegert (A) DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
RANDBURG METRO 787-0340
TEQUILA SUNRISE — Mel Gibson, Michelle Pfeiffer (2-18) DAILY: 9.45, 12.15, 2.45, 5.15, 7.45, 10.15 SAT. 9.45 Kiddies Show
SHARE THEATRES 835-1704 BARAGWANATH ROAD
R2,50 ALL SHOWS AT SHAREWORLD ONLY
7 ARTS NORWOOD 728-1539
GOODBYE CHILDREN — A Film by Louis Malle (A) DAILY: 2.15, 6.00, 8.00, 10.00
LEBA KLERKSDORP (018) 24564
1 PLATOON LEADER — Michael Dudikoff, William Smith (2-16) DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
2 YOU CAN'T HURRY LOVE — Charles Grodin, Kristy McNicol (2-18) DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
1 AMERICAN NINJA 3 — David Bradley, Steve James (A) DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
2 TEQUILA SUNRISE — Mel Gibson, Michelle Pfeiffer (2-18) DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.15
3 PALE RIDER — Clint Eastwood (2-12) DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
4 THE ACCUSED — Jodie Foster (Oscar 'Best Actress') (2-18) DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
5 ESCAPE FROM ALCATRAZ — Clint Eastwood (A) DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
6 RAIN MAN — Dustin Hoffman, Tom Cruise (2-16) DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
7 CADDYSHACK II — Chevy Chase, Dyan Cannon (A) DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
8 THIEF OF HEARTS — Steven Bauer, Barbara Williams (2-18) DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
VAAL VEREENIGING (016) 21-1339
1 TEQUILA SUNRISE — Mel Gibson, Michelle Pfeiffer (2-18) DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
2 AMERICAN NINJA 3 — David Bradley, Steve James (A) DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
MIDRAND CONSTANTIA (011) 805-4266
400 'SAFARI' FILM FESTIVAL — Phone Computicket for Details MON-SAT: 6.00, 8.30
150 THE ACCUSED — Jodie Foster (Oscar 'Best Actress') (2-18) MON-SAT: 6.00, 8.30
MEGACITY METRO MMABATHO (0140) 2-3553
1 RAIN MAN — Dustin Hoffman, Tom Cruise (2-16)
2 PLATOON LEADER — Michael Dudikoff, William Smith (2-16) MON-SAT: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00. SUNDAY: 12.15, 2.45, 5.15, 7.45, 10.00
3 UNDERCOVER — David Neidorf, Jennifer Jason Leigh (A)
4 BEVERLY HILLS COP II — Eddie Murphy (2-18)
CINESUN MMABATHO SUN HOTEL (0140) 2-1144 EXT. 2830
NOW SHOWING: Michelle Pfeiffer in MARRIED TO THE MOB Comedy (2-16)

Kaapstad
NU METRO THEATRES
NOW SHOWING 12 May-18 May
STUTTAFORDS METRO 26-1818 TOWN SQUARE
1 TEQUILA SUNRISE — An Erotic Thriller (2-18) Mel Gibson, Michelle Pfeiffer DAILY: 9.30, 12.00, 2.30, 5.15, 7.45, 10.15
2 Crossing Delancey — A Heart-warming Comedy (A) Amy Irving, Peter Riegert DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
3 AMERICAN NINJA 3 BLOOD HUNT — Non-stop Action (A) David Bradley, Steve James DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
FISH HOEK METRO 82-2404 TOWN SQUARE, MAIN STREET
1 TEQUILA SUNRISE — An Erotic Thriller (2-18) Mel Gibson, Michelle Pfeiffer DAILY: 9.30, 12.00, 2.30, 5.15, 7.45, 10.15
2 Split Decisions — Drama (A) Gene Hackman, Jennifer Beales DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
3 AMERICAN NINJA 3 BLOOD HUNT — Non-stop Action (A) David Bradley, Steve James DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
SEA POINT METRO 44-7951 MAIN ROAD
1 Crossing Delancey — A Heart-warming Comedy (A) Amy Irving, Peter Riegert DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
2 TEQUILA SUNRISE — An Erotic Thriller (2-18) Mel Gibson, Michelle Pfeiffer DAILY: 9.30, 12.00, 2.30, 5.15, 7.45, 10.15
3 AMERICAN NINJA 3 BLOOD HUNT — Non-stop Action (A) David Bradley, Steve James DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.15
4 Dangerous Liaisons — Winner - 3 Oscars (2-16) Glenn Close, John Malkovich DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
BRACKENFELL METRO 901-8100 CHECKERS WAREHOUSE CENTRE
1 TEQUILA SUNRISE — An Erotic Thriller (2-18) Mel Gibson, Michelle Pfeiffer DAILY: 9.30, 12.00, 2.30, 5.15, 7.45, 10.15
2 THE ACCUSED — Jodie Foster - Drama (2-18) Oscar - 'Best Actress' DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
3 AMERICAN NINJA 3 BLOOD HUNT — Non-stop Action (A) David Bradley, Steve James DAILY: 9.30, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
4 Split Decisions — Drama (A) Gene Hackman, Jennifer Beales DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
OSCAR Adderley St. 45-2585
My Sweet Little Village — "Don't Miss This" - The Argus (A) A Film by Jiri Menzel DAILY: 9.45, 12.15, 2.30, 5.15, 7.45, 10.00
MITCHELL'S PLAIN 32-2040
1 Teen Wolf Too — Comedy (A) Jason Bateman, Kim Darby PLUS TEQUILA SUNRISE — An Erotic Thriller (2-18) Mel Gibson, Michelle Pfeiffer MON-FRI: 9.30, 2.00, 7.30 SAT: 11.00, 3.30, 8.00
2 DEFENSE PLAY — Action Adventure (A) David Oliver, Susan Ursitte PLUS AMERICAN NINJA 3 — Action (A) David Bradley, Steve James MON-FRI: 9.30, 2.00, 7.30 SAT: 11.00, 3.30, 8.00
RONDEBOSCH METRO 685-4569
TEQUILA SUNRISE — An Erotic Thriller (2-18) Mel Gibson, Michelle Pfeiffer DAILY: 9.30, 12.00, 2.30, 5.15, 7.45, 10.15
BOOK AT COMPUTICKET EXCEPT MITCHELL'S PLAIN

FILMS

*** Sterk aanbeveel
** Sien gerus
* Vermy as jy nugter is
Prente sonder sterretjies is nog nie beoordeel nie

CROSSING DELANCEY - 'n Joodse ouma besluit dat dit tyd is vir haar liberale kleindogter om te trou en sy huur iemand om vir haar 'n man te vang. Met Amie Irving in die hoofrol.

TEQUILA SUNRISE - 'n Polisieman, 'n dwelmhandelaar en 'n pragtige vrou raak bymekaar betrokke en die vonke begin spat toe emosies in die pad van besigheid kom. Met Michelle Pfeiffer (as die pragtige vrou), Mel Gibson en Kurt Russel.

A TIME OF DESTINY - William Hurt op sy beste - as 'n geestelik versteurde ou wat besluit dat sy swaer (Timothy Hutton) verantwoordelik gehou moet word vir sy pa se dood. Hy maak dit sy persoonlike besigheid om die knaap se draadjie te knip, maar loop hom vas teen die krag van ware liefde. Hutton is 'n verleentheid in die rol van die Amerikaanse, patriotiese soldaat met 'n hart van goud...

FOREVER FRIENDS - Bette Midler en Barbara Hershey is twee vriendinne met uiteenlopende karakters wie se jare lange vriendskap hulle deur lief en leed neem... maar dan duik iets baie leliks op.

THE ACCIDENTAL TOURIST - 'n Romantiese komedie oor 'n man (William Hurt) wat 'n baie ongewone meisie (Geena Davis) ontmoet, en besef dat sy sy lewe drasties kan verander. Geena Davis het 'n Oscar vir haar spel losgeslaan en die fliek is ook aangewys as die rolprent van die jaar. Ook met Kathleen Turner.

COCOON: THE RETURN - Die klompie senior burgers wat in Cocoon die geleentheid gekry het om die buiteruim te gaan verken, moet in hierdie vervolgrolprent besluit of hulle weer aardbewoners wil word of nie. Met onder andere Don Ameche, Wilford Brimley, Hume Cronyn en Maureen Stapleton.

***THE NIGHT OF THE PENCILS - 'n Dramatiese prent oor Argentynse hoërskoolkinders wat in aanhouding sonder verhoor beland - onder 'n militêre regering. Gaan konfronteer jou nagmerries.

***MISSISSIPPI BURNING - Drie jong menseregte-aktiviste word gedurende die 'Freedom Summer' van 1964 in Neshoba Country deur verregses vermoor. William Dafoe speel die rol van die liberaal Ward wat die moordondersoek lei. Gene Hackman is Anderson, Ward se regterhand wat tradisionele sekuriteitstruuks gebruik om die Klan-lede wat die moord gepleeg het, vas te trek.

***DANGEROUS LIAISONS - 'n Briljante rolprent. Glenn Close, Michelle Pfeiffer en die sjarmante John Malkovich lewer uitstekende vertonings in die rolprent waarin seksuele en emosionele speletjies tot tragedies lei.

***DIRTY ROTTEN SCOUNDRELS - Steve Martin en Michael Caine speel die hoofrolle in dié histeriese komedie, losweg gegrond op die swart komedie Bedtime Story, oor twee maltrappe wat ontmoet en besef dat een dorp nie groot genoeg is vir twee skelms nie.

***RAINMAN - Dustin Hoffman en Tom Cruise vertolk die rolle van twee broers wat weer ontmoet ná hul pa se dood. Charlie (Cruise) wil uitvind hoekom hy net 'n motor en 'n klomp roosbome geërf het en wie die ander drie miljoen dollar ryker geword het.

***WOMEN ON THE VERGE OF A NERVOUS BREAKDOWN - Dit lyk of vroue tot vervelens toe gaan kla oor die feit dat die wêreld deur mans aan die draai gehou word. Dié lekkerkykstorie handel oor 'n paar vroue wie se mans hulle op een of ander manier bedrieg het en hul oorwinning oor smart.

***A FISH CALLED WANDA - Cleese en Palin van die Monty Python-span saam met Jamie Lee Curtis (as stomme femme fatale wat uiteindelik verlief raak) en Kevin Kline in 'n juweeldiefstal-avontuur. So snaaks dat almal huis toe gaan met seer wange. Wanda is die vis... en die seksieste vrou wat Cleese sê hy ooit gesien het.

Na bladsy 12

Timothy Hutton en Melissa Leo in A Time of Destiny

Die Afrikaanse weergawe van die filmgidse kom ongelukkig te laat om te plaas

Kaapstad

SK NOW SHOWING 12th AND 13th MAY 1989
MOVIES
CONCESSION PRICES STUDENTS AND SCHOLARS AT ALL PERFORMANCES
CINEMAS ADVANCE BOOKING AT COMPUTICKET (ENQUIRIES (021) 21-4715)

Maynard Mall Wynberg
MAIN ROAD, TEL. 761-0131
DAILY: 9.45, 12, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
• KEVIN DILLON •
THE RESCUE
Action — Adventure (All)

DAILY: 9.30, 12.00, 2.30, 5.15, 7.45, 10.15 pm
DUSTIN HOFFMAN • TOM CRUISE
RAIN MAN
Brilliant drama. 4 Academy award winner. (2-16)
★ SATURDAY at 9.45 and 12.00 noon ★
LADY AND THE TRAMP

DAILY: 9 45, 12, 2.30, 5.30, 8.00. 10.15 pm
JODIE FOSTER • KELLY McGILLIS
THE ACCUSED
Powerful courtroom drama. (2-18)

DAILY: 9.45, 12, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
• LESLIE NIELSEN •
THE NAKED GUN
Laugh-a-minute comedy hit. (2-10)

Protea Claremont
MAIN ROAD, TEL. 61-7979
MON-FRI: 10.30, 2.30, 5 15, 7.45 10.15 pm
SAT: 9.30, 12.00, 2.30, 5.15, 7.45, 10.15 pm
GENE HACKMAN • WILLEM DAFOE
AN ALAN PARKER FILM
MISSISSIPPI BURNING
• If you only see one film this year ...see this one (2-18)

MON-FRI: 10.30, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
SAT: 9.45, 12.00, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
BETTE MILDER • BARBARA HERSHEY
FOREVER FRIENDS (All)
★ SATURDAY at 10 am ★
GREAT MOUSE DETECTIVE

MON - FRI: 10.30, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
SAT: 9.45, 12.00, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
MICHAEL CAINE, STEVE MARTIN as
DIRTY ROTTEN SCOUNDRELS
The con-comedy of the year (All)

Constantia Rosebank
MAIN ROAD, TEL. 686-6649
DAILY: 9.45, 12, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
IMAGINE – JOHN LENNON
The man and his music. (2-12)

DAILY. 9.45, 12, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
GLENN CLOSE • MICHELLE PFEIFFER
DANGEROUS LIAISONS
Lust, Seduction, Revenge — A must see! (2-18)

DAILY: 9.45 and 12 noon only
• CHRISTINE LAHTI •
HOUSEKEEPING
A Poignant Story of Love and Lineliness (All)

DAILY: 2.30, 5 15, 7 45, 10.15
DUSTIN HOFFMAN • TOM CRUISE
RAIN MAN
Brilliant drama. 4 Academy award winner. (2-16)

Tyger Valley
Tyger Valley Centre, Bellville Tel. 97-6710
DAILY: 9.45, 12.00, 2.30. 5.30, 8 00. 10.15
• KEVIN DILLON •
THE RESCUE
Action and Adventure. (All)

DAILY: 9.30, 12.00, 2.30, 5.15, 7.45, 10.15 pm
GENE HACKMAN • WILLEM DAFOE
AN ALAN PARKER FILM
MISSISSIPPI BURNING
• If you only see one film this year... see this one. (2-18)
★ SATURDAY only at 9.45 and 12 noon ★
LADY AND THE TRAMP

DAILY: 9.45, 12.00, 2.30, 5.30, 8.00. 10.15 pm
MICHAEL CAINE, STEVE MARTIN as
DIRTY ROTTEN SCOUNDRELS
The con-comedy of the year. (All)

DAILY: 9 45, 12.00. 2.30. 8.00, 10.15 pm
BETTE MILDER • BARBARA HERSHEY
FOREVER FRIENDS

Kine Parow
Sanlam Centre, Parow Tel. 92-5126
FRI: 10.30, 2 30, 5 30, 8.00, 10.15 pm
SAT: 12.00, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
MEL GIBSON • MICHELLE PFEIFFER
TEQUILA SUNRISE
A dangerous mix — Powerful action. (2-18)
★ SATURDAY at 9.45 am ★
ANNIE

FRI: 10.30, 2.30, 5.15, 7.45, 10.15 pm
SAT: 9.30, 12.00, 2.30, 5.15, 7.45, 10.15
DUSTIN HOFFMAN • TOM CRUISE
RAIN MAN
Brilliant drama. 4 Academy winner. (2-16)

Golden Acre
CITY, TEL. 25-2720
DAILY: 9.45, 12.00, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
BETTE MILDER • BARBARA HERSHEY
FOREVER FRIENDS (All)

DAILY: 9.30, 12.00, 2.30, 5.15, 7.45, 10.15 pm
GENE HACKMAN • WILLEM DAFOE
AN ALAN PARKER FILM
MISSISSIPPI BURNING
If you only see one film this year ... see this one (2-18)

DAILY: 9.45, 12.00, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
MICHAEL CAINE, STEVE MARTIN as
DIRTY ROTTEN SCOUNDRELS
The con-comedy of the year. (All)

Monte Carlo
FORESHORE, TEL. 25-3052
FRI: 10.30, 2 30, 5.30, 8 00, 10.15 pm
SAT: 9.45, 12.00, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
MON - THURS: 10.30, 2.30, 5.30, 8.30
IMAGINE – JOHN LENNON
• The man and his music (2-12)

FRI: 10.30, 2 30, 5 30, 8 00, 10.15 pm
SAT: 9 45, 12.00, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15
MON - THURS: 10 30, 2.30, 5.30, 8 30
GEENA DAVIS – OSCAR WINNER
'BEST SUPPORTING ACTRESS'
WILLIAM HURT, KATHLEEN TURNER
ACCIDENTAL TOURIST
Drama (All)

Elite Sea Point
SEA POINT, TEL. 44-8941
FRI/SAT: at 2.30 and 8.30 pm
MON - THURS: at 2 30, and 8 30 pm
A TIME OF DESTINY
A Story of Love and Revenge (P.G. 2-10)
DAILY at 5.30 pm only
LE GRAND CHEMIN
French with English sub-titles (2-18)
SATURDAY at 10.30 am ONLY
RETURN OF THE JEDI

Stellenbosch
TEL. (02231) 4464
FRI: 2.00, 4.30, 7.00, 9.30 pm
SAT: 10.30, 2.00. 4.30, 7.00, 9.30 pm
MON - THURS: 2.00, 4 30, 7.00, 9 30 pm
GENE HACKMAN • WILLEM DAFOE
AN ALAN PARKER FILM
MISSISSIPPI BURNING
• If you only see one film this year ..see this one (2-18)

• FILM FESTIVAL — SEE DETAILS BELOW •
FRIDAY
10.30 am - NUTS (2-14)
2.00 pm - SOUS LE SOLEIL DE SATAN (All)
4.30 pm - WITHNAIL AND I (2-18)
7.00 pm - GORKY PARK (2-14)
9.15 pm - AMADEUS (All)
SATURDAY
10.30 am - 101 DALMATION (All)
2.00 pm - CHILDREN OF A LESSER GOD (2-16)
4.30 pm - MAN IN LOVE (2-18)
7.00 pm - THE MODERNS (2-18)
9.15 pm - PARIS TEXAS (All)

FRI - SAT: 2.00, 4.15, 6.30, 8 45 pm
MON - THURS: 2.00, 4.15, 6.30, 8.45 pm
MEL GIBSON • MICHELLE PFEIFFER
TEQUILA SUNRISE
A Dangerous Mix — Powerful Action (2-18)
★ SATURDAY at 10.30 am ONLY ★
STARWARS

FRI - SAT: 2.00, 4.15, 6.30, 9.00 pm
MON - THURS: 2.00, 4.15, 6.30, 9.00 pm
GLENN CLOSE • MICHELLE PFEIFFER
DANGEROUS LIAISONS
Lust, Seduction, Revenge – A must see! (2-18)

Somerset West
TEL. (024) 2-5581
FRI: 2.15, 4.30, 6.45, 9.00 pm
SAT: 11.00 am, 2 15, 4 30, 6 45, 9 00 pm
MON - THURS: 2 30, 5.30, 8 00
BETTE MILDER • BARBARA HERSHEY
FOREVER FRIENDS (All)

FRI - SAT: 2.00, 4 30, 7.00, 9.15 pm
MON - THURS: 3 00, 6.00, 8.30
MICHAEL CAINE, STEVE MARTIN as
DIRTY ROTTEN SCOUNDRELS
The con-comedy of the year. (All)
★ SATURDAY at 10.30 am ONLY ★
DIRTY DANCING (2-10)

DRIVE-INS
★ NIGHTLY AT 7.30 pm ★
R9,50 per Car, Combi or L.D.V. for 2 Films

Goodwood - Tel 54-4339
RAIN MAN
• 4 Academy award winner • (2-16)
PRESIDIO
SEAN CONNERY, MARK HARMON Riller (2-16)

Seabreeze – Tel 701-3309
DANGEROUS LIAISONS
Glenn Close, Michelle Pfeiffer A MUST SEE! (2-18)
BEETLEJUICE
MICHAEL KEATON Comedy. (All)

Skyvue – Tel 903-5130
SPLIT DECISION
GENE HACKMAN, JENNIFER BEALE. Action. (2-12)
KILLING TIME
BEAU BRIDGES. Thriller. (2-16)

• ADGRAPHICS •

SK STER-KINEKOR
12 MAY – 18 MAY
ADVANCE BOOKINGS AT COMPUTICKET
ENQUIRIES (011) 331-9991 – ALL WELCOME

MOVIES

PRETORIA COMPUTICKET ENQUIRIES (012) 322-7460

CENTRAL

KINE ENTERTAINMENT CENTRE 331-3841/2
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
THE RESCUE (A)
TENSE ACTION ADVENTURE STARRING KEVIN DILLON & CHARLES HAID!
Daily: 9.45, 12.00, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
FOREVER FRIENDS (A)
Daily: 10.00, 12.20, 2.30, 5.20, 8.00, 10.30 pm
MISSISSIPPI BURNING (2-18)
RAINMAN (2-16)
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
DIRTY ROTTEN SCOUNDRELS (A)
TWINS (A)
DANGEROUS LIAISONS (2-16)
A TIME OF DESTINY (PG2-10)
THE EMISSARY (2-14)
COMING ATTRACTIONS
19 May – THE FLY 2
26 May – MY STEPMOTHER IS AN ALIEN
NB: UNDERCOVER PARKING AVAILABLE AT THE FRONT ENTRANCE TO KINE CENTRE

THE FLY II
BE AFRAID... BE VERY AFRAID!
STARTS FRIDAY 19 MAY

STER CITY 1-8 337-3033
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
TEQUILA SUNRISE (2-18)
MEL GIBSON, KURT RUSSEL, MICHELLE PFEIFFER, IN THIS ACTION SUSPENSE DRAMA!
THE STEPFATHER (2-18)
TERROR AND SUSPENSE!
THE NAKED GUN (2-10)
THE ACCUSED (2-18)
COCOON 2 – THE RETURN (A)
WORKING GIRL (2-16)
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
THE ACCIDENTAL TOURIST (A)
Daily: 10.00, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
GORILLAS IN THE MIST (A)
COMING ATTRACTIONS
19 May – YOUNG GUNS
19 May – A CRY IN THE DARK

KINE HILLBROW 1-3 725-3134
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
THE RESCUE (A)
5 CHILDREN COURAGEOUSLY ATTEMPT TO RESCUE THEIR FATHERS! ACTION ADVENTURE!
Daily: 10.00, 12.20, 2.30, 5.20, 8.00, 10.30 pm
MISSISSIPPI BURNING (2-18)
Daily: 9.45, 12.00, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
FOREVER FRIENDS (A)
COMING ATTRACTIONS
19 May – THE FLY 2
26 May – MY STEPMOTHER IS AN ALIEN
9 June – BAT 21

NORTH

SANDTON CITY 1-7 783-4430/1
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
THE RESCUE (A)
AN ADVENTURE FILM OF COURAGE AND DETERMINATION!
Daily: 9.45, 12.00, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
FOREVER FRIENDS (A)
A ONCE-IN-A-LIFETIME FRIENDSHIP THAT LASTS FOREVER! BETTE MIDLER STARS!
Daily: 10.00, 12.20, 2.30, 5.20, 8.00, 10.30 pm
MISSISSIPPI BURNING (2-18)
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
THE ACCIDENTAL TOURIST (A)
Sat 13 May 10.00 am, 12.15 pm ET (A)
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
DIRTY ROTTEN SCOUNDRELS (A)
DANGEROUS LIAISONS (2-16)
Daily: 10.00, 12.15 pm
LADY & THE TRAMP (A)
Daily: 2.30, 5.20, 8.00, 10.30 pm
RAINMAN (2-16)
COMING ATTRACTIONS
19 May – THE FLY 2
26 May – MY STEPMOTHER IS AN ALIEN
26 May – CRIMINAL LAW

KINE RANDBURG 1 & 2 787-5446
Mon-Thurs: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45 pm
Fri-Sat: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
THE RESCUE (A)
A DARING RESCUE ATTEMPT BY 5 TEENAGERS! ACTION & ADVENTURE!
Daily: 9.45, 12.00, 2.30, 5.30 pm
FOREVER FRIENDS (A)
Daily: 8.00, 10.15 pm
WORKING GIRL (2-16)
COMING ATTRACTIONS
2 June – CHILD'S PLAY
16 June – LICENCE TO KILL

CRESTA RANDBURG 476-3802
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
THE RESCUE (A)
AN ACTION ADVENTURE STARRING KEVIN DILLON!
TEQUILA SUNRISE (2-18)
ACTION-PACKED DRAMA WITH MEL GIBSON & KURT RUSSEL!
DIRTY ROTTEN SCOUNDRELS (A)
COMING ATTRACTIONS
19 May – THE FLY 2
26 May – MY STEPMOTHER IS AN ALIEN
9 June – BAT 21

NORTHCLIFF 1 & 2 782-6816
Daily: 10.00, 12.20, 2.30, 5.20, 8.00, 10.30 pm
MISSISSIPPI BURNING (2-18)
1964, A TIME OF VIOLENCE & HATRED! WHEN AMERICA WAS AT WAR WITH ITSELF!
Daily: 9.45, 12.00, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
FOREVER FRIENDS (A)
COMING ATTRACTIONS
26 May – CRIMINAL LAW
26 May – DEAD RINGERS

EAST

EASTGATE 1-6 622-3617/8
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
THE RESCUE (A)
A DARING RESCUE ATTEMPT BY A GROUP OF COURAGEOUS TEENAGERS!
Daily: 9.45, 12.00, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
FOREVER FRIENDS (A)
THE TRIUMPHS & HEARTACHES OF A SPECIAL FRIENDSHIP! WITH BETTE MIDLER!
Daily: 10.00, 12.20, 2.30, 5.30, 8.00, 10.30 pm
MISSISSIPPI BURNING (2-18)
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
THE ACCIDENTAL TOURIST (A)
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
DIRTY ROTTEN SCOUNDRELS (A)
Daily: 10.00, 12.15, 2.30 pm
THE NAKED GUN (2-10)
Daily: 5.20, 8.00, 10.30 pm
RAINMAN (2-16)
COMING ATTRACTION
19 May – THE FLY 2

KEMPTON PARK 1 & 2 975-5023
Mon-Thurs: 9.45, 12.00, 2.30, 5.30, 8.00 pm
Fri-Sat: 9.45, 12.00, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
FOREVER FRIENDS (A)
BETTE MIDLER AND BARBARA HERSHEY IN THIS TOUCHING DRAMA!
Mon-Thurs: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45 pm
Fri-Sat: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
TEQUILA SUNRISE (2-18)
COMING ATTRACTION
19 May – YOUNG GUNS

CONSTANTIA BENONI 422-3305
Mon-Thurs: 12.15, 2.30, 5.30, 7.45 pm
Fri: 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
Sat: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
THE RESCUE (A)
TENSE ACTION AND ADVENTURE!
COMING ATTRACTION
19 May – THE FLY 2

350 BOKSBURG 52-4631
Mon-Thurs: 12.15, 2.30, 5.30, 7.45 pm
Fri: 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
Sat: 10.00, 12 15, 2.30, 5 30, 7.45, 10.00 pm
TWINS (A)
HILARIOUS COMEDY WITH DANNY DE VITO!
Sat 13 May 10.00 am, 12.15 pm
AN AMERICAN TAIL (A)

PALMSPRINGS 1 & 2 56-3223
Mon-Thurs: 9.45, 12.00, 2.30, 5.30, 8.00 pm
Fri-Sat: 9.45, 12.00, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
FOREVER FRIENDS (A)
POWERFUL, GRIPPING FILM OF 1989!
Mon-Thurs: 10.00, 12.15, 2 30, 5.30, 7.45 pm
Fri-Sat: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
TEQUILA SUNRISE (2-18)
COMING ATTRACTION
19 May – YOUNG GUNS

POTCH

KINE POTCHEFSTROOM 930378
Daily: 9.45, 12.00, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
FOREVER FRIENDS (A)
A TOUCHING DRAMA!
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
DANGEROUS LIAISONS (2-16)
Daily: 10.00, 12.20, 2.30, 5.20, 8.00, 10.30 pm
RAINMAN (2-16)

WEST

WESTGATE 1-3 764-2530
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
THE RESCUE (A)
A DARING RESCUE ATTEMPT BY A GROUP OF TEENAGERS!
Daily: 9.45, 12.00, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
FOREVER FRIENDS (A)
A SPECIAL FILM ABOUT A SPECIAL FRIENDSHIP!
Daily: 10.00, 12.15, 2.30 pm
DIRTY ROTTEN SCOUNDRELS (A)
Daily: 5.20, 8.00, 10.30 pm
MISSISSIPPI BURNING (2-18)
COMING ATTRACTIONS
26 May – MY STEPMOTHER IS AN ALIEN
26 May – CRIMINAL LAW

KINE FLORA 1 & 2 472-1658
Daily: 10 00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
TEQUILA SUNRISE (2-18)
A TENSE ACTION DRAMA!
Daily: 10.00, 12.20, 2.30, 5.20, 8.00, 10.30 pm
RAINMAN (2-16)
COMING ATTRACTION
2 June – CHILD'S PLAY

CINE HIGHGATE 1-5 474-2013
Tickets: Adults R5.00, Scholars R3.50
Daily: 10.00, 12 20, 2.30, 5.20, 8 00, 10.30 pm
MISSISSIPPI BURNING (2-18)
AMERICA 1964, A TIME OF VIOLENCE AND RAGE!
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
THE RESCUE (A)
TENSION & ACTION WITH KEVIN DILLON!
TEQUILA SUNRISE (2-18)
Daily: 10.00, 12.20, 2.30, 5.20, 8.00, 10.30 pm
RAINMAN (2-16)
Daily: 9.45, 12.00, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
FOREVER FRIENDS (A)
COMING ATTRACTION
19 May – THE FLY 2

KINE KRUGERSDORP 665-5330
Mon-Thurs: 12.20, 2.30, 5.20, 8.00 pm
Fri: 12.20, 2.30, 5.20, 8.00, 10.30 pm
Sat: 10.00, 12.20, 2.30, 5.20, 8.00, 10.30 pm
RAINMAN (2-16)
Mon-Thurs: 12.15, 2.30, 5.30, 7.45 pm
Fri: 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
Sat: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
THE NAKED GUN (2-10)

VAAL

RIVERSQUARE VEREENIGING 016-46928
Mon-Thurs: 12.00, 2.30, 5.30, 8.00 pm
Fri: 12.00, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
Sat: 9.45, 12.00, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
FOREVER FRIENDS (A)
Mon-Thurs: 12.15, 2.30, 5.30, 7.45 pm
Fri: 12.15, 2 30, 5 30, 7.45, 10 00 pm
Sat: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
DANGEROUS LIAISONS (2-16)
COMING ATTRACTION
19 May – THE FLY 2

KINE VANDERBIJLPARK 016-330072
Daily: 10.00, 12.20, 2.30, 5.20, 8.00, 10.30 pm
MISSISSIPPI BURNING (2-18)
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
COCOON 2 – THE RETURN (A)
COMING ATTRACTION
26 May – CRIMINAL LAW

PRETORIA

STERLAND 1-8 341-7568/9
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
THE RESCUE (A)
TENSE ACTION AND ADVENTURE WITH KEVIN DILLON!
THINGS CHANGE (A)
Daily: 10.00, 12.20, 2.30, 5.20, 8.00, 10.30 pm
MISSISSIPPI BURNING (2-18)
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
THE ACCIDENTAL TOURIST (A)
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
DIRTY ROTTEN SCOUNDRELS (A)
TWINS (A)
THE NAKED GUN (2-10)
COCOON 2 – THE RETURN (A)
COMING ATTRACTION
19 May – THE FLY 2

SUNNYPARK 1-3 44-4069
Daily: 10.00, 12.20, 2.30, 5.20, 8.00, 10.30 pm
RAINMAN (2-16)
DUSTIN HOFFMAN AND TOM CRUISE IN THIS MULTIPLE-OSCAR-NOMINATION FILM!
Daily: 9.45, 12.00, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
FOREVER FRIENDS (A)
A TOUCHING COMEDY DRAMA STARRING BETTE MIDLER & BARBARA HERSHEY!
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
DANGEROUS LIAISONS (2-16)
COMING ATTRACTION
26 May – CRIMINAL LAW

TRANSVALIA 26-8387
Mon-Thurs: 12.15, 2.30, 5.30, 7.45 pm
Fri-Sat: 12.15, 2.30, 5.30, 7.45, 10.00 pm
A TIME OF DESTINY (PG2-10)

VERWOERDBURGSTAD 663-2034
Mon-Thurs: 10.00, 12.20, 2.30, 5.20, 8.00 pm
Fri-Sat: 10.00, 12.20, 2.30, 5.20, 8.00, 10.30 pm
MISSISSIPPI BURNING (2-18)
THE MUST-SEE ACTION DRAMA OF 1989!
Daily: 9.45, 12.00, 2.30 pm
FOREVER FRIENDS (A)
Mon-Thurs: 5.30, 7.45 pm
Fri-Sat: 5.30, 7.45, 10.00 pm
TEQUILA SUNRISE (2-18)
COMING ATTRACTION
19 May – THE FLY 2

ICE-RINK 44-5253
PUBLIC SKATING
MONDAYS – SATURDAYS
1st Session: 10.00-12.30 pm
2nd Session: 2.00-5.00 pm
Sun. 2.00-5.00 pm – 7.30-10.30 pm

Sun City Theatres 014651-21174
NOW SHOWING:
OPEN 7 DAYS PER WEEK
CINE 3
THE FLY 2 (2-18)
MY AFRICAN ADVENTURE (A)
YOU CAN'T HURRY LOVE (A)
CINE 1
PRETTY PEACHES (Adult)
COVER GIRL (Adult)
THE BLONDE NEXT DOOR (Adult)
CINE 2
SWINGING PARTIES (Adult)
MY NIGHTS WITH MESSALINA (Adult)
KINKY LADIES OF BOURBON ST (Adult)

SK THE MECCA OF QUALITY FILMS
Pensioner concessions only applicable Mon to Thurs at Constantia and The Mall
COMING ATTRACTIONS:
RIKKY & PETE
DEAD RINGERS
HAWKS
CAMILLE CLAUDEL

THE MALL ROSEBANK 880-2866/7
Daily: 10.00, 12.20, 2.30, 5.20, 8.00, 10.30 pm
MISSISSIPPI BURNING (2-18)
Daily: 9.45, 12.00, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15
FOREVER FRIENDS (A)
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
THE NIGHT OF THE PENCILS (2-18)
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
A TIME OF DESTINY (PG2-10)
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
THE ACCIDENTAL TOURIST (A)
Daily: 10.00, 2.30, 5.20, 8.00, 10.30 pm
RAINMAN (2-16)

CONSTANTIA ROSEBANK 788-4300
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
THINGS CHANGE (A)
Daily: 10.00, 12.15, 2.30, 5.30, 8.00, 10.15 pm
DANGEROUS LIAISONS (2-16)
Covered parking available at back entrance of Constantia Centre

SK STER-KINEKOR 12 May – 18 May DRIVE-INS
FOR A FUN NIGHT OUT
ONLY R10,00 PER CAR, KOMBI OR L.D.V. FOR 2 SHOWS.
Films change on FRIDAYS. Gates and cafeteria open 6.00 p.m. Shows start at 7.00 p.m.
INFORMATION CENTRE: EAST-RAND 816-1444, WEST-RAND 412-1843

CITY and COUNTRY

TOP STAR (CITY) 412-1843/493-5877
WINNER OF ACADEMY AWARDS INCLUDING BEST ACTOR – DUSTIN HOFFMAN!
RAINMAN (2-16)
THE BIG EASY (2-16)
19 May: THE FLY 2/WORKING GIRL

STADIUM (MALVERN) 816-1444/615-1131
A TIME OF VIOLENCE – RAGE – HATRED!
MISSISSIPPI BURNING (2-18)
COLORS (2-19)
19 May: DIRTY ROTTEN SCOUNDRELS/DEVIL & THE SONG

JOHANNESBURG NORTH and WEST RAND

VELSKOEN (RANDBURG) 412-1843/793-2812
TOGETHER – THE TWO HIT MOVIES OF 1989 – BE ADVISED, COME EARLY!
RAINMAN (2-16)
THE ACCUSED (2-18)
19 May: THE FLY 2/THE EMISSARY

5-STAR (HONEYDEW) 412-1843/795-1963
SUPER ACTION PACKED AND EXCITING ADVENTURE MOVIE!
THE RESCUE (A)
THE ACCIDENTAL TOURIST (A)
19 May: TEQUILA SUNRISE/GORILLAS IN THE MIST

EAST RAND

ATLAS (BRENTWOOD PARK) 816-1444/973-1017
STEVE MARTIN AND MICHAEL CAINE! FILLED WITH LAUGHTER FROM START TO FINISH!
DIRTY ROTTEN SCOUNDRELS (A)
COCOON 2 – THE RETURN (A)
19 May: RAINMAN/A FISH CALLED WANDA

KEMPTON PARK 816-1444/976-4905
GENE HACKMAN IN THE VIOLENT AND SHOCKING FILM!
MISSISSIPPI BURNING (2-18)
LICENSE TO DRIVE (2-10)
19 May: WORKING GIRL/COCOON 2

JOHANNESBURG SOUTH

SPEEDYS (SOUTH HILLS) 816-1444/613-4129
IN THE LAND OF BEAUTY, WONDER AND DANGER! THE TRUE STORY OF DIAN FOSSEY!
GORILLAS IN THE MIST (A)
CADDYSHACK 2 (A)
19 May: YOUNG GUNS/PLATOON LEADER

VEREENIGING 816-1444/12-3211
FROM THE COMEDY TEAM OF 'FLYING HIGH'!
THE NAKED GUN (2-10)
SCROOGED (A)
19 May: DIRTY ROTTEN SCOUNDRELS/IN THE NAME OF BLOOD

STERLIG (ROODEPOORT) 412-1843/764-2468
2 BIG MOVIES BACK BY PUBLIC DEMAND! A COMEDY WITH DANNY DE VITO!
TWINS (A)
A FISH CALLED WANDA (2-18)
19 May: ACCUSED/MIDNIGHT RUN

BRAKPAN 816-1444/915-3907
DANGER MIXES WITH DESIRE! MEL GIBSON IN THE SEXY SIZZLER!
TEQUILA SUNRISE (2-18)
GOOD MORNING VIETNAM (2-10)
19 May: RAINMAN/PRESIDIO

PANORAMA (MONDEOR) 412-1843/682-3411
IT'S FUUUUUNNY! DANNY DE VITO & ARNOLD SCHWARZENEGGER!
TWINS (A)
MILAGRO BEANFIELD WAR (A)
19 May: CRY IN THE DARK/MESSENGER OF DEATH

MEIRINGSPARK (KLERKSDORP) (018) 91060
A TIME OF VIOLENCE – RAGE – HATRED – THE SHOCK FILM!
MISSISSIPPI BURNING (2-18)
ALIEN NATION (2-14)
19 May: GORILLAS IN THE MIST/COCKTAIL

HILLFOX (FLORIDA) 412-1843/679-1212
SUPER COMEDY & MUSICAL!
COCOON 2 – THE RETURN (A)
PLUS BLES BRIDGES IN . . .
THE DEVIL AND THE SONG (A)
19 May: NAKED GUN/A FISH CALLED WANDA

SPRINGBOK (SPRINGS) 816-1444/813-4138
IN THE LAND OF BEAUTY, WONDER AND DANGER! THE TRUE STORY OF DIAN FOSSEY!
GORILLAS IN THE MIST (A)
NICO (2-18)
19 May: MISSISSIPPI BURNING/EMISSARY

GERMISTON 816-1444/902-1607/8
STEVE MARTIN AND MICHAEL CAINE! FILLED WITH LAUGHTER FROM START TO FINISH!
DIRTY ROTTEN SCOUNDRELS (A)
COCOON 2 – THE RETURN (A)
19 May: TWINS/RENT-A-COP

KINANDER (EVANDER) 816-1444/24117
SUPER ACTION COMEDY!
MARRIED TO THE MOB (2-16)
PLUS BLES BRIDGES IN . . .
THE DEVIL AND THE SONG (A)
19 May: TWINS/GREAT OUTDOORS

KRUGERSDORP 412-1843/953-1959
IT'S FUUUUUNNY! FROM THE COMEDY TEAM OF 'FLYING HIGH'!
THE NAKED GUN (2-10)
COMING TO AMERICA (2-14)
19 May: TWINS/RENT-A-COP

NIGEL 816-1444/739-6616
WITH DANNY DE VITO! SUPER COMEDY ACTION DOUBLE!
TWINS (A)
SUMMER SCHOOL (PG2-6)
19 May: DIRTY ROTTEN SCOUNDRELS/THE EMISSARY

SK STER-KINEKOR PRETORIA DRIVE-INS

FOUNTAINS 44-2454
DANGER & ADVENTURE! STARRING KEVIN DILLON!
THE RESCUE (A)
STAKEOUT (2-16)
19 May: THE FLY 2/ALIEN NATION

SWARTKOPS 374-4902
THE SHOCK FILM OF 1989!
MISSISSIPPI BURNING (2-18)
COLORS (2-19)
19 May: THE RESCUE/CAN'T BUY ME LOVE

WONDERBOOM 57-1108
MEL GIBSON & KURT RUSSEL IN THE ACTION ROMANCE!
TEQUILA SUNRISE (2-18)
LETHAL WEAPON (2-18)
19 May: YOUNG GUNS/MY AFRICAN ADVENTURE!

LYNNWOOD 87-1633
THE TRIUMPHS AND HEARTACHES OF A ONCE IN A LIFETIME FRIENDSHIP!
FOREVER FRIENDS (A)
HELLO AGAIN (A)
19 May: CRY IN THE DARK/MESSENGER OF DEATH

UITSPAN 7-2515
SUPER ACTION ADVENTURE AND TERROR DOUBLE!
SPLIT DECISION (A)
PROM NIGHT 2 (2-16)
19 May: TEQUILA SUNRISE/LETHAL WEAPON

JAKARANDA 54-9115 9
ACTION AND COMEDY ALL THE WAY!
THE NAKED GUN (2-10)
TWINS (A)
19 May: SPLIT DECISION/PROM NIGHT 2

WITBANK 01351-81064
A DRAMA STARRING SIGOURNEY WEAVER!
GORILLAS IN THE MIST (A)
CHANGING PLACES (A)
19 May: PLATOON LEADER/POW THE ESCAPE

RUSTENBURG 01421-29358
PLENTY FUN FOR THE WHOLE FAMILY!
TWINS (A)
AIRWOLF (A)
19 May: NAKED GUN/WEIRD SCIENCE

VRYDAG 12

TV1
6.00 Goeiemôre SA
3.30 Take a Break
4.00 Santa Barbara
4.30 Fast Forward
5.00 Adventures of the Gummi Bears
5.25 Lion Series Bible Stories
5.30 Topsport
6.00 News
6.15 Sundowner
7.00 MacGyver
8.00 Netwerk
8.45 Police File
9.00 Derrick
10.00 Spies en Plessié
11.00 Neon en Beton
11.50 Oordenking

TV4
6.03 Topsport
9.03 The Fiction Makers
10.52 It's Garry Shandling's Show
11.18 John Waite: No Brakes

M-NET
10.30 Plenty
3.00 Telygames
3.30 The Amateur
5.15 Videofashion Monthly
5.25 Transformers
5.50 Care Bears
Oop Tyd
6.15 Loving
6.50 Amen
7.15 Annie McGuire
7.45 Motorsport en sokker
Intekenare
8.00 Supersport vervolg
8.30 Cross of the Iron - kyk onder hoogtepunte
10.30 The Woman in my Life
12.10 Snoeker
01.10 Hot Hits

SATERDAG 13

TV1
5.57 Oggendboodskap
6.00 Opvoedkundige TV
6.30 Agriforum '88
7.00 Goeiemôre SA
9.00 Opvoedkundige TV
11.00 Beyond 2000 (11)
11.50 Beyond 2000 (12)
12.50 The Pink Panther and Sons (6)
1.00 Sakkie en Thomas
1.05 Amigo
1.10 Skatte-eiland
1.35 Speelgoud - 'n Nuwe reeks van 10 aflewerings wat afspeel in die vroeë dertigerjare in Australië, 'n tyd van droogte en die groot depressie.
2.00 Topsport
5.57 Kompas
6.00 Nuus
6.15 Debuut
7.05 Spioen-Spioen
8.00 News
8.35 LA Law III
9.30 Irma La Douce - kyk onder hoogtepunte
12.00 Late Night Live
1.00 Epilogue

TV4
6.03 Eisenhower and Lutz
6.30 Mr Belvedere
9.03 Benson
9.30 Hooperman
9.56 That's Hollywood
10.21 The Tracy Ullman Show
10.48 Man sonder naam

M-NET
1.30 Journey into Space
3.30 Rugby
5.00 Beyond 2000
Oop Tyd
6.15 Hot Hits
7.00 Beauty and the Beast
Intekenare
8.00 Fame, Fortune and Romance
8.30 Garbo Talks - kyk onder hoogtepunte
10.10 Chrissy
10.30 The Star Chamber

Hoogtepunte op TV

KLAUS KINSKI en Claudia Cardinale verskyn Sondagaand op TV1 in Werner Herzog se Fitzcarraldo. Dit gaan oor 'n Ier wat 'n operahuis in die Amasone-woud uit 'n rubberplantasie wil finansier. Om die plantasie te bereik, moet hy - en sy werkers - 'n stoomboot bo-oor 'n berg trek.

STUDENTE in kunsgeskiedenis kan gerus maar die boeke opsy skuif en Woensdag-aand om 11-uur die eerste aflewering in die program oor die Barok-kunsstyl bekyk. Barok het in die 17de eeu in Europa sy onstaan gehad en is deur beweeglikheid, swier en oordaad gekenmerk. Die wetenskaplike en filosofiese agtergrond waarteen die Barok-kunsstyl ontwikkel het, word geskets. O ja, volgens die nuutste De Kat is die Barok-styl weer in! (Ses aflewerings.)

SALLY FIELD speel die rol van 'n geskeide vrou wat op 'n klein woestynplasie werk kry as perde-afrigter. Kort voor lank sleep die dorp se aantreklikste wewenaar (James Garner) by haar vlerk maar die poppe begin dans wanneer haar voormalige man (Brian Kerwin) onverwags sy opwagting maak. Murphy's Romance wys Sondag-aand op M-Net.

Opera in die Amasone

'n JONG man besluit om sy sterwende moeder se laaste wens om Greta Garbo te ontmoet, te probeer verwesenlik in die rolprent Garbo Talks. Dit wys Saterdag-aand op M-Net. Al probleem is dat die legendariese filmster 'n kluisenaarsbestaan voer en nie baie vriendelik is nie. Met Anne Bancroft, Ron Silver en Carrie Fisher.

CROSS OF THE IRON is 'n bitter oorlogsverhaal wat hom in 1943 langs die Russiese front afspeel. Vir die uitgeputte Duitse soldate is dit duidelik dat hulle die onderspit gaan delf en dit geld veral vir korporaal Steiner (James Coburn) wat gesag dikwels openlik minag. Ook met James Mason, David Warner en Senta Berger. Cross of the Iron wys vanaand om 8.30 op M-Net.

IRMA LA DOUCE wys Saterdag-aand op TV1 en is een van die bekende Billy Wilder komedies oor 'n Paryse straatvrou Irma en Nestor Patou, 'n polisieman wat onskuldig uit sy pos ontslaan is.
Die twee raak verlief en Nestor vertel vir Irma dat hy 'n welgestelde Engelse heer is, sodat sy haar beroep kan los. Sy dubbele lewe veroorsaak dat hy baie vinnig baie geld in die hande moet kry. Met Jack Lemmon en Shirley MacLaine.

ENEMY MINE, 'n verhaal van konflik en vriendskap, speel hom af in een of ander toekomstige eeu in die ruimte maar die prent wys Woensdag-aand op M-Net. Die aardbewoner Davidge (Dennis Quaid) en 'n Drac, Jeriba Shigan (Louis Gossett Jr) se ruimtetuig stort neer op 'n planeet met vyandig gesinde inwoners en die stryd om oorlewing begin. Trala!!

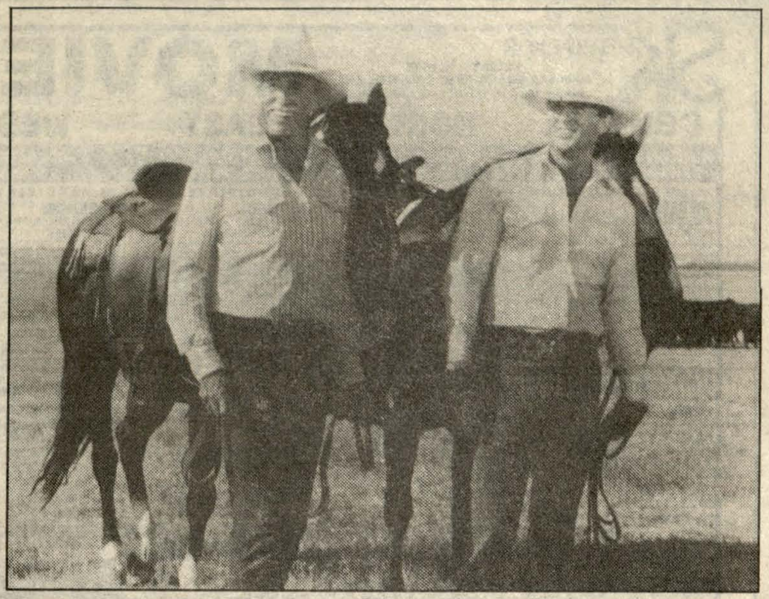

Patrick Duffy en Howard Keel in die nuwe Dallas-reeks wat Dinsdag-aand op TV1 wys.

SONDAG 14

TV1
1.30 Pinocchio
1.55 ZET!
2.05 Bugs Bunny Mother's Day Special
2.30 Ourselves and Other Animals
3.00 Pinkstersaamstrek
4.30 Collage
5.20 The Wonderful World of Disney
6.10 50/50
6.50 Built for Life
7.05 Life Style
7.30 Thy Kingdom Come
8.00 Netwerk
9.00 Fitzcarraldo - kyk onder hoogtepunte
11.35 Perspektief

TV4
6.03 Treasure Hunt
9.04 Highway to Heaven
9.57 Kate and Allie
10.25 Sing Country
11.00 Topsport

M-NET
7.30 Indian tier open
7.31 Salma
10.00 Ramayan
10.30 Portugese tier open
10.32 Sunday Meditation
10.36 O Romance da Raposa
10.50 Duarte E Ca
11.20 Os Amigos de Gaspar
11.55 Fim de Sèmana
12.00 Programa Musical
12.25 Os Anarchistas
Intekenare
1.30 Golf
2.30 Boks
3.30 Nine to Five
5.15 The Adventures of a Mouse
5.25 The Adventures of Teddy Ruxpin
5.50 Heathcliff
Oop Tyd
6.15 Trapper John
7.05 Carte Blanche
Intekenare
8.00 Wildlife on One: Night Life
8.30 Murphy's Romance
10.30 Family Sins

MAANDAG 15

TV1
6.00 Goeiemôre SA
3.00 Teleschool
3.30 Opvoedkundige TV
4.00 Santa Barbara
4.30 Webster
5.00 Quaq Quoa
5.10 The Trap Door
5.15 Pumpkin Patch
5.30 Lion Series Bible Stories
5.35 The Valley Children
6.00 News
6.15 Graffiti
7.00 The Highwayman
8.00 Netwerk
9.00 Skoppensboer
9.35 Op eie Stoom
10.00 Topsport
11.00 St Eligius
11.50 Oordenking

TV4
6.03 Butterfly Island
6.30 Topsport
9.00 Family Ties
9.30 Dynasty
10.22 Wiseguy
11.15 The Beam

M-NET
10.30 The Three Amigos
12.10 Videofashion Monthly
3.00 Telygames
3.30 Lost and Found - Glenda Jackson en George Segal, die gewilde komediepaar van A Touch of Class speel die rolle van 'n paartjie wat by 'n Franse ski-oord ontmoet en verlief raak. Hulle bederf alles toe hulle trou.
5.10 Telebugs
5.25 The Spiral Zone
5.50 The Smurfs
Oop Tyd
6.15 Loving
6.50 Murphy's Law
7.45 Golf
Intekenare
8.00 Golf
8.30 Poor Man's Orange - Die aangrypende vervolg, in twee dele, op die minireeks The Harp in the South, volg die lewe van die Darcy-gesin in Sydney se agterbuurt, Surry Hills in die jare 50's.
10.06 Henry Jaglom
10.30 Tender Mercies

DINSDAG 16

TV1
6.00 Goeiemôre SA
3.00 Teleskool
3.30 Opvoedkundige TV
4.00 Die Swartwoudkliniek
5.00 Fanjan, die towenaar van Drakenstein
5.10 Wielie Walie
5.30 Saartjie
5.57 Kompas
6.00 Die Nuus
6.15 Potpourri
7.05 Die ander Hollywood
8.00 Network
8.30 Dallas
10.00 Topsport
11.00 Open University
11.55 Evening Prayer

TV4
6.00 Fame
9.04 Stark 11: Mirror Image - Evan Stark bevind hom in Las Vegas nadat sy beste vriend vermoor is. Sy soektog na die moordenaar laat sy pad met dié van 'n pragtige sangeres kruis. Met Nicolas Surovy en Krystie Alley.
10.43 The Hit Squad
11.07 Hondo

M-NET
10.30 Live and Let Die
3.00 Telygames
3.30 Flic ou Voyou
5.25 Children's Island
5.50 GI Joe
Oop Tyd
6.15 Loving
6.50 China Beach
7.45 Hoogtepunte
Intekenare
8.00 Hollywood Squares
8.30 Poor Man's Orange
10.06 How the West was Won
10.30 The Fly

WOENSDAG 17

TV1
6.00 Goeiemôre SA
3.00 Teleschool
3.30 Opvoedkundige TV
4.00 Silhouette
5.00 Quaq Quao
5.10 The Trap Door
5.15 ZAP MAG
5.25 Lion Series Bible Stories
5.30 Sea Hunt
6.00 News
6.15 No Jacket Required
7.00 The Cavanaughs
7.30 Louis Motors
8.00 Netwerk
9.05 Orkney Snork Nie
9.35 Diagonal Street
10.00 Topsport
11.00 Die Barok en sy wêreld - Kyk onder hoogtepunte
12.00 Oordenking

TV4
6.03 Day by Day
6.30 Topsport
9.03 The Colbys
9.57 Program sal aangekondig word
11.34 My Two Dads

M-NET
10.30 Family Sins
3.00 Telygames
3.30 The 7th Target
5.25 The Flintstone Kids
5.50 The Adventures of the Galaxy Rangers
Oop Tyd
6.15 Loving
6.50 The Oldest Rookie
7.45 Sokker
Intekenare
8.00 Sokker
8.30 Enemy Mine - kyk onder hoogtepunte
10.05 CPL Bracy's Confession
10.30 The Grammy Awards 1989

DONDERDAG 18

TV1
6.00 Goeiemôre SA
3.00 Teleskool
3.30 Opvoedkundige TV
4.00 Swartwoudkliniek
5.00 Niklaas
5.25 Tekkies
5.57 Kompas
6.00 Nuus
6.15 Uit en Tuis
7.05 Arende
8.00 Network
9.00 Hill Street Blues
10.00 Topsport
11.00 Ladies in Waiting - 'n Komedie oor 3 meisies wat 'n huis deel. Die hare begin letterlik waai toe hulle uitvind dat hulle ook 'n man deel. Met Gina Benjamin, Louise St Clair en Glen Bosman.
11.25 Hot Snow
11.55 Face to Face

TV4
6.03 TV4 Top 20
6.30 Muzik A La Carte
9.03 Life's Most Embarrassing Moments
9.52 Cheers
10.20 Oubaas Koster
11.21 Ripley's Believe It or Not

M-NET
10.30 The Amateur
12.15 Underground Railroad
3.00 Telygames
3.30 The Star Chamber
5.15 Telebugs
5.25 Dr Snuggles
5.50 Inspector Gadget
Oop Tyd
6.15 Loving
6.50 Designing Women
7.20 Empty Nest
7.45 Revue Plus
Intekenare
8.00 Revue Plus
8.30 Hibernatus - 'n Komedie waarin 'n jong man wat sedert die begin van die eeu in die ys in die poolgebied begrawe is, ontdek word. Die ongewone gebeurtenis verander die lewens van 'n gelukkige huisgesin veral toe daar aan die lig kom dat hulle familie van die man is. Met Louis de Funès, Claude Gensac en Paul Prèboist.
10.00 West 57th: Karen Thompson
10.30 Live and Let Die
12.30 Carte Blanche

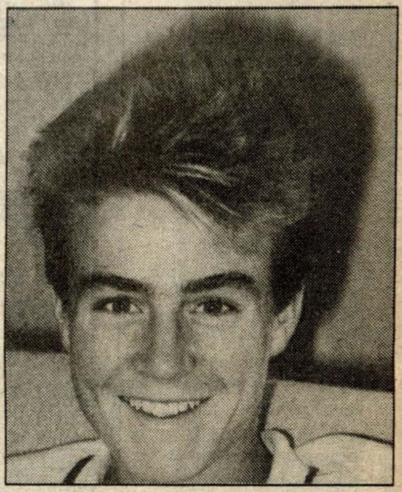

Anrich Herbst in Orkney Snork Nie

FILMS

Van bladsy 11

**GORILLAS IN THE MIST - Gegrond op Dian Fossey se stryd om die berggorillas van uitwissing te red. Sigourney Weaver speel die hoofrol in die rolprent wat al twee Golden Globe-toekennings losgeslaan het. Ook met Bryan Brown en Julie Harris.

**THE ACCUSED - Jodie Foster is Sarah Tobias. Sy word deur drie mans, aangehits deur toeskouers, in 'n kroeg verkrag en haar stryd teen die skuldiges begin. Haar prokureur (Kelly McGillis) is huiwerig oor die hele aangeleentheid en Sarah beskuldig haar daarvan dat sy aan haar twyfel as gevolg van haar agtergrond.

TWINS - Arnold Schwarzenegger en Danny DeVito is twee identiese tweelingbroers wat nie van mekaar se bestaan weet nie. Julius (Schwarzenegger) se soektog na sy tweelingbroer is skreeusnaaks.

Onafhanklike bioskope

Kaapstad

LABIA - Oranjestraat 68
Vanaand: 5.45: The Lightshift. 7.30: The Unbearable Lightness of Being. 10.30: The kids are allright.
Saterdag: 5.45 Working Girl. 8.00 The American Friend. 10.20 The Seduction of Mimi.

Johannesburg

4AD FILM SOCIETY - Corlett City, Louis Botha.
Sondag-aand: Die komedie Insignificance met Marilyn Monroe, Gary Busey, Tony Curtis en Albert Einstein moet beslis nie misgeloop word nie.

MINI CINE - Pretoriastraat 49, Hillbrow.
Vanaand en Saterdag-aand: Montenegro. Die film oor die rowwe maar baie vrolike lewenswyse van Oos-Europese trekarbeiders in Swede, en 'n ryk Amerikaanse vrou wat uit verveeldheid by hulle betrokke raak, is nogal vreemd.
Maandag tot Donderdag-aand: Christiane F. Die verhaal van 'n 13-jarige dwelmverslaafde.

VryDag praat met Johan Esterhuizen van Arende — 4